

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Program: „Programul Incluziune și Demnitate Socială”

Obiectiv de politică: 4 „Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”

Prioritate: P01 „Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității”

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ pentru incluziune socială în Municipiul Sfântu Gheorghe 2024-2029

elaborată de Asociația Grup de Acțiune Locală Seps

Revizia nr. 1 - 2025 iunie

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Introducere	4
1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)	7
1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți	7
1.2 Populația și caracteristicile demografice	9
1.3 Patrimoniul natural	11
1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural	12
1.5 Locuirea și accesul la utilități	13
1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)	15
1.7 Instituții locale și servicii publice	17
1.8 Organizații ale societății civile	19
1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană	21
2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC	24
2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL	24
2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului	24
2.1.2 Principalele caracteristici geografice	24
2.1.3 Patrimoniul natural	25
2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural	26
2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)	26
2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL	26
2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate	28
2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL	31
2.3.1 Populația și caracteristicile demografice	31
2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială	33
2.3.3. Locuire și acces la utilități	35
2.3.4 Accesul la instituții și servicii publice	37
2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM	38
2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	38
2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor	42
2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL	43
2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL	46

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

2.5.1. Conexiunea proiectelor implementate în teritoriul SDL, cu precădere în ZUM-uri cu planurile de dezvoltare din SDL 2024-2029	46
3. Analiza SWOT	48
4. Procesul de implicare a comunității	52
4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)	52
4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL	54
4.2.1 Animarea partenerilor locali	54
4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	56
5. Obiectivele SDL	60
6. Planul de acțiune SDL	65
6.1 Ce măsuri sunt necesare	65
6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă	65
6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană	67
6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE	68
6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale	70
6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale	72
6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC	73
6.2 Măsuri prioritare	76
6.2.1 Prioritizarea măsurilor	76
6.2.2 Abordarea integrată	79
6.3 Lista indicativă de intervenții	82
7. Monitorizare și evaluare	84
7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă	84
7.2. Evaluarea de impact	86
8. Planul financiar	88
9. Lista de anexe ale SDL	93

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Introducere

Strategia de Dezvoltare Locală a municipiului Sfântu Gheorghe 2021-2027, cu accent special pus pe Zonele Urbane Marginalizate (ZUM) și a Zonelor Urbane Funcționale (ZUF) s-a născut în contextul în care solicitantul Grup de Acțiune Locală "Sepsi" are un program DLRC în implementare pe perioada 2017-2023, pe baza Strategiei de Dezvoltare Locală nr. 1 elaborată în 2017, cu perioada de implementare 2018-2023, pentru trei zone urbane marginalizate din oraș. Acest context este important de menționat, deoarece în ultimii 5 ani de funcționare GAL Sepsi a efectuat cercetări mai mici la nivelul orașului și special în ZUM 1, ale căror rezultate și date vor fi folosite, lângă datele statistice ale INS, instituții publice și cercetarea efectuată în scoul elaborării Studiului de referință 2023, în scopul justificării necesității demersului actual al asociației de a primi sprijin pentru implementarea SDL 2.

Experiența celor 5 ani de funcționare a GAL Sepsi arată că una dintre cele mai mari provocări ale dezvoltării unei comunități urbane din perspectiva reducerii sărăciei și a excluziunii sociale (adică din perspectiva unei societăți echitabile) este exact aceea abordare care stă la baza mecanismului DLRC, și anume: abordarea integrată. "Obişnuința" dezvoltării, mai ales în domeniul social din ultimii 30 ani arată că atât factorii decizionali cât și actorii relevanți lucrează pe paliere paralele, în sectoare și domenii despărțite una de cealaltă. Beneficiarul serviciilor și investițiilor este persoana și nu familia, iar fiecare actor care intervine în viața unei persoane, o face numai din perspectiva domeniului său de expertiză.

Această abordare face aproape imposibilă ca individul (familia), în calitate sa de membru al societății, să primească suportul și abilitarea necesară pentru a-și depăși situația existentă, prin urmare, multe intervenții și investiții paralele rămân fără efect.

Mecanismul DLRC și, implicit, Strategia de Dezvoltare Locală al GAL Sepsi dorește să desființeze acest tip de abordare și să promoveze intervențiile integrate prin care viața unei persoane este privită în ansamblu, în contextul cultural, social, economic în care această viață se construiește din părți egal importante și interdependente.

Teritoriul vizat de SDL prin abordarea DLRC (denumit în continuare **teritoriul SDL**) este pe raza municipiului Sfântu Gheorghe, mai puțin satele componente Chilieni și Coșeni. În cadrul acestui areal, de 7.292 ha și 50.080¹ locuitori ce vizează o zonă urbană coerentă din punct de vedere economic, social și fizic, s-au identificat trei zone urbane marginalizate (ZUM) în care Parteneriatul (denumit în continuare **Asociația Grup de Acțiune Locală - GAL "Sepsi"**) intenționează să implementeze o intervenție DLRC după cum urmează:

¹ Conform Recensământului din 2021, TAB. 1.03.2_RPL2021

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MUNICIPIUL SFÂNTU GHEORGHE

Tabel 1: Numărul locuitorilor din 3 zone urbane marginalizate

Numele ZUM	Locația ZUM	Nr. de locuitori cf. INS 2011 la nivelul ZUM, din care: romi	Nr. de locuitori cf. INS 2021 la nivelul ZUM, din care: romi ²	Nr. de locuitori la nivelul ZUM estimat cf studii de referință, din care romi:	Tip zonă urbană marginalizată Comunitate romă / non-romă
ZUM 1 Örkő	Mun. Sfântu Gheorghe	1880, din care romi: 32	-	1620, din care romi: 1583	zonă de tip mahala cu case comunitate romă
ZUM 2 cart. Ciucului	Mun. Sfântu Gheorghe	944, din care romi: 105	-	3638, din care romi: 908	zonă de tip ghetou cu blocuri comunitate romă
ZUM 3 cart. Câmpul Frumos	Mun. Sfântu Gheorghe	432, din care romi: 0	-	313, din care romi: 7	zonă de tip ghetou cu blocuri comunitate non-roma
Total		3256, din care romi: 137	Romi: 152 cf. RPL 2021	5571, din care romi: 2498	

ZUM 1 Örkő și ZUM 2 cartierul Ciucului sunt validate prin suprapunerea exactă pe sectoarele de recensământ identificate ca fiind marginalizate în Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din 2011, cu mențiunea că datele rezultate din Studiul de referință elaborată în octombrie 2023 arată un număr de locuitori în ambele ZUM-uri diferite față de datele estimate din Atlas. ZUM 3 cartierul Câmpul Frumos nu apare de harta aferentă Municipiului Sfântu Gheorghe din Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din 2011, acesta fiind validată prin justificarea încadrării zonei ca fiind ZUM prin demonstrarea îndeplinirii cerințelor minime prin Studiul de referință 2023 realizat în această zonă. În urma efectuării anchetei sociologice în cele trei zone validate ca fiind ZUM-uri, respectiv în urma derulării interviurilor de tip focus grup în comunitățile marginalizate și în rândul actorilor locali, precum și pe baza consultărilor publice efectuate în cele trei zone marginalizate pe tema măsurilor propuse pentru perioada 2024-2029 și pe tema prioritizării măsurilor, Asociația GAL Sepsi propune următoarele domenii de dezvoltare prin Strategia de Dezvoltare Locală în vederea

² În lipsa sectoarelor de recensământ folosite în cadrul RPL 2021, numărul total de locuitori, distribuite pe etnii, este identificat numai la nivelul municipiului Sfântu Gheorghe

reducerii riscului de sărăcie și excluziune socială a persoanelor din comunitățile urbane marginalizate:

- Modernizarea și construcția infrastructurii preșcolare/școlare, inclusiv și spații conexe în aer liber;
- Furnizarea de materiale didactice/dotări de mobilier școlar necesar pentru a ajuta elevii și profesorii să desfășoare procesul educațional
- Dezvoltarea infrastructurii locative (locuințe sociale individuale)
- Realizarea/reabilitarea infrastructurii sociale (centre de zi sau centre integrate)
- Măsurile de stimulare a participării la educație a copiilor cu risc de abandon școlar (programe de tip before și after school/transportul elevilor către și de la unitățile școlare/activități extrașcolare, cultural-recreative, sportive/campanii și programe de conștientizare privind participarea la educație pentru părinți etc.)
- Furnizarea de servicii de integrate sociale, de sănătate și educație pentru sănătate, ocupare și educație
- Servicii sociale pentru copii
- Servicii sociale pentru vârstnici
- Servicii de acompaniere pentru persoanele vulnerabile care beneficiază de locuire pentru a accesa/beneficia și de servicii de sprijin pentru furnizarea de asistență juridică pentru reglementarea actelor de identitate, de proprietate, de stare civilă, de obținere a drepturilor de asistență socială, acces la servicii medicale, acces la educație/formare profesională/angajare etc
- Programe orizontale și complementare celor de mai sus în vederea reducerii discriminării și segregării sociale, educaționale și locative, precum și pentru creșterea coeziunii sociale în teritoriul SDL prin programe de voluntariat și training.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)

1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți

Sfântu Gheorghe (în maghiară Sepsiszentgyörgy, în germană Sankt Georgen) este municipiul de reședință al județului Covasna, Transilvania, România, format din localitatea componentă Sfântu Gheorghe (reședința), și din satele Chilieni și Coșeni. Are o suprafață de 7.292 ha, vezi **Anexa 1**. Municipiul Sfântu Gheorghe este situat în colțul de sud-est al Transilvaniei, într-o zonă de relief de depresiune montană, în Carpații Orientali, în bazinul Oltului Superior, în Depresiunea Brașovului. Fauna și flora zonei Munților Carpați și a zonelor depresionare precum Depresiunea Sfântu Gheorghe și Depresiunea Brașov, sunt deosebit de bogate, dar de asemenea unele specii sunt amenințate în special de om prin vânătoare excesivă și distrugerea habitatului natural. Clima din orașul Sfântu Gheorghe este temperat-continentală rece cu diferențe mari de temperatură între vară și iarnă, aici înregistrându-se printre cele mai scăzute temperaturi din România pe timp de iarnă. Altitudinea medie este de 520-580 m. Orașul este situat pe o suprafață de 10 kilometri pătrați, fără a include municipalitățile Chilieni, Coșeni și Băile Șugaș.

Municipiul Sfântu Gheorghe este străbătut de râul Olt, în care se varsă râurile Porumbele, Deben și Sâmbrezi. Conform recensământului efectuat în 2021, populația municipiului Sfântu Gheorghe este de 50.080 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2011, când fuseseră înregistrați 56.006 locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt maghiari (69,25%), urmat de români (18,93%), iar pentru 11,29% nu se cunoaște apartenența etnică. RPL 2021 a identificat un număr de 152 de romi în municipiu.

Orașul se află la intersecția câtorva drumuri, este străbătut de două drumuri naționale (DN12: Brașov – Sfântu Gheorghe – Miercurea Ciuc și DN13E: Feldioara – Vâlcele – Sfântu Gheorghe) și de trei drumuri județene (DJ121B: Sfântu Gheorghe – Aita Medie, DJ121C: Sfântu Gheorghe – Șugaș Băi, DJ112: Hărman – Ilieni–Sfântu Gheorghe). Transportul feroviar este asigurat de căile ferate Sfântu Gheorghe – Brașov, Sfântu Gheorghe – Miercurea Ciuc și Sfântu Gheorghe – Brețcu, fiind străbătut de Magistrala CFR 400. Sfântu Gheorghe se mai află la 198 km nord de București și 250 km sud-est de Cluj Napoca. Cel mai apropiat aeroport este Aeroportul Internațional Brașov-Ghimbav și se afla la o distanță de 40 de km.

Municipiul Sfântu Gheorghe se află într-o zonă cu o rețea hidrografică dezvoltată, cu izvoare minerale cu conținuturi diverse, ceea ce determină un potențial însemnat de resurse de apă. După datele oficiale, resursele de apă de suprafață în anul 2015 au fost de 228 mil. mc. Cele mai importante zăcăminte de lignit se găsesc în bazinul carbonifer Baraolt. Aici au funcționat minele Baraolt I Est, Baraolt II Est, Cariera Bodoș, Racoș Sud, iar în apropiere de municipiul Sf. Gheorghe, cariera Valea Crișului. Cu excepția carierei Racos, activitatea de exploatare a resurselor de cărbune

UNIUNEA EUROPEANĂ

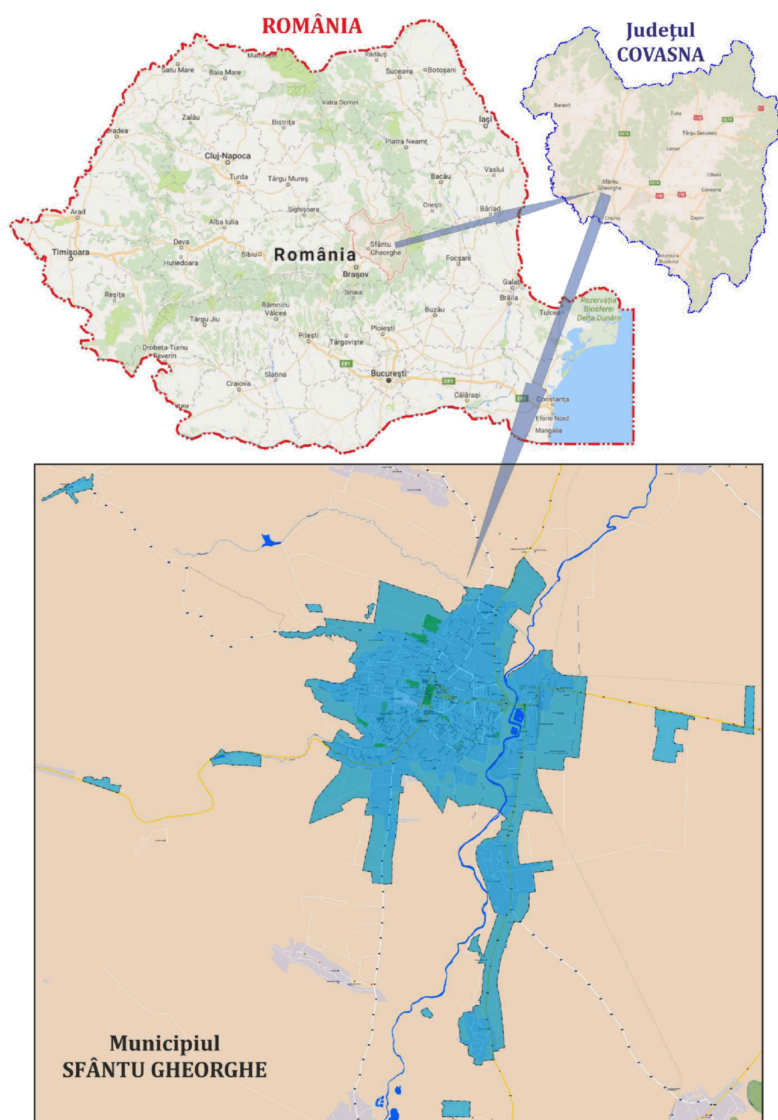

GUVERNUL ROMÂNIEI

În minele și carierele din județul Covasna este oprită, acestea aflându-se în programe de reconstrucție ecologică.

Suprafața totală de spații verzi la nivelul municipiului Sfântu Gheorghe a rămas constantă de-a lungul ultimilor 10 ani, aceasta fiind de 77 ha. Raportat la populația municipiului se traduce prin existența a aprox. 13,74 m²/per cap locuitor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

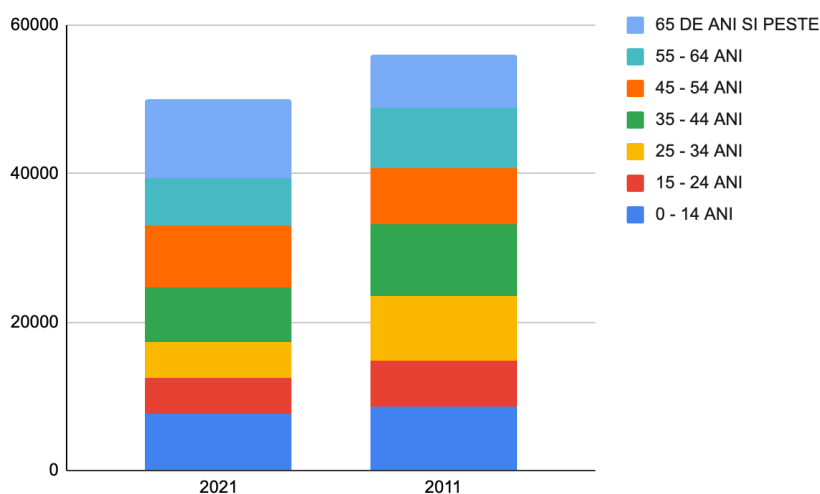
GUVERNUL ROMÂNIEI

1.2 Populația și caracteristicile demografice

Conform Recensământului populației și locuințelor din 2021, populația din Sfântu Gheorghe este de 50.080 de locuitori față de 61.543 de locuitori în 2002 și 56.006 de locuitori în anul 2011.

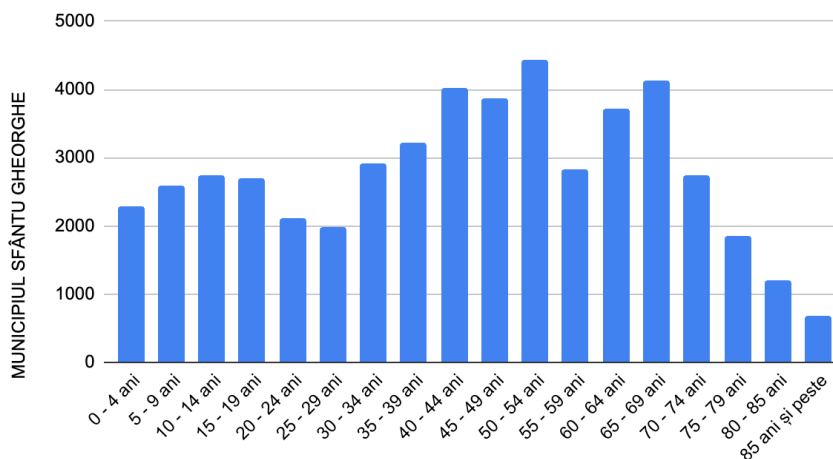
Tabelul 2: evoluția populației pe vârstă între 2011 și 2021

Sursa: INS, RPL 2021, realizat de Asociația GAL Seps

Scăderea cu 10% a populației din Sfântu Gheorghe față de 2002 este în concordanță cu scăderea populației din Brașov și Târgu Mureș, respectiv cu scăderea populației din România.

MUNICIPIUL SFÂNTU GHEORGHE populația pe vârstă

Sursă: INS, Recensământul populației și locuințelor 2021, imagine creată de Asociația GAL Seps

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Datele statistice³ arată că scăderea populației se datorează atât a scăderii ratei de natalitate (diferență de 1000 de persoane cu vârsta cuprinsă între 0-14 ani față de anul 2011) cât și a tendinței crescătoare de migrație din localitate. Începând cu 2002, în medie, 250 de persoane/an au plecat cu domiciliul din municipiu în alte unități administrative din țară, în timp ce, în medie, 34 de persoane/an au plecat în străinătate. Din cauza creșterii speranței de viață și a scăderii ratei de natalitate în ultimii zece ani, populația Sfântu Gheorghe arată tendințe de îmbătrânire a populației, cu un număr semnificativ mai mare a populației cu peste 65 de ani în 2021 (10.630) decât în 2011 (7072), indicele de îmbătrânire demografică fiind de 110 în județul Covasna.

Distribuția pe sexe a populației din municipiul Sfântu Gheorghe este în corelație cu tendințele naționale, și anume, proporția femeilor este mai mare decât cea a bărbaților, identificând la nivel de municipiu 23.553 persoane de genul masculin și 26.527 de persoane de genul feminin.

Conform RPL din 2021, populația din municipiul Sfântu Gheorghe se compune din următoarele etnii: 9480 români, 34678 maghiari, 152 romi și 110 alte etnii. Din Studiul de referință 2023, efectuată în cele trei cartiere marginalizate din oraș reiese că numărul persoanelor de etnie romă numai în aceste zone este de 2498 de persoane. Unul dintre explicațiile plauzibile pentru această diferență semnificativă a numărului persoanelor de etnie romă poate fi pe de-o parte numărul scăzut al persoanelor de etnie romă care au participat la recensământ, iar pe de altă parte tendința romilor de a autodeclara maghiari la Sfântu Gheorghe din cauza limbii lor materne care este preponderent maghiară, respectiv din cauza lipsei de cunoștințe referitoare la recensare și la chestionare. Relația de încredere poate fi una dintre explicațiile faptului că în cazul anchetei sociologice făcute de GAL Sepsî pentru elaborarea Studiului de referință, mult mai mulți persoane au autodeclarat romi decât la recensământul din 2021.

Având în vedere faptul că rezultatele Recensământului din 2021 referitoare la nivelul educației și a școlii absolvite s-a publicat doar la nivel județean, folosim rezultatele Recensământului din anul 2011 cu mențiunea că scăderea numărului populației de la 2011 până la 2021 a influențat și numărul persoanelor cu diferite nivele de învățământ absolvite.

Ca număr, la nivelul municipiului există patru licee tehnologice, doi licee teoretice, un colegiu național, un liceu teologic și un liceu vocațional de arte, șapte școli gimnaziale dintre care patru suprapunere cu licee. Rezultatele la bacalaureat ale celor nouă licee din municipiu s-au înrăutățit în ultimii trei ani, parțial datorită și perioadei COVID SARS-19, rata promovabilității la nivel de municipiu în 2021 fiind de 51%, față de media națională (67,8%). În municipiul Sfântu Gheorghe există două Universități prezente prin filialele sale: Universitatea Babeș-Bolyai și Universitatea Sapientia.

³ Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană, Sfântu Gheorghe 2022

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Tabelul 3: Populația stabilă de 10 ani și peste după nivelul de educație

MUN. SFÂNTU GHEORGHE JUD. COVASNA	POPULATI A STABILA DE 10 ANI SI PESTE TOTAL	NIVELUL INSTITUȚIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE									
		Superior		Post- liceal și de maistri	Secundar				Fără școală absolvită		
		Total1	din care:		Total	Superior			Inferior (gimnazial)	Total	din care:
			Universitar de licență			Liceal	Profesio- nal și de ucenici				Persoan e analfa- bete
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ambele sexe	50023	9659	8310	2210	33621	15852	7869	9900	3218	1315	701
Masculin	23764	4524	3902	1010	16115	7122	4908	4085	1489	626	317
Feminin	26259	5135	4408	1200	17506	8730	2961	5815	1729	689	384

Sursa: INS, Recensământ 2011, tabel realizat de As. GAL Seps

1.3 Patrimoniul natural

Municipiul Sfântu Gheorghe este situat în Depresiunea Sfântu Gheorghe, partea central-nordică a Depresiunii Brașovului, în valea râului Olt. Zona este caracterizată de o diversitate de forme topografice. Râul Olt are cea mai mare putere de formare a reliefului în zonă. Datorită acestei, zonele împădurite alternează cu zonele locuite, topografia dominantă fiind una muntoasă, motiv pentru care există un număr mare de suprafețe acoperite cu păduri sau vegetație forestieră.

Într-o distanță de 30 de km de la Sfântu Gheorghe spre Băile Tușnad, județul Harghita pot fi enumerate următoarele arii protejate: Ciomad-Balványos, Tinovul Mohoș, Lacul Sfânta Ana. În partea sudică a orașului se află rezervația naturală de la Reci. Mestecănișul de la Reci este un depozit nisipos de vârstă pleistocenă care pe alocuri are bălți și mici lacuri parțial colmatate, cu o floră și faună diversă, rare pentru România.

În zona de centru a municipiului există un parc bine dezvoltat, care a fost modernizat în 2014. Acesta contribuie în mod semnificativ la calitatea vieții rezidenților din perspectiva accesului la spații verzi și petrecerea timpului liber.

Cea mai importantă zonă de agrement aflată în aria municipiului Sfântu Gheorghe este Șugaș Băi, potențialul acesteia a fost descoperit încă din anul 1840, când în urma săpăturilor desfășurate de către minierii aflați în căutarea metalelor prețioase au fost descoperite aici gaze cu efecte benefice asupra sănătății. Băile și mofetele de la Șugaș Băi sunt recomandate în tratarea diverselor boli cardiace sau afecțiuni ale sistemului circulator. Stațiunea Șugaș Băi este stațiune balneoclimaterică

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

de interes local, situată în munții Baraolt, la altitudinea de 747 m, la 8 km vest de reședința județului, municipiul Sfântu Gheorghe. În sezonul rece, datorită pârtiei de schi Șugaș Băi devine populat cu practicanții sporturi de iarnă. Nici în sezonul cald lucrurile nu stau foarte diferit în ceea ce privește activitățile ce pot fi desfășurate la Șugaș. Datorită prezenței reliefului montan pot fi urmate aici diverse drumeții.

În ultimii ani s-au dezvoltat și câteva trasee de biciclete cu greutate variabilă. Traseele create în zona Șugaș Băi au o lungime care variază între 16.70 și 17.53 km și o diferență de nivel de 500-600 metri.

Datorită diversității formațiunilor geologice care acoperă întregul teritoriu al județului, acesta este bogat în ape subterane. Apa subterană din Sfântu Gheorghe nu este contaminată cu substanțe chimice, fiind recomandate pentru consumul uman după testele prescrise. Apele de suprafață sunt clasificate de clasa a doua sau a treia, lacurile sunt de clasa a treia, iar cursurile de apă sunt de clasa a doua sau a treia. Indicatorul de poluare în Sfântu Gheorghe este scăzut. Există un iaz în municipiu, în cartierul Gării al cărui lucrări de amenajare și reabilitare se desfășoară din 2022. Municipiul Sfântu Gheorghe are o rețea extinsă de apă potabilă. Rețea de canalizare a fost dublată în anul 2018.

Județul Covasna este județul cu cel mai curat aer din țară, potrivit măsurărilor Agenției Regionale de Protecția Mediului. Traficul în Sfântu Gheorghe nu este foarte intens, ceea ce se datorează și faptului că în județ nu există autostrăzi, astfel încât emisiile din trafic sunt nesemnificative față de cele din județe cu autostrăzi. Acest fapt este explicația lipsei de poluare fonică în municipiu. Marile întreprinderi industriale nu înființat fabrici de mari dimensiuni în zonă, astfel încât calitatea aerului nu este afectată nici de acestea.

1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Comparat cu mărimea orașului, în municipiul Sfântu Gheorghe există un număr mare de așezări, situri și monumente istorice: 18 situri arheologice, așezări fortificate, așezare daco-romană, mormânt scitic, așezare medievală, 68 de clădiri istorice clasificate la lista monumentelor istorice, cea mai mare parte fiind de categoria B, dar există și câteva monumente de categoria A. Cele mai multe dintre ele sunt biserici, capele, case și ruine de castele, care sunt deja pe hartă ca destinații turistice. În municipiu există 8 muzee dintre care 5 sunt permanent deschise și printre care o galerie de artă contemporană. Orașul găzduiește 5 teatre, din care un teatru clasic în limba maghiară, unul în limba română, un teatru de mișcare, un teatru de păpuși și un ansamblu de dans folcloric profesional. Dintre orașele de această mărime, Sfântu Gheorghe este singurul în care funcționează cinema cu un program zilnic, făcând parte din rețea de Cityplex.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Un alt segment foarte important a patrimoniului cultural a locului este arta populară, meșteșugurile populare tradiționale, dintre care trebuie menționate sculptura, filiatu de lână, ceramica, filiatu de paie, albinăritul, olăritul, scrisul pe ouă, dar nu putem uita nici fierăria și dulgheritul. Aranjamentul diferitelor ornamente sculptate în lemn, care sunt aproape de perfecțiune, se bazează pe simțul meșterului formând astfel o lume de basm, unde există alături forme abstracte geometrice și simbolice cu diferite motive botanice, animaliere, cosmice și religioase.

Principalele tipuri de turism specifice orașului Sfântu Gheorghe sunt turismul cultural și de eveniment, turismul de afaceri și conferințe, turismul balnear (în special la stațiunea Șugaș Băi stațiune balneoclimaterică de interes local, la 8 km vest de municipiul Sfântu Gheorghe), precum și turismul activ (drumeții, excursii).

Partea de ofertă a turismului din Sfântu Gheorghe are o capacitate redusă. Printre unitățile de cazare existente în oraș sunt numai trei hoteluri de dimensiune medie sau mare. Doar 525 de locuri de cazare erau disponibile în 2020, ceea ce indică un nivel scăzut de trafic turistic în comparație cu alte centre județene regionale și stațiuni de vacanță prioritare. În prezent, Sfântu Gheorghe nu poate fi considerat un centru turistic cu drepturi depline din punct de vedere al ospitalității. Capacitatea de cazare a orașului reprezintă doar 2,1% din numărul total de locuri de cazare în zona de atracție rutieră de 60 de minute. În ceea ce privește oferta de cazare standardizată în Sfântu Gheorghe (8,2 paturi la mia de locuitori), de asemenea, rămâne în urma principalelor destinații regionale. Dacă ne uităm la partea de cerere, se pot face constatări similare cu cele de pe partea de ofertă: Sfântu Gheorghe nu este doar centrul turistic numărul unu în regiunea extinsă, ci și în regiunea mai restrânsă. Numărul de înnoptări la mia de locuitori (492) a fost în continuare scăzut în 2019, în ciuda unei creșteri de 29% între 2009 și 2019.

1.5 Locuirea și accesul la utilități

Portofoliul de locuințe ale Primăriei Sfântu Gheorghe include locuințe construite de stat, locuințe construite de Agenția Națională pentru Locuințe (ANL), locuințe sociale, locuințe de serviciu și de urgență și terenuri care pot fi solicitate în cadrul programului „Hai acasă!”. Fondul de locuințe de stat include toate apartamentele din blocurile construite de statul român care nu au fost achiziționate de chiriașii lor. În oraș există un total de 19.600 de apartamente (majoritatea cu 2 sau 3 dormitoare și o suprafață cuprinsă între 50 și 70 mp) dintre care 137 sunt administrate de Primărie, restul fiind proprietate privată. Municipiul dispune, de asemenea, de 126 de proprietăți rezidențiale în zona Câmpul Frumos, care au devenit proprietatea administrației locale în urma cumpărării fostului IAS, intrat în faliment. Închirierea de locuințe este reînnoită anual. De asemenea, chiriașii pot cumpăra aceste proprietăți, dar nu există posibilitatea de a plăti în rate,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

astfel că prețul de achiziție trebuie achitat într-o singură tranșă. Cele 159 de apartamente ANL care au fost construite în Sfântu Gheorghe se află pe străzile Stadionului, Fabricii, Lalelei, Nuferilor și bulevardul General Grigore Bălan. Din 2016, chiria pentru apartamentele ANL depinde de veniturile chiriașului, suma de achitat fiind recalculată anual de municipalitate, ajustată la câștigurile chiriașilor pentru anul precedent. Locuințele sociale sunt administrate tot de Primăria Sfântu Gheorghe, și se află pe străzile Stadionului și Lunca Oltului. Primăria Sfântu Gheorghe întreține și 33 de apartamente de serviciu pentru angajații instituțiilor sale, care se află pe străzile Țigaretiei, Daliei și Borvîz. În plus, municipalitatea trebuie să dețină și locuințe care pot fi utilizate în situații de urgență (calamități naturale, demolări cauzate de amenajări ale teritoriului etc.). Primăria Sfântu Gheorghe oferă și parcele de teren gratuite solicitanților prin programul „Hai acasă!”, care își propune să încurajeze tinerii să se întoarcă și să rămână acasă, în Sfântu Gheorghe.

Datorită scăderii populației, nivelul general de supraaglomerare în apartamente și case a scăzut semnificativ în ultimul deceniu. În 2018, numărul mediu de persoane pe gospodărie este puțin peste 2,6 persoane pe unitate de locuit. Conform RPL 2011, 92% a locuințelor este alimentată cu apă, 91,1% are instalație de canalizare, 97,9% instalație electrică, 95,5% au bucătărie în locuință și 88,8% au baie în locuință.

Consumul rezidențial de energie a crescut brusc până în 2004, când numărul gospodăriilor care utilizează încălzire urbană a fost neglijabil. Ulterior, acesta a stagnat, deși cererea a scăzut cu 11% pe an. Din 2009, serviciul de încălzire centrală a ajuns oficial la zero. În locul acestora, chiar și în clădirile de apartamente au apărut sisteme individuale de încălzire, care - deși mai costisitoare și mai poluante - au adus o siguranță și o calitate a alimentării mai mare decât înainte.

Lungimea simplă a conductelor de gaz a ajuns la 80,1 km. Consumul de gaze pentru uz casnic a ajuns la 17.644 m³. Municipiul Sfântu Gheorghe este alimentat cu gaze naturale din conducta de medie presiune de la Codlea, prin intermediul unei SRM amplasată în zona de sud a localității. Lungimea traseelor conductelor de presiune redusă a fost în același an de 51,7 km, fiind montate pe toate străzile de municipiu.

În municipiul Sfântu Gheorghe serviciul de salubritate a localităților se desfășoară sub coordonare firmei de specialitate S.C. TEGA S.A. – proprietar Municipiul Sfântu Gheorghe, care se ocupă de serviciile publice de salubritate a localităților (colectare și depozitare deșeurilor solide, cu excepția celor periculoase).

În municipiu există rețea de apă potabilă și de canalizare la care sunt racordate majoritatea clădirilor rezidențiale și non-rezidențiale. Consumul de apă potabilă este aproape același pe perioada 2016-2020, cu excepția anului 2019 când consumul a fost cu puțin peste 3500 m³. Rețeau

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

de apă potabilă din Sfântu Gheorghe a cunoscut un declin în ultimii ani. Tronsoane de drumuri din Sfântu Gheorghe, incluzând aici atât tronsoanele modernizate cât și nemodernizate, cresc în lungime. Rețeaua de canalizare s-a extins, în 2018 s-a dezvoltat un sistem dublu față de cel existent, ajungând în 2020 la aproape 175 de km.

1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)

În general, structura economică a orașului este dominată de sectoarele manufacturiere, care sunt, de obicei, cu utilizare intensivă a forței de muncă și cu valoare adăugată redusă. Dintre acestea, cele mai importante sectoare sunt fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, a produselor alimentare, a echipamentelor de transport rutier, a produselor metalice, a produselor din hârtie și a jucăriilor. Companiile de comerț cu ridicată joacă, de asemenea, un rol important în economia orașului, cei mai mari angajatori fiind companiile care comercializează produse agricole și alimentare din oraș și din regiune.

Conform datelor statistice de la Camera de Comerț și Industrie Covasna, în anul 2022 au funcționat un număr de 2886 de întreprinderi mici, mijlocii și mari cu un număr total de angajați de 12.134 de persoane. Dintre acestea numai 5 întreprinderi mari, 30 de întreprinderi mijlocii, 164 întreprinderi mici și peste 2000 de microîntreprinderi. Din perspectiva sectorului de activitate, 311 de întreprinderi lucrează în domeniul industriei, 785 în comerț și aproape 1500 în servicii.

La nivelul județului Covasna, la sfârșitul anului 2021 74.500 persoane salariați, din care 23.000 persoane lucrează în industrie (cca. jumătate la firme înregistrate în Sfântu Gheorghe), 12.800 de persoane în comerț și reparare autovehicule, iar restul salariaților lucrează în alte 16 domenii, inclusiv și domeniile de servicii publice (învățământ, sănătate, cultură, sectorul public).

Piața muncii din România, atât la nivel național, cât și la nivel local, prezintă o contradicție inerentă. În timp ce angajatorii își exprimă îngrijorarea cu privire la lipsa forței de muncă, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă deplâng dificultățile de a găsi un loc de muncă. Datele statistice arată că rata șomajului este relativ scăzută în oraș, dar rata sărăciei persoanelor încadrate în muncă este destul de ridicată. Această situație afectează în primul rând tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, generând o rată a șomajului de 11,4% în rândul acestora. Rezultatele cercetării noastre stabilesc o legătură clară între nivelul de educație și perspectivele de angajare ulterioară a unei persoane. Pe de o parte, fără opt clase de învățământ minim obligatoriu, găsirea unui loc de muncă este practic imposibilă. Pe de altă parte, educația oferită în școlile profesionale nu îi pregătește în mod corespunzător pe elevi pentru angajarea imediată. Familiile cu cele mai mici venituri (în special beneficiarii de ajutor social) au cele mai multe șanse să se angajeze în muncă nedeclarată în agricultură, în industria de curățenie sau în construcții ca

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

zilierii. O altă trăsătură interesantă a pieței românești este **sărăcia celor care muncesc**, ceea ce înseamnă că avem cel mai mare număr de oameni din întreaga Europa care muncesc și totuși rămân săraci.

Într-un sondaj din 2012, referitor la nivelul de ocupabilitate a cetățenilor români din perspectiva etniei arată că 50,9% dintre români, 47,9% dintre maghiari și 36,6% dintre romi au fost implicați în activități lucrative în săptămâna anterioară sondajului. Aproximativ 20% din populația romă lucrează ca angajați, iar peste 50% sunt lucrători pe cont propriu, ceea ce înseamnă, practic, că lucrează, dar munca lor nu este înregistrată nicăieri.

De la mijlocul anilor 2000, piața secundară a muncii s-a schimbat și ea, în timp ce aceste sectoare rămân singurele disponibile pentru romi. Odată cu stabilizarea agriculturii și cu modernizarea proceselor de producție, romii au fost forțați încet-încet să renunțe la munca în agricultură, în timp ce aderarea la UE a dus la o trecere la industrii necalificate și cu calificare secundară.

În ultimii ani, s-a înregistrat, de asemenea, o creștere a mobilității romilor, ceea ce a dus la faptul că o mare parte dintre bărbații adulți apti de muncă și o minoritate de femei se deplasează în străinătate pe tot parcursul anului sau în mod sezonier, de asemenea pentru a accepta locuri de muncă necalificate pentru salarii semnificativ mai mari decât cele la care ar fi avut acces în țară.

La sfârșitul lunii iulie 2023, în evidențele Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Covasna erau înregistrați 3972 șomeri (din care 1962 femei), rata șomajului fiind de 5,11% la nivelul județului. Comparativ cu luna precedentă, când rata șomajului a fost de 4,31% în această lună acest indicator a înregistrat o creștere de 0,8 puncte procentuale. Din totalul de 3972 persoane înregistrate în evidențele AJOFM Covasna 339 (din care 219 femei) erau beneficiari de indemnizație de șomaj, iar 3633 (din care 1743 femei) erau șomeri neindemnizați. În ceea ce privește mediul de rezidență, 2851 șomeri provin din mediul rural și 1121 sunt din mediul urban. Șomerii cu studii primare și fără studii au ponderea cea mai mare în totalul șomerilor înregistrați în evidențele AJOFM Covasna (40,50%) urmat de cei care au studii gimnaziale (22%) și de cei care au absolvit postliceala și liceul (25,12%). Șomerii care au studii profesionale reprezintă 11,15% din totalul șomerilor înregistrați, iar cei cu studii superioare sunt 1,23%. Structura șomerilor înregistrați pe nivel de ocupabilitate, stabilit prin profilare, se prezintă astfel: 1268 persoane foarte greu ocupabile, 1660 greu ocupabile, 972 mediu ocupabile, iar 72 sunt persoane ușor ocupabile. Repartizarea în teritoriu a șomerilor înregistrați în evidența AJOFM Covasna se prezintă astfel pe zone ale județului: zona Sfântu Gheorghe cu 1461 persoane (737 femei), din care în plată 87 (70 femei).

Structura economică, care nu a fost încă restructurată suficient, dezavantajează orașul din punct de vedere competitiv și îl poate face vulnerabil la influențe externe. Reziliența și dinamismul sunt

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

și mai puțin caracteristice. În ultimii ani a avut loc o creștere semnificativă a salariilor în regiune, parțial din cauza creșterii emigrației și parțial din cauza efectului de spirală al creșterii centrale a salariului minim. În ultima vreme, deficitul tot mai mare de lucrători calificați, legat de emigrație și de lipsa de formare profesională la nivel local, ar putea duce la noi creșteri salariale. Unele sectoare sensibile la ciclicitate și unele companii cu probleme structurale, de competitivitate și de durabilitate ar putea părăsi zona. Ponderea relativ scăzută a întreprinderilor cu un nivel ridicat de tehnologie și de cunoștințe și cu o valoare adăugată mai mare alimentează un exod al lucrătorilor tineri și calificați.

În consecință putem concluziona că dintre toate palierele de dezvoltare ale municipiului, economia pare a fi cea mai lipsită de viziune, deși există multe încercări la nivel administrativ și politic de a schimba această situație. Din perspectiva populației aptă de muncă, cu vârsta cuprinsă între 18-65 de ani, dar cu un accent pus pe tineri, cu vârsta între 18-35 ani, necalificați sau fără studii obligatorii (mai puțin de 10 clase), este absolut necesar reforma sistemului de învățământ local și armonizarea ofertei educaționale cu cererea de pe piața muncii. O intervenție centrală a prezentei SDL este crearea de programe de tip *after school*, complementate cu servicii sociale oferite familiilor copiilor beneficiari și începerea pregătirii lor pentru a trece din ciclul primar la cel gimnazial, respectiv din ciclul gimnazial la cel liceal, tehnologic de preferință. În acest sens este nevoie și de schimbarea imaginii liceelor tehnologice care sunt în prezent considerate locul de adunare a tinerilor care "nu sunt capabili de nimic". Această imagine deteriorată se datorează și politicilor publice la nivel național din ultimii 10 ani. O altă intervenție propusă prin această SDL este inițierea de programe de acompaniere pentru tineri vulnerabili, apti pentru muncă în scopul pregătirii lor și a angajaților, deopotrivă, pentru o angajare sustenabilă și decentă, respectiv programe de mentorat, mediere și monitorizare.

1.7 Instituții locale și servicii publice

Educație

Sistemul de învățământ public din Sfântu Gheorghe este unul bine dezvoltat și extins la toate nivelurile de educație. Sfântu Gheorghe are din 2022 o creșă publică cu 17 grupe, împărțite în 3 locații diferite. Numărul de personal, după reorganizare, a crescut la 62 de la 58, iar organigrama permite până la 83 de angajați, Sunt acum construite creșe în 4 locații diferite, pentru 140 de copii. În municipiu sunt 16 grădinițe, din care două în Chilieni și Coșeni, din restul de 14 grădinițe patru sunt cu program normal, două sunt unități de educație timpurie și restul sunt grădinițe cu program prelungit. Aceste 14 unități preșcolare deserveșc în jur de 2000 copii. Se află acum în curs de construire a trei grădinițe pentru un număr total 220 de copii. Ceea ce privește învățământul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

primar și gimnazial, în municipiu sunt 5 școli gimnaziale și încă 5 licee care au clase primare și gimnaziale. Pe lângă aceste licee, mai există 5 licee tehnologice în oraș cu profil de administrare, turism, electrotehnic, economic. Există o singură școală postliceală și sunt două universități reprezentate de câte trei facultăți în oraș. Clubul Sportiv Școlar, Palatul Copiilor și elevilor, Centrul județean de excelență și Școala de arte și meserii oferă programe educaționale extracurriculare de-a lungul anului școlar. Distribuția teritorială a instituțiilor de învățământ arată că fiecare cartier al orașului dispune de o grădiniță sau școală la o distanță relativ mică de locuințele cartierelor, cu toate acestea, școlile cu cele mai multe elevi se situează în centrul orașului.

Sănătate

Din SIDU Sfântu Gheorghe 2022 reiese o imagine pozitivă a orașului în comparație cu datele la nivel județean și național. Numărul de spitale, dispensare, farmacii, laboratoare medicale, și alte tipuri de cabinete medicale este relativ similar în România, în județul Covasna și în Sfântu Gheorghe. Ponderea instituțiilor publice de sănătate este mult mai mare decât în celelalte trei nivele (județean, regional, național). Numărul de instituții publice de sănătate la 1.000 de locuitori în Sfântu Gheorghe este egal sau mai mare decât în județ. Cu toate acestea, trebuie menționat faptul că în 2021 la nivel de județ se identifica un număr de 27 de medici de familie lipsă, majoritatea din Sfântu Gheorghe. Cu decesul sau pensionarea a multor medici de familie și cu lipsa medicilor nou-veniți, în anul 2022 sute de familii au rămas fără medic de familie, printre care multe familii de etnie romă.

Social

Din punct de vedere al serviciilor sociale, Sfântu Gheorghe are o pondere a serviciilor sociale accesibile peste media generală a țării. Pe lângă instituțiile publice, prestatori de servicii sociale, la Sfântu Gheorghe funcționează șase organizații civile prestatori licențiați de servicii sociale. Instituțiile publice și organizațiile de specialitate împreună oferă următoarele servicii sociale la nivel local: Centru de prevenire, evaluare și consiliere antidrog, 6 centre de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți, 3 unități de îngrijire la domiciliu, 3 centre de îngrijire vârstnici (inclusiv și căminul pentru vârstnici), un azil de noapte, 3 centre de asistență maternală de diferite feluri, 3 case familiale, centru protejat pentru victimele violenței domestice, centru de sprijin pentru tineri peste 18 ani, centru pentru mame singure, preponderent minore, 2 centre de zi pentru persoane cu dizabilități (adulți și copii).

Timp liber

Posibilitățile de petrecere a timpului liber sunt legate preponderent de evenimente culturale și distractive ale orașului. Cu cea mai veche Zilele ale orașului (29 de ani), Sfântu Gheorghe este printre primii municipii din țară din punct de vedere al evenimentelor organizate de-a lungul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

anului. Totuși, în afara stațiunii de recreare la Șugaș Băi, sunt puține locuri în aer liber amenajate pentru petrecerea timpului liber. În 2018, Primăria municipiului a realizat registrul spațiilor verzi din oraș, conform căruia domeniul public este de 279,6 hectare, din care 80,1 hectare sunt definite caspații verzi, iar pe aceste terenuri se regăsesc în total 20.006 arbori. Numărul terenurilor de joacă din oraș este 47, majoritatea lor printre cartiere de blocuri cu apartamente și o parte dintre ele în curtea grădinițelor și creșelor sau a bisericilor. Majoritatea facilităților sportive se află în administrarea Sepsi Rekreativ SA, o întreprindere municipală care administrează următoarele facilități sportive: baza de înot, ștrand municipal, Șugaș Spa, două săli de sport municipale, Arena Sepsi, patinoar mobil, patinoar acoperit cu balon.

Transport public

Conform Planului de mobilitate urbană durabilă al municipiului Sfântu Gheorghe din anul 2017, sistemul de transport public rutier este reprezentat de rețeaua de autobuze aflate în gestiunea operatorului S.C. Multi-Trans S.A. Sfântu Gheorghe, companie al cărei acționar unic este Consiliul Local Sfântu Gheorghe. Rețea de transport public este formată din 4 linii principale și 15 linii secundare, cu lungimea totală a traseelor (dus-întors) de 156,2 km. Operarea serviciului de transport public în zilele lucrătoare este realizată în intervalul orar 4.30-24.00, dar frecvența de circulație variază de la linie la linie. Una dintre liniile cu frecvență redusă este tocmai cea dinspre cartierul Câmpul Frumos spre oraș, iar această frecvență redusă de circulație a vehiculelor are impact negativ asupra angajării forțelor de muncă din acest cartier.

1.8 Organizații ale societății civile

O cercetare efectuată în cadrul proiectului "UPLIFT: Căi și politici urbane pentru combaterea inegalităților în rândul generațiilor viitoare"⁴, a arătat că în teritoriul SDL Sfântu Gheorghe actorii locali au demarat o serie de proiecte la nivel local sau județean pentru a reduce rata sărăciei sau pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale locuitorilor. Primele proiecte ale societății civile s-au demarat la începutul anilor 2000 și de atunci se remarcă o tendință crescătoare atât la nivelul serviciilor prestate, cât și la nivelul numărului ONG-urilor active în domeniul social. În ultimii 5 ani, această tendință a fost sprijinită și de implementarea SDL 1, proces în care s-a îmbunătățit colaborarea dintre instituții publice, UAT și organizațiile civile.

Tabelul 4: Lista ONG-urilor active în domeniul social din teritoriul SDL

Denumirea ONG	Domeniul de	Programe la Sf. Gheorghe	Nr. beneficiari	Aria de acoperire
---------------	-------------	--------------------------	-----------------	-------------------

⁴ Sursa: <https://galsepsi.ro/uplift/livrabile-uplift/> (ultima descărcare: 20.11.2023)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	activitate			
Caritas Alba Iulia - filiala Sfântu Gheorghe	social, copiii, adulți	Cenru de zi pentru copii dezavantajați	111	ZUM 1 Orko
		Centru de consiliere pentru copii și familii	121	ZUM 1 Orko
		Centru comunitar	32	ZUM 2 cart. Ciucului
		Corul Superar	60	ZUM 1 Orko
		Program integrat de asistență socială, medico- socială, educație, ocupare și antidiscriminare	600	ZUM 1 Orko ZUM 2 cart. Ciucului ZUM 3 cart. Câmpul Frumos
Asociația Serviciul de Ajutor Maltez - filiala Sfântu Gheorghe	social	Centru de zi pentru persoane fără adăpost	15	Teritoriul SDL
		Adăpostul de noapte	36	Teritoriul SDL
		2 centre de consiliere pentru copii și familii	60	ZUM 1 Orko ZUM 2 cart. Ciucului
		Program "Femeia ca șansă"	23	ZUM 1 Orko
		Clubul și tabere pentru tinerii cu dizabilități	150	Teritoriul SDL
		Program integrat de asistență socială, medico-socială, educație, ocupare și antidiscriminare	200	ZUM 1 Orko ZUM 2 cart. Ciucului ZUM 3 cart. Câmpul Frumos
Asociația de promovare a sănătății mintale "Esély"	social, copii	Centru de consiliere pentru copii cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani și familiile lor	25	ZUM 1 Orko
Asociația Rromilor Amenkha	comunitar	Program anual de animare a comunității: grupul fetelor sub 18 ani, grupul femeilor peste 18 ani, servicii suport pentru tineri în probațiune, păstrarea ordinii în cartier	250	ZUM 1 Orko
Fundația Diakonia - filiala Sfântu Gheorghe	social, copii, adulți	Centru de zi pentru persoane cu dizabilități		Teritoriul SDL
		Program integrat de asistență socială, medico-socială, educație, ocupare și antidiscriminare	200	ZUM 1 Orko ZUM 2 cart. Ciucului ZUM 2 cart. Câmpul Frumos
		Serviciu de îngrijire la domiciliu	60	Teritoriul SDL
		Programe pentru vârstnici	100	Teritoriul SDL
		Centrul de îngrijire și asistență pentru vârstnici pensionari	75	Teritoriul SDL

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fundația Izabella		Îngrijire la domiciliu	80	Teritoriul SDL
Societatea de Crucea Roșie - filiala Sfântu Gheorghe	social, vârstnici, copii	Îngrijire la domiciliu	110	Teritoriul SDL
		Tabere pentru copii nevoiași	50	Teritoriul SDL
		Grup de suport pentru persoane cu cancer	20	Teritoriul SDL
Asociația Turul Madar	educație, copii, tineri	Programe de tip after school	25	Teritoriul SDL
		Programe de dezvoltare pentru adolescenți	15	Teritoriul SDL
		Programe de voluntariat	100	Teritoriul SDL

Impactul acestor activități regulate ale organizațiilor civile, fie în parteneriat cu instituții publice, fie individual, din surse nerambursabile sau din subvenții ale statului se simte cel mai mult pe două paliere: la nivelul comunităților marginalizate care sunt deja obișnuiți cu prezența facilitatorilor pe teren, înțeleg importanța programelor educaționale și de consiliere pentru familii, au o încredere sporită față de noile programe în comunitate și au un grad crescut de spirit de inițiativă. La nivelul rețelei sociale din municipiul impactul se resimte în proiecte derulate în parteneriat, creșterea numărului de programe subvenționate și de beneficiari de la an la an, respectiv prin angajamentul Primăriei și al altor instituții sociale subordonate față de sustenabilitatea serviciilor începute în cadrul a diferitelor proiecte cu finanțare nerambursabile. Un alt impact la nivel instituțional este crearea grupului de lucru la nivel de municipiu pentru dezbateră și managementul cazurilor fiecărui actor în rețea, în acest grup de lucru participă reprezentanții instituțiilor publice și ai societății civile.

1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană

Titlul proiectului: PROSPERA SEPSI – Servicii integrate pentru reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie pe raza teritorială a Municipiului Sfântu Gheorghe

Beneficiarul proiectului: Asociația „Caritas – Asistență Socială” Filiala Organizației Caritas Alba Iulia

Partenerii proiectului: Eurocenter Amoba Srl, Fundația Comunitară Covasna – Háromszéki Közösségi Alapítvány, Asociația „Serviciul De Ajutor Maltez În România Filială Sfântu Gheorghe”, Inspectoratul Școlar Județean Covasna/Inspector Școlar General, UAT Municipiul Sfântu Gheorghe,

Localizarea proiectului: Mun. Sfântu Gheorghe, zone urbane marginalizate

Descrierea succintă a proiectului (obiective, activități principale)

Facilitarea accesului la servicii integrate pentru un număr de 600 beneficiari din cele trei ZUM-uri identificate, din care 300 de etnie romă, prin activități și servicii de baza precum servicii medicale mobile, asistență socială, informare, mentoring, reglementări acte pentru obținerea drepturilor de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

asistență socială, dezvoltare competente sociale, înființarea a 3 servicii sociale licențiate pentru copii și familii, 3 servicii socio-medicale, servicii de evaluare, testare, mediere, calificarea/recalificarea, respectiv plasare pe piața muncii, servicii educaționale, recreative și de socializare, servicii de consiliere parentală și școala părinților, servicii de alfabetizare, campanii anti-discriminare.

Valoare totală: 4,968,911.81 lei, din care contribuție proprie: 42,910.46 lei

Perioada de implementare a proiectului: 31 luni, până la 31.12.2023

Stadiu: în implementare

Titlul proiectului: Construire centru comunitar integrat din Őrkő

Beneficiarul proiectului: UAT Municipiul Sfântu Gheorghe

Partenerii proiectului: Asociația de Promovare a Sănătății Mintale „Esely” Lelki Egeszsegvedo Egyesulet; Asociația „Caritas – Asistență Socială” Filiala Organizației Caritas Alba Iulia; Asociația „Serviciul De Ajutor Maltez În România Filială Sfântu Gheorghe”.

Localizarea proiectului: Municipiul Sfântu Gheorghe, ZUM 1 cartierul Őrkő

O descriere succintă a proiectului (obiective, activități principale, rezultate)

Prin prezentul proiect se propune construirea unui centru comunitar integrat în cartierul Őrkő, cu scopul de a oferi servicii socio-educative tip centru de zi pentru copii, tineri; servicii de informare și consiliere pentru adulți respectiv servicii de dezvoltare comunitară; servicii medicale și punct de acces public la informații. După finalizarea investiției clădirea va fi dată în administrarea Direcției de Asistență Socială, iar serviciile sociale se vor furniza de către partenerii proiectului.

Centrul comunitar propus se va realiza pe un teren de formă neregulată de 1,288.00 mp având regimul de înălțime demisol parțial, parter și mansardă parțială, cu dotare adecvată de mobilier și echipamente necesare funcționării cu un spațiu verde de 369.87 mp.

Valoarea totală a proiectului: 8.626.810,94 lei, din care contribuția beneficiarului: 4.133.229,68 lei.

Perioada de implementare a proiectului: 01.04.2019 – 30.11.2023

Stadiul: nefinalizat, propus spre etapizare în ciclul financiar 2021-2027

Titlul proiectului: Construire grădiniță în Cartierul Őrkő

Beneficiarul proiectului: Municipiul Sfântu Gheorghe

Localizarea proiectului: Municipiul Sfântu Gheorghe, ZUM 1 cartierul Őrkő

O descriere succintă a proiectului (obiective, activități principale, rezultate):

Construirea și dotarea unei grădinițe și a curții aferente, amplasate în Cartierul Őrkő, cu o

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

capacitate de 120 de copii, în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie a copiilor din Cartierul Őrkő, sprijinind astfel și participarea părinților pe piața forței de muncă și dezvoltarea serviciilor instituției prin extinderea programului grădiniței de la program normal la program prelungit.

Valoare totală a proiectului: 4.072.371,41 lei, din care contribuția proprie a beneficiarului: 1.604.442,31 lei

Perioada de implementare a proiectului: 15.07.2019 – 31.10.2023

Stadiu: în implementare, va fi finalizat din fonduri proprii

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC

2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL

2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului

Delimitarea teritoriului SDL și al zonelor urbane funcționale s-a pornit de la Planul Urbanistic General al orașului, dar nu era singură sursă folosită, având în vedere faptul că PUG s-a realizat în 1996. Al doilea punct de pornire era Strategia de Dezvoltare Locală 2017-2023 în care s-a identificat trei zone urbane marginalizate unde am desfășurat proiecte de dezvoltare în ultimii șase ani. Teritoriul SDL este teritoriul administrativ al Municipiului Sfântu Gheorghe cu excepția satelor limitrofe Coșeni și Chilieni, așa cum se vede din PUG Sf. Gheorghe, **Anexa 1** la această Strategie. Începând cu partea de Nord perimetrul SDL începe cu limita administrativă a comunei Arcuș, continuând spre Nord-Est cu limita administrativă a comunelor Ghidfalău, Reci și Ozun. În partea de Vest perimetrul SDL este limita administrativă a comunei Vâlcele și Ilieni. În partea de Sud perimetrul SDL se delimitează la tabelul indicator al localității Sfântu Gheorghe (la ieșirea spre Chilieni). În acest teritoriu se identifică 62 Unități Teritoriale de Referință (UTR), dintre care 6 UTR suprapun parțial sau total zonelor urbane marginalizate. **Teritoriul SDL identificat îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:**

a. cerințe privind dimensiunea teritoriului vizat

- ❖ aparține unui municipiu cu 50.080 locuitori, adică peste 20.000 locuitori; și

b. cerințe privind coerența specifică DLRC

- ❖ vizează zone urbane coerente din punct de vedere economic, social și fizic, prin coerență înțelegându-se *“funcționalitatea”* acestora în sensul susținerii obiectivelor strategiei:

Cele șase UTR menționate se compune din următoare tipuri de zone, conform PUG 1996: Zone Rezidențiale cu Locuințe Mici, subzone Zona cu Locuințe Mici Existente cu caracter Urban și cu caracter Rural (ZLM u.p.), Zonă pentru Instituții și Servicii - Construcții Administrative Existente (ZIS) și Zone Rezidențiale cu Clădiri Înalte (ZLI), respectiv o Zonă Unităților Agricole (ZA). Aceste zone, împreună cu celelalte tipuri identificate prin PUG Sfântu Gheorghe alcătuiesc Zona funcțională a teritoriului SDL. Planul cu delimitarea teritoriului SDL se regăsește în **Anexa 2**.

2.1.2 Principalele caracteristici geografice

Teritoriul SDL cuprinde tot municipiul Sfântu Gheorghe, mai puțin cele două satele Chilieni și Coșeni.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ZUM 1 Orko se situează pe partea de nord-vest al municipiului Sfântu Gheorghe. Situând pe marginea oraşului, bariera naturală din vest este Pădurea Milenară Orko, din sud este mina Orko şi dealuri împădurite, iar din est bariera este pâraul Debren şi str. Borviz care se duce spre Şugaş Băi. Singura ieşire a cartierului spre oraş este în partea nordică a zonei unde se întâlneşte cu cartierul Simeria. Teritoriul identificat ca zona Orko se situează pe teritoriul municipiului Sfântu Gheorghe (93%), pe teritoriul Ministerului de Afaceri Interne (Armata României, 5%) şi pe teritoriul al diferitelor persoane fizice (2%).

ZUM 2 cartierul Ciucului se situează pe partea nord-estică a oraşului, în apropierea ieşirii spre Miercurea Ciuc, judeţul Harghita. Cartierul este unul dintre cartierele formate în anii 70 cu valul construcţiilor de blocuri din vremea respectivă. În acest cartier au locuit diferite segmente sociale, mai ales muncitori în diferite industrii din vremea respectivă. Deşi cartierul se intersectează în toate părţile cu celelalte zone ale oraşului, "nucleul" cartierului este în jurul străzii Romulus Cioflec.

ZUM 3 cartierul Câmpul Frumos se situează pe partea estică a oraşului, la o distanţă de 3 km de la ultima locuinţă rezidenţială din oraş, înconjurată cu terenuri agricole, Parcul Industrial şi DN13E. Acest cartier izolat s-a înfiinţat în anii 60 când Întreprinderea Agricolă de Stat (IAS) a angajat muncitori din toate părţile ţării. Majoritatea locuitorilor originali ai Câmpului Frumos au venit din judeţul Bacău şi din Ghimeş, au primit locuinţe de serviciu şi au rămas aici. În anii 80 IAS a fost cumpărată de Zoocomp S.A care mai târziu şi-a dat faliment, iar cu schimbarea regimului oamenii de la Câmpul Frumos au rămas fără muncă şi fără locuinţe. Municipiul Sfântu Gheorghe a cumpărat locuinţele de la Zoocomp, astfel s-a întâmplat că cartierul Câmpul Frumos este unul dintre puţinele cartiere din ţară unde locuinţele sunt în proprietate publică şi locuitorii sunt chiriaşi.

2.1.3 Patrimoniul natural

La marginea oraşului se află Băile Şugaş, o staţiune balneară cunoscută pentru apele ei minerale, care conţin dioxid de carbon. Lacurile naturale nu sunt caracteristice zonei, totuşi există două lacuri artificiale de agrement, unul în zona Gării în partea dreapta a râului Olt şi cealaltă în zona de agrement spre Şugaş Băi. Lacul spre Şugaş Băi este împărţit în două sectoare, cu suprafaţa de 4518 mp cu o adâncime medie de 0,7 m şi cu suprafaţa de 6078 mp şi adâncime medie de 1 m. Suprafaţa totală de spaţii verzi la nivelul municipiului Sfântu Gheorghe este de 77 ha.

ZUM 1 Orko: calitatea aerului este bună, cu excepţia poluării rezultate din arderea materialelor textile şi de cauciuc, practică de câţiva locuitori ai zonei. Conform evaluării zonei în scopul identificării acesteia ca aşezare informală, un număr de 23 unităţi destinate locuirii sunt

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

amplasate în zone expuse la alunecări de teren. Având în vedere densitatea ridicată a suprafețelor construite, frecvența construcțiilor din lemn sau care depozitează materiale inflamabile și distribuirea energiei electrice prin rețele electrice aeriene improvizate (cabluri înnodate, izolate cu bandă adezivă simplă) sporesc riscul la incendiu în zonă.

ZUM 2 cartierul Ciucului: fiind situată în apropierea centrului orașului, calitatea aerului și poluarea fonică este similară cu restul orașului, adică fără pericole imediate în acest sens. Blocurile sociale din str. Lunca Oltului se află în zona de luncă din dreapta Oltului care prezintă o slabă și uniformă înclinare dinspre terasă spre albia râului. Are aspectul unei câmpii plane și o diferență de nivel față de Olt de 12 m. Pentru scoaterea de sub inundabilitatea zonei luncii Oltului s-a realizat un dig protector.

ZUM 3 cartierul Câmpul Frumos: fiind un teritoriul mic cu o populație de 314 de locuitori, în interiorul perimetrelor zonei nu există resurse naturale specifice, zona fiind înconjurată de terenuri agricole și un drum național.

2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

În teritoriul SDL există un număr mare de așezări, situri și monumente istorice: 18 situri arheologice, așezări fortificate, așezare daco-romană, mormânt scitic, așezare medievală, 68 de clădiri istorice clasificate la lista monumentelor istorice, cea mai mare parte fiind de categoria B, dar există și câteva monumente de categoria A. Cele mai multe dintre ele sunt biserici, capele, case și ruine de castele.

ZUM 1 Orko: în teritoriul zonei urbane marginalizate Orko există un monument comemorativ al locului de pierire a lui Váradi și Bartalis, un obiectiv de for public și Biserica catolică Regina Maria. Prin întâlnirea perimetrelor zonei cu cele al centrului istoric al orașului, prin str. Varadi Jozsef, o parte dintre străzile identificate în perimetrul ZUM 1, se clasifică Centrul istoric al municipiului Sfântu Gheorghe.

În ZUM 2 cartierul Ciucului funcționează Biserica catolică Szent Gellert. Monumentelor clasificate în zonă sunt următoarele: Casa Nagy György, Casa Gyulai, Fostul Abator comunal, Bustul lui Nicolae Bălcescu, Bustul lui Gabor Aron.

În ZUM 3 Câmpul Frumos se află "filiala" bisericii catolice "Szent Benedek" a cărei parohie se află în zona Gării.

2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)

2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL

Cercetarea zonelor urbane marginalizate ale municipiului Sfântu Gheorghe a fost efectuată de către Transylvania Inquiry SRL în perioada 29 august și 13 septembrie 2023 și s-a focusat asupra a

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

trei cartiere și anume, Őrkő, Ciucului și Câmpul Frumos. În cursul cercetării s-a folosit metode multiple cantitative și calitative (vezi **Anexa 4**) pentru a descrie situația zonelor investigate, nevoile și așteptările populației. Pe de o parte s-a condus o anchetă reprezentativă a gospodăriilor și a populației, iar pe altă parte s-au organizat interviuri de tip focus grup, vezi **Anexa 5**.

ZUM 1, cartierul Orko: În momentul realizării anchetei sociologice, în ZUM 1 există 438 gospodării și 1620 persoane, din care 1583 sunt romi, iar **proporția romilor este de 97,7 %**. Zona este una de tip mahala cu case de locuit preponderent improvizate, fără autorizații de construcție. 91 procente a gospodăriilor din zona Őrkő pot fi considerate ca trăind în sărăcie de venit.

Toate cele trei zone urbane marginalizate au o structură de vârstă mult mai tânără față de municipiul Sfântu Gheorghe, în Őrkő proporția populației de sub 15 ani fiind de 38 procente.

ZUM 2, cartierul Ciucului: Cartierul Ciucului este un cartier mare de blocuri în care trăiesc în prezent în 1417 gospodării 3641 persoane, care locuiesc în apartamente în blocuri relativ standard între 30 și 50 de m². 43 procente din cartierul Ciucului pot fi considerate ca trăind în sărăcie de venit. Conform anchetei noastre numărul și proporția romilor în cartierul Ciucului este mult mai crescută comparând cu datele de recensământ. În Ciucului vorbim de o **populație romă de 908 persoane, 25% a locatarilor din cartier**.

ZUM 3, cartierul Câmpul Frumos: În prezent sunt 114 gospodării și 314 persoane în acest cartier izolat, care locuiesc în apartamente în blocuri relativ standard între 30 și 50 de m². 59 procente ale locuitorilor din Câmpul Frumos pot fi considerate ca trăind în sărăcie de venit, 39 procente au un contract oficial de muncă. În Câmpul Frumos numărul și **proporția romilor e nesemnificativă**.

Tabelul 5: Numărul populației din ZUM-uri

ZUM	Numărul total al gospodăriilor în ZUM	Numărul gospodăriilor anchetate	Numărul persoanelor din ZUM	Numărul persoanelor anchetate
Őrkő	438	335	1620	1234
Cartierul Ciucului	1417	194	3641	526
Câmpul Frumos	114	77	314	212
Total zone urbane marginalizate	1969	606	5574	1972

Calculat la 50.080 de locuitori ai teritoriului SDL, se vede clar că numărul locuitorilor din zonele urbane marginalizate este de **5574, adică 11,1 procente** din populația totală a municipiului Sfântu Gheorghe. Vezi **Anexa 3 și Anexa 6**.

Probleme și așteptări (detalii în capitolele următoare)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MUNICIPIUL SFÂNTU GHEORGHE

Treisprezece probleme au fost enumerate pentru a afla în ce măsură reprezintă acestea inconveniențe pentru respondenții diferitelor zone. Pentru locuitorii cartierului Őrkő principalele dificultăți constă în răspândirea câinilor vagabonzi respectiv reprezintă un risc gunoiul și aerul poluat (fum, miroase). În cartierul Ciucului s-au menționat mai multe probleme serioase într-o oarecare măsură, cele mai grave fiind actele de vandalism, câinii vagabonzi, desenele și mângălelele pe fațadele clădirilor. În Câmpul Frumos doar câinii vagabonzi apar ca surse de nemulțumire dintre cele enumerate și într-o măsură mai mică actele de vandalism.

În vederea elaborării strategiei, am inventariat măsurile necesare pentru îmbunătățirea vieții locuitorilor din cele trei ZUM-uri așa cum percep grupurile țintă.

În primul rând dezvoltările infrastructurale se solicită, dintre care în Câmpul Frumos cele legate de transport, navetă: drumurile, trotuarele, parcurile, piste pentru bicicliști, autobuze, respectiv cele legate de canalizare, încălzire. În Câmpul Frumos lipsa instituțiilor comunitare, de educație și sanitare apare ca problemă cronică. O grădiniță cu program prelungit și o școală elementară ar ușura integrarea pe piața muncii a părinților copiilor mici. Un dispensar medical, o farmacie ar oferi posibilitate localnicilor de a accesa serviciile medicale de bază în interiorul comunității.

În cartierul Őrkő pe lângă asfaltarea drumurilor, introducerea conductelor de apă, canalizare reprezintă o prioritate respectiv asigurarea curentului electric prin contract propriu cu prestatorul. Problema găsirii unui loc de muncă apare de asemenea ca o provocare semnificativă în cadrul comunității.

Locuitorii din cartierul Ciucului se confruntă cu necesitatea izolării și renovării blocurilor (schimbarea ferestrelor, ușilor, repararea acoperișurilor) respectiv cu probleme legate de ordinea publică, gălăgie, lipsă de siguranță. Pe lângă acestea sunt preocupați de amenajarea parcurilor și terenurilor de joacă respectiv de gestionarea deșeurilor și păstrarea curățeniei publice.

2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate

Metoda de identificare și delimitare teritoriul SDL este descrisă în detalii în capitolul 2.1.1 al prezentei Strategii. Delimitarea teritoriului SDL și identificarea zonelor urbane marginalizate au fost necesare la începutul procesului în scopul delimitării zonelor în care se va realiza ancheta sociologică și cercetarea aferentă Studiului de referință.

În urma finalizării cercetării și prezentării datelor din Studiu de referință, a urmărit etapa de validare a celor trei zone urbane marginalizate pentru care s-a demonstrat separat adresabilitatea către zone urbane marginalizate cu particularități diferite, dar interdependente pentru soluționarea unei nevoi.

În cadrul ședinței Consiliului Director nr. 30 din data de 06 noiembrie 2023, C.D. GAL Sepsi (**Anexa 7**) a decis declararea zonelor urbane marginalizate pe baza datelor primite din Studiu de referință.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ZUM 1, Orko este o zonă de tip mahala cu case de locuit improvizate, o zonă segregată cu o populație majoritară de romi, fiind astfel o comunitate romă. Zona Orko are o suprapunere exactă cu Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din 2011, o suprapunere parțială cu UTR 18 (ZLM) și UTR 20 (ZLM u.p.) din Planul Urbanistic General al Municipiului Sfântu Gheorghe din 1996. Din punct de vedere al subsectoarelor de recensământ 2021, zona Orko are o suprapunere parțială cu mai multe subsectoare și o suprapunere exactă cu subsectorul 634010047

ZUM 2, Cartierul Ciucului este o zonă de tip ghetou cu apartamente în blocuri, o zonă mixtă din punct de vedere al datelor demografice și socio-economice, cu perimetre la est care se întâlnesc cu perimetre centrului istoric al teritoriului SDL. Este o comunitate romă. Zona are o suprapunere parțială cu Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din 2011, cu UTR 20 și UTR 32 (ZLM u 32), respectiv o suprapunere exactă cu UTR 24 (ZIS c 24, ZLI, ZIS) din Planul Urbanistic General al Municipiului Sfântu Gheorghe din 1996. Din punct de vedere al subsectoarelor de recensământ 2021, zona Ciucului are o suprapunere parțială cu patru subsectoare.

ZUM 3, cartierul Câmpul Frumos este o zonă segregată și izolată la 3 km distanță de ultima locuință rezidențială din ieșirea spre est al orașului, o zonă de tip ghetou cu apartamente în blocuri cu o comunitate non-romă. Zona nu apare în Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din 2019, dar are o suprapunere exactă cu UTR 49, trup A8, ZA 49 din Planul Urbanistic General al Municipiului Sfântu Gheorghe. Din punct de vedere al subsectoarelor de recensământ 2021, zona Câmpul Frumos are o suprapunere exactă cu subsectorul 634010001.

Din punct de vedere a criteriilor de validare referitoare la Capital uman, Ocuparea forței de muncă și Locuire, datele statistice rezultate din Studiu de referință arată respectarea celor 5 criterii ale celor trei domenii în tustrei zone urbane marginalizate.

Tabelul 6: Criterii de validare numerice în ZUM-uri

		Valoare minimă	Örkő	Ciucului	Câmpul Frumos
Capital uman	Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase	22%	95	31	37
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	12	13	14
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,5%	44	26	25
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ	22,5%	77	40	39

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Locuire	Proporția locuințelor supra-aglomerate (sub 15,33 m ² pe persoană)	54%	80	44	39
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința	12%	90	23	79

Pe baza datelor primite din Studiu de referință, prezentată în tabelul de mai sus, reiese evident că cele trei zone urbane marginalizate respectă toate criteriile de validare.

Tabelul 7: Respectarea criteriilor de validare ZUM

		Örkő	Ciucului	Câmpul Frumos
Capital uman	Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase (gimnaziu) (min. 22%)	DA	DA	DA
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice (min. 8%)	DA	DA	DA
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală (min 20,5%)	DA	DA	DA
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ	DA	DA	DA
Locuire	Proporția locuințelor supra-aglomerate (15,33 m ² pe persoană) 54%	DA	DA	DA
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința	DA	DA	DA

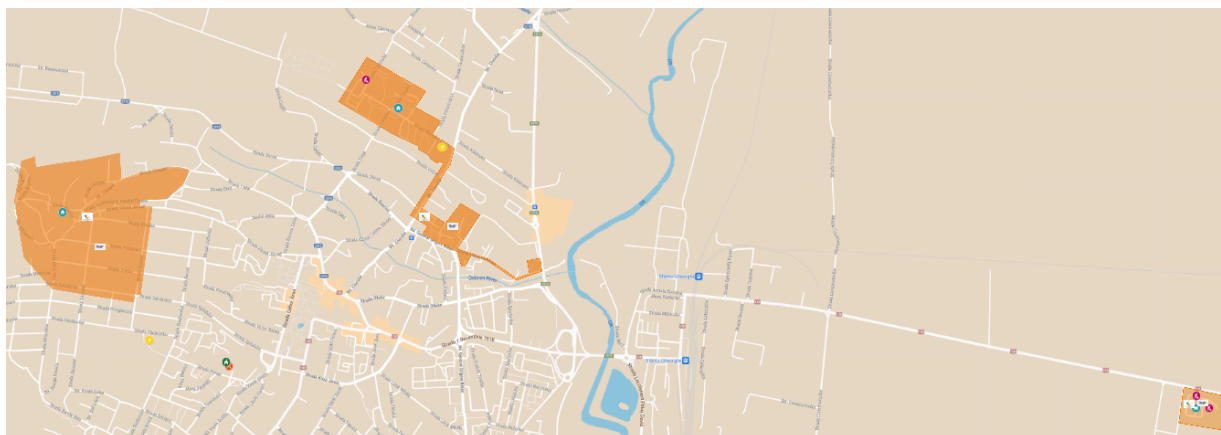
Cele trei zone urbane marginalizate se situează pe partea de nord, nord-vest și est al teritoriului SDL și sunt interconectate prin zona urbană funcțională în jurul lor, cu zone administrative, zone de locuit cu construcții mici și înalte, respectiv cu zone industriale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL

2.3.1 Populația și caracteristicile demografice

Conform anchetei, numărul și **proporția romilor** în cartierele **Örkő** și **Ciucului** sunt mult mai crescute comparând cu datele de recensământ. În **Örkő** numărul romilor este de **1583**, iar proporția lor de **97,7 procente**, iar în **Ciucului** vorbim de o populație romă de **908 persoane, 25 procente** a locatarilor din cartier. În Câmpul Frumos numărul și proporția romilor e nesemnificativă.

Tabelul 8: Distribuția pe etnie a municipiului Sfântu Gheorghe și a zonelor urbane marginalizate

	Sfântu Gheorghe*		Örkő**		Ciucului**		Câmpul Frumos**		Total ZUM	
	Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%
Romă	152	0,3	1583	97,7	908	25	7	2,2	2498	44,8
Maghiară	34978	78,1	35	2,2	2436	67	290	92,9	2761	49,6
Română	9480	21,3	2	0,1	294	8	16	5,1	312	5,6

* Recensământ 2021

** Ancheta gospodăriilor și a persoanelor

După distribuția pe sexe, atât în cart. Örkő, cât și în Câmpul Frumos avem peste 50% persoane de sex feminin, mai precis 50,1% femei și 49,9% bărbați în cart. Örkő și 54,8% femei și 45,2% bărbați în Câmpul Frumos. La fel și în cart. Ciucului unde proporția de femei este de 52,8% și a bărbaților de 47,2%. În proporții ușor diferite, toate aceste date intră în trend-ul înregistrat la nivel de oraș în care proporția femeilor este mai mare decât a bărbaților, 52,2% față de 47,8%.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Nivelul de educație e mult mai scăzută față de municipiul Sfântu Gheorghe în toate cele trei zone urbane marginalizate, însă diferențele dintre cele trei zone sunt și ele semnificative. În cartierul Őrkő marea majoritate a populației adulte nu are cele opt clase terminate (73 procente), pe când aceste proporții sunt de 10 și 17 procente în cazul Ciucului, respectiv Câmpul Frumos. Trebuie subliniat faptul că în Őrkő nivelul de educație nu s-a îmbunătățit în ultimii zece ani. Acest lucru reiese și din datele privind analfabetismul, care a rămas practic constant (43 procente în 2023). Majoritatea elevilor termină doar studiile gimnaziale, cercetarea a identificat cazuri rare în care continuarea studiilor se realizează cu succes, pe de o parte datorită dificultăților de integrare într-un mediu majoritar necunoscut și puțin tolerant, pe de altă parte discrepanțelor produse în nivelul de cunoștință, iar în al treilea rând lipsei complexe a motivației bazată pe exemple de urmat din mediul de proveniență, pe valorificarea cunoștințelor, studiilor etc. Lipsa infrastructurii comunitare și condițiile precare de locuire influențează accesul la serviciile de educație, instituțiile sancționează în diverse moduri lipsa curățeniei hainelor elevilor. Organizațiile nonguvernamentale care oferă programe de after school sunt capabili să se ocupe cu un număr limitat de copii, astfel numai o parte au acces la astfel de servicii educaționale.

Tabel 8: Participarea în învățământ preșcolar și școlar a copiilor după vârstă

Vârstă	Őrkő		Ciucului		Câmpul Frumos	
	Număr copii	% înscriși	Număr copii	% înscriși	Număr copii	% înscriși
3 ani	27	25,9	23	0	4	25
4 ani	49	67,3	61	72,1	3	100
5 ani	38	86,8	65	83,1	6	100
6 ani	32	96,9	23	100	5	80
7 ani	33	97	63	96,8	6	100
8 ani	30	100	10	100	4	100
9 ani	27	96,3	24	100	4	100
10 ani	56	92,9	51	88,2	8	87,5
11 ani	31	87,1	54	92,6	1	100
12 ani	43	83,7	41	100	1	100
13 ani	26	96,2	95	100	4	75
14 ani	39	89,7	57	100	3	100
15 ani	48	25	104	59,6	5	80

În cele trei zone urbane marginalizate nu s-a găsit persoane fără carte de identitate sau certificat de naștere, există însă cazuri cu carte de identitate provizorie.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Toate cele trei zone urbane marginalizate au o structură de vârstă mult mai tânără față de municipiul Sfântu Gheorghe, în Őrkő proporția populației de sub 15 ani fiind de 38 procente. În acest cartier am înregistrat însă o descreștere semnificativă a numărului de copii și a fertilității feminine.

Tabel 9: Structura pe vârste a municipiului Sfântu Gheorghe și a zonelor urbane marginalizate

	Sfântu Gheorghe*	Őrkő**		Ciucului**		Câmpul Frumos**		Zum-uri**	
		Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%
0 - 4	2294	198	8,6	209	9,1	16	0,7	423	18,4
5 - 9	2586	162	6,3	194	7,5	27	1,0	383	14,8
10 - 14	2752	199	7,2	337	12,2	19	0,7	555	20,2
15 - 19	2690	207	7,7	314	11,7	33	1,2	554	20,6
20 - 24	2123	141	6,6	111	5,2	24	1,1	276	13,0
25 - 29	1983	101	5,1	152	7,7	7	0,4	260	13,1
30 - 34	2924	87	3,0	140	4,8	10	0,3	237	8,1
35 - 39	3226	112	3,5	246	7,6	24	0,7	382	11,8
40 - 44	4023	98	2,4	258	6,4	24	0,6	380	9,4
45 - 49	3871	97	2,5	344	8,9	21	0,5	462	11,9
50 - 54	4444	66	1,5	274	6,2	21	0,5	361	8,1
55 - 59	2825	40	1,4	164	5,8	22	0,8	226	8,0
60 - 64	3709	27	0,7	285	7,7	16	0,4	328	8,8
65 - 69	4130	26	0,6	189	4,6	13	0,3	228	5,5
70 - 74	2738	21	0,8	198	7,2	22	0,8	241	8,8
75+	3762	23	0,6	226	6,0	15	0,4	264	7,0
Total	50080	1605	3,2	3641	7,3	314	0,6	5560	11,1

* Recensământ 2021

** Ancheta gospodăriilor și a persoanelor

Proporția celor cu boli cronice sau handicap este de 12 procente în Őrkő, 13 procente în Ciucului și 14 procente în Câmpul Frumos, cea ce înseamnă că din această privință toate cele trei cartiere sunt considerate ZUM.

2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială

Situația pe piața forței de muncă se diferă în cele trei zone urbane marginalizate. În cartierele Ciucului și Câmpul Frumos 38, respectiv 39 procente au un contract oficial de muncă. Acest procent este de 16 în Őrkő, cea ce înseamnă însă o creștere semnificativă față de 2013. Trebuie subliniat faptul că numărul celor implicați în migrația forței de muncă a crescut semnificativ.

Tabelul 10: Activitate economică. Populația de peste 15 ani

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

		Örkő		Ciucului	Câmpul Frumos
		2013	2023		
Angajat	Salariat	8,3	15,3	36,8	36,7
	Independent	0,3	0,5	1,3	1,8
	Total	8,6	15,8	38,1	38,6
Nu are loc de muncă	Șomer	47,6	43,9	19,8	18,1
	Casnică	14,5	11,2	4,8	4,2
	Altele	14,7	14,2	5,3	1,3
	Total	76,7	69,3	29,9	23,6
Concediu de maternitate		3,1	0,9	1,3	2,4
Pensionar		8,2	10,2	26,1	25,9
Elev		3,3	3,8	4,6	9,6

Conform datelor anchetei, 91 procente a gospodăriilor din zona Örkő, 43 procente din cartierul Ciucului și 59 procente din Câmpul Frumos pot fi considerate ca trăind în sărăcie de venit, adică cu un venit pe membru de gospodărie sub 1250 lei (mai puțin de jumătate din venitul mediu lunar pe membru de gospodărie din România). Conform percepției subiective a venitului familiei comparat cu necesitățile acestora locuitorii din Câmpul Frumos se declară fiind caracterizați cu o situație materială medie, pe când mai mult de jumătate din respondenții din Örkő nu-și pot acoperi nici necesitățile esențiale. Principalele surse de venit sunt salariile și pensiile în cazul cartierelor Ciucului și Câmpul Frumos. În Örkő alocațiile de copii reprezintă un procent semnificativ de 24 procente. Aici principalele surse de venit constituie muncile sezoniere (lucrează ca zilieri în agricultură în zonă sau în străinătate), colectarea selectivă a deșeurilor (în cadrul firmei specializate sau pe cont propriu), cerșitul (sanționat în România), ajutorul social, alocația pentru copii. Aceste surse se numără printre cele mai slabe, nesigure, cele două din urmă reprezintă o siguranță din perspectiva accesului la serviciile de sănătate publică. Principalul angajator local este firma specializată pe colectarea deșeurilor și întreținerea curățeniei publice cu care unii au experiențe negative, fiind contractați doar pe termen scurt și pierzând statutul de asigurat pentru o perioadă mai îndelungată prin suspendarea dosarului de ajutor social. Trebuie subliniat faptul că față de 2013 proporția venitului minim garantat a scăzut semnificativ de la 16 la 4 procente.

Tabelul 11: Tineri cu vârsta între 15-24 ani fără un loc de muncă și nefiind în sistemul de învățământ

	Örkő	Ciucului	Câmpul Frumos
Număr populație 15-24 ani	349	426	55

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fără un loc permanent de muncă		72,4	26,1	21,8
Din care	Nu lucrează	50	24,2	21,8
	Lucrează ocazional	22,4	2,3	0
Angajat		7	16	18,2
Elev/student		19,5	56,9	54,5

Afaceri și locuri de muncă

Din prezentarea generală a teritoriului SDL a reieșit că sectorul cel mai slab dezvoltat al teritoriului este cel economic. Această situație are un efect negativ asupra șansele de ocupare ale persoanelor în general, și în special asupra ocupabilitatea persoanelor cu un nivel scăzut de educație. Populația celor trei ZUM-uri arată un nivel de educație sub nivelul populației teritoriului SDL, iar această situație "obiectivă" este înrăutățit cu tendințele discriminatorii ale angajatorilor. Conform interviurilor de focus grup, în cadrul cercetării, populația țintă din ZUM 1, Orko, se confruntă cu dificultăți severe în ceea ce privește integrarea pe piața muncii formale, pe de-o parte datorită gradului redus de educație, pe de altă parte condițiilor slabe de locuire, infrastructură, iar în al treilea rând atitudinii angajatorilor de a primi persoane provenite din mediu/grup defavorizat/vulnerabil. În celălalt cartier, în ZUM 3 Câmpul Frumos, gama locurilor de muncă pare a fi destul de restrânsă conform părerii localnicilor, în pofida faptului că parcul industrial se află în vecinătatea cartierului. Populația activă din Câmpul Frumos lucrează ca zilier în agricultură și în mai multe ture în fabricile din oraș, resimțind o serie de stereotipii și prejudecăți legate de originea lor din partea angajatorilor, iar naveta reprezintă o dificultate în găsirea unui loc de muncă în mai multe ture.

2.3.3. Locuire și acces la utilități

În niciunul dintre cele trei zone urbane marginalizate identificate nu sunt copii sau adulți fără adăpost, în ZUM 2, Ciucului funcționează Adăpostul de noapte al teritoriului SDL.

În teritoriul SDL există un total de 19.600 de apartamente dintre care 137 sunt administrate de Primărie, restul fiind proprietate privată. Municipiul dispune, de asemenea, de 126 de proprietăți rezidențiale în zona Câmpul Frumos, care au devenit proprietatea administrației locale în urma cumpărării fostului IAS, intrat în faliment. Închirierea de locuințe este reînnoită anual. Locuințele sociale sunt administrate tot de Primăria Sfântu Gheorghe, și se află pe străzile Stadionului și Lunca Oltului. Strada Lunca Oltului aparține ZUM 2, Ciucului, aici sunt 138 de apartamente.

Suprafața utilă a locuinței e cea mai scăzută în cartierul Örkő cu o medie de doar 29,8 m², în comparație cu 45,6 m² în cartierul Ciucului și 41,7 m² în Câmpul Frumos. În aceste două zone ulterioare este vorba de apartamente în blocuri relativ standard între 30 și 50 de m², excepția

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

fiind blocurile Căminului 27 și blocurile sociale de pe strada Lunca Oltului cu suprafețe mai scăzute. Privind cartierul Őrkő putem înregistra o creștere a suprafeței utile de locuit de la 22,7 m², zona este una de tip mahala cu case de locuit preponderent improvizate, fără autorizații de construcție.

Numărul persoanelor din gospodărie este un alt indicator important, în care în cazul cartierului Őrkő putem remarca o scădere față de 2013 de la 4,21 la 3,71 persoane. În cartierul Ciucului valoarea medie a acestui indicator este de 2,59, iar în Câmpul Frumos de 2,81 persoane. Proporția gospodăriilor cu 6 persoane sau peste este nesemnificativă (de 3,4 respectiv 3,5 procente) în aceste două cartiere pe când în cazul zonei Őrkő este de 5,9 procente, o descreștere semnificativă față de 2013 (14,6 procente). Trebuie menționat totodată că numărul median al persoanelor de gospodărie este 1 în cartierele Ciucului și Câmpul Frumos arătând un fenomen de îmbătrânire demografică. În cartierul Őrkő valoarea mediană este de 3 persoane.

Suprafața utilă pe membru de gospodărie este de 10,7 m² în cartierul Őrkő, de 22,6 m² în cartierul Ciucului și de 22,9 m² în cartierul Câmpul Frumos.

Nesiguranța locativă este caracteristică în zona Őrkő, 76 procente a locuințelor fiind construite ilegal pe teren public și 8 procente pe teren privat. În cazul a 5 la sută a locuințelor lotul este în proprietatea membrilor de gospodărie dar casa a fost construită fără autorizație, iar numai 10 la sută a caselor fiind în proprietate privată legalizată. În cartierul Ciucului 77 procente a apartamentelor se află în proprietatea familiilor, 13 la sută sunt în locuințe sociale, iar 10 la sută în locuințe închiriate de la persoane fizice. În Câmpul Frumos 79 la sută a locuințelor sunt închiriate de la primărie și 21 procente sunt în proprietatea locatarilor. Proporția gospodăriilor care au declarat că au datorii de chirie și cheltuieli comune în momentul cercetării este de 18,5 la sută în Őrkő, 15,6 la sută în cartierul Ciucului respectiv 3,5 la sută în Câmpul Frumos și 15,5 la sută în totalul zonelor marginalizate.

În cartierele Ciucului și Câmpul Frumos dotarea cu electricitate, apă curentă, WC și bucătărie sunt quasi-universale, fiind vorba de apartamente standard de bloc. În cartierul Ciucului 62, în Câmpul Frumos 20 la sută a gospodăriilor are centrală termică proprie. În cazul zonei Őrkő situația este mai puțin favorabilă, 89 procente a gospodăriilor fiind conectate la rețeaua electrică, 16 procente la rețeaua de apă curentă, 12 procente având WC cu apă curentă în casă, 37 procente având bucătărie separată și 3 procente dotate cu centrală termică proprie. În cartierul Őrkő majoritatea gospodăriilor, care nu e conectată la rețeaua de apă este nevoită să aducă apa de la o distanță medie semnificativă de 337 metri. Privind electricitatea, problema majoră este că majoritatea gospodăriilor (59 procente) nu au un contract oficial cu furnizorul, mai multe gospodării fiind conectate sub același contract. Această situație a devenit una problematică după introducerea

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

sistemului de compensare a consumului electric al gospodăriilor până la un anumit nivel. Dată fiind situația actuală multe gospodării consumă peste quantumul stabilit de lege și plătesc mai mult pentru curentul electric față de gospodăriile cu un contract oficial. În cartierele Őrkő și Câmpul Frumos majoritatea locuințelor sunt încălzite cu lemn (95 și 85 procente), iar în cartierul Ciucului gazul este principalul combustibil (prin centrală proprie, respectiv încălzire urbană). În Câmpul Frumos posibilitatea de conectare la rețeaua de gaz există, însă majoritatea gospodăriilor nu a folosit această oportunitate.

Ceea ce privește starea locuințelor, cercetarea arată că majoritatea caselor din ZUM 1 nu corespund elementelor de bază a unui trai decent. Din cauza lipsei de infrastructură comunitară și individuală populația se confruntă cu riscuri legate de igienă și sănătate, rozătoarele sunt răspândite în zonă. În ZUM 2, Ciucului, anumite blocuri, scări sunt vechi și se caracterizează cu o stare slabă, iar locatarii ar avea nevoie de sprijin din bugetul de stat în vederea renovării acestora neputând acoperi costurile acestor lucrări din resurse proprii. Izolarea termică a blocurilor a rămas până în momentul cercetării la nivel de promisiune. Cea mai gravă situație se poate găsi în cazul blocului nr. 27, unde ușa de intrare, ferestrele scării lipsesc, sunt sparte, deteriorate. În ZUM 3, Câmpul Frumos unele blocuri sunt vechi și unele apartamente nu conțin băi. Unele locuințe au o suprafață mică și sunt supraaglomerate. Acestea ar trebui renovate, dezvoltate infrastructural. Partea exterioară a blocurilor a fost recent vopsită dar prețul acestor lucrări depășește nivelul real al serviciilor oferite (1000 euro pe locuință).

2.3.4 Accesul la instituții și servicii publice

Din punct de vedere a serviciilor medicale, aproape 39% a populației din Őrkő nu are asigurare medicală. Numărul și proporția ne-asiguraților a arătat o creștere față de 2013 din cauza descreșterii familiilor care beneficiază de venit minim garantat. În Cartierul Ciucului și Câmpul Frumos acest procent este de 15,7, respectiv 18,6%. În Cartierul Ciucului s-a înființat în februarie 2023 un Centru Comunitar Integrat, administrat de DAS și Caritas Alba Iulia. Serviciile oferite în Centru sunt: reglementări acte, servicii sociale de tip consiliere pentru părinți și copii. În ZUM 1, Orko nu există cabinet medical și dentist, spitalul județean este de 1,2 km de distanță. Pe teren lucrează doi mediaciori sanitari și în total în zonă funcționează 4 centre de zi pentru copii și părinții lor, respectiv există un serviciu pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani și mămicile lor. În zonă nu funcționează creșă, dar există o grădiniță și o școală gimnazială. În cursul anului 2022 au început construcțiile pentru o grădiniță cu program prelungit cu o capacitate de 100 de copii și un Centru Comunitar Integrat, potrivit pentru min. 4 prestatori de servicii sociale. Școala din zonă dispune de o sală de sport care și-a pierdut funcția în ultimii 8 ani datorită solicitării de spațiu a prestatorilor de servicii sociale, dar cu finalizarea CCI ZUM 1, sala se va reintra în funcția originală.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Nu există în zonă niciun spațiu verde amenajat, singurul teren de joacă a fost desființat datorită construirii grădiniței, unde se va amenaja un nou teren de joacă. În cartierul Ciucului ZUM 2, există 3 cabinete medicale de familie, o creșă, o grădiniță, o școală gimnazială, iar în zona urbană funcțională în jurul ZUM 2 se află filiala Universității Sapienția. Cartierul dispune de 4 terenuri de joacă și un parc proaspăt amenajat, respectiv două terenuri de sport finalizate dar care încă nu sunt predate Primăriei. În ZUM 3, Câmpul Frumos există o grădiniță și o biserică a cărei subsol poate fi folosită de către locuitori în cazul evenimentelor comunitare. Majoritatea locuitorilor sunt înscrși la medic de familie, dar cel mai apropiat cabinet medical se află la min. 2 km distanță de la cartier. În iulie 2023 s-a finalizat și s-a deschis un complex sportiv cu loc de joacă pentru copii, dotate cu echipamente fitness, echipamente pentru spațiul de joacă și mobilier urban. Vezi **Anexa 8**.

Conform informațiilor culese în cadrul interviurilor de tip focus grup, în ZUM 1 Orko, accesul la serviciile de educație se caracterizează de segregare, copii din zonă sunt primiți în grădinița și școala din cartier, alte instituții nu acceptă elevi din zonă, iar părinții nu sunt satisfăcuți nici de dotarea, nici de serviciile oferite de instituțiile segregate.

În ZUM 3, lipsa serviciilor publice este cea mai importantă problemă a locuitorilor. Caracterul defavorizat al zonei se datorează într-o măsură mai mică sărăciei, ci mai ales lipsei instituțiilor: dispensar medical, grădiniță cu program prelungit, școală. Școala s-a desființat, grădinița s-a mutat în clădirea școlii care ar necesita o renovare (ușile și ferestrele trebuie schimbate), dar funcționează cu program prescurtat, astfel unii copii sunt nevoiți să facă navetă în oraș încă de la o vârstă fragedă și se confruntă cu problema că nu sunt primiți în grădinițele din oraș. Serviciile medicale nu au fost accesibile în ultimii 20 de ani în cartier, localnicii consideră că ar fi nevoie de înființarea unui dispensar medical pentru a nu se deplasa în oraș pentru serviciile de bază.

2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM

2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

În teritoriul SDL sunt identificate trei zone urbane marginalizate cu trei comunități care trăiesc în sărăcie și/sau excluziune socială. Identificarea comunităților grup țintă al intervențiilor propuse prin SDL s-a întâmplat pe baza Documentului suport A și prin Studiul de referință care a cules informațiile necesare identificării persoanelor în risc de sărăcie sau excluziune socială de pe raza teritoriului SDL și din ZUM.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Componenta gospodăriei

Tabelul 12: Structura pe vârste a municipiului Sfântu Gheorghe și a zonelor urbane marginalizate

	Sfântu Gheorghe*	Örkö**		Ciucului**		Câmpul Frumos**		Zum-uri**	
		Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%
0 - 4	2294	198	8,6	209	9,1	16	0,7	423	18,4
5 - 9	2586	162	6,3	194	7,5	27	1	383	14,8
10 - 14	2752	199	7,2	337	12,2	19	0,7	555	20,2
15 - 19	2690	207	7,7	314	11,7	33	1,2	554	20,6
20 - 24	2123	141	6,6	111	5,2	24	1,1	276	13
25 - 29	1983	101	5,1	152	7,7	7	0,4	260	13,1
30 - 34	2924	87	3	140	4,8	10	0,3	237	8,1
35 - 39	3226	112	3,5	246	7,6	24	0,7	382	11,8
40 - 44	4023	98	2,4	258	6,4	24	0,6	380	9,4
45 - 49	3871	97	2,5	344	8,9	21	0,5	462	11,9
50 - 54	4444	66	1,5	274	6,2	21	0,5	361	8,1
55 - 59	2825	40	1,4	164	5,8	22	0,8	226	8
60 - 64	3709	27	0,7	285	7,7	16	0,4	328	8,8
65 - 69	4130	26	0,6	189	4,6	13	0,3	228	5,5
70 - 74	2738	21	0,8	198	7,2	22	0,8	241	8,8
75+	3762	23	0,6	226	6	15	0,4	264	7
Total	50080	1605	3,2	3641	7,3	314	0,6	5560	11,1

* Recensământ 2021

** Ancheta gospodăriilor și a persoanelor

Tabelul 13: Indicele demografice a municipiului Sfântu Gheorghe și a zonelor urbane marginalizate

	Sfântu Gheorghe	Örkö	Ciucului	Câmpul Frumos
Vârsta medie	45,2	25,7	39,6	38
Sub 15 ani	15,2	37,8	24,3	23
Peste 65 ani	21,2	3,4	15	14,4
Îmbătrânire demografică*	139,5	9	61,7	62,6
Raportul de dependență**	57,2	70,1	64,7	59,7

* Numărul persoanelor vârstnice (de 65 ani și peste) care revine la 100 de persoane tinere (sub 15 ani)

** Raportul dintre numărul persoanelor de vârstă "dependentă" (persoane sub 15 și peste 65 ani) și populația de vârstă activă (16-64 ani)

Sănătate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

În ZUM 1 38,9% a populației nu are asigurare medicală, pe când în ZUM 2 această proporție este de 15,7% și în ZUM 3 este de 18,6%.

Tabelul 14: Date privind bolile cronice în ZUM-uri

	Are boală cronică, handicap		Necesită îngrijire permanentă		Nu primește îngrijirea medicală necesară	
	Număr	%	Număr	%	Număr	%
Örkő	195	12,1	37	2,3	17	1,1
Ciucului	488	13,4	69	1,9	6	0,2
Câmpul Frumos	44	13,9	4	1,3	1	0,3

Educație

Tabelul 15: Cel mai înalt nivel de educație absolvit în municipiul și în ZUM-uri (populația de peste 2 ani)

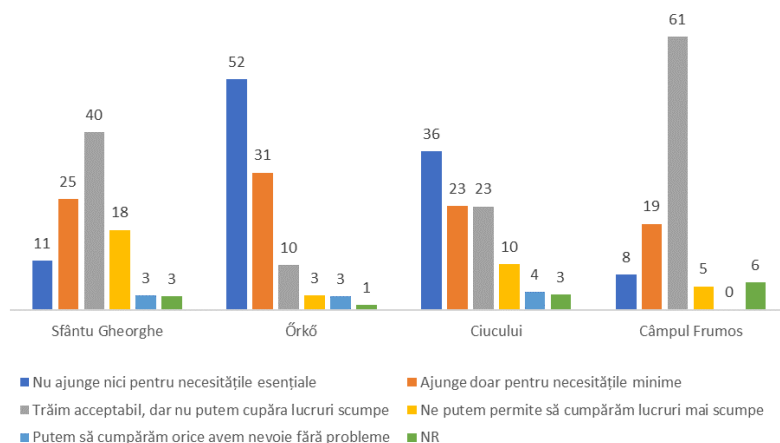
Nivel de educație	Sf. Gheorghe		Örkő		Ciucului		Câmpul Frumos		Total ZUM-uri	
	Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%
Sub 4 clase	2906	6,2	685	47,2	458	13,5	52	17,3	1195	23,2
4 clase	3692	7,8	482	33,2	301	8,9	40	13,3	823	16
8 clase	7557	16	223	15,4	709	20,9	77	25,6	1009	19,6
Școală profesională	7715	16,4	28	1,9	812	23,9	77	25,6	917	17,8
Liceu	14014	29,8	24	1,7	837	24,6	46	15,3	907	17,6
Postliceal	2862	6,1	2	0,1	94	2,8	3	1	99	1,9
Universitate	8357	17,7	6	0,4	186	5,5	6	2	198	3,8
Total	47103	100	1450	100	3397	100	301	100	5148	100

Tabelul 16: Tineri cuprinși între 15-24 ani fără un loc de muncă și nefiind în sistemul de învățământ

		Örkő	Ciucului	Câmpul Frumos
Număr populație 15-24		349	426	55
Fără un loc permanent de muncă		72,4	26,1	21,8
Din care	Nu lucrează	50	24,2	21,8
	Lucrează ocazional	22,4	2,3	0
Angajat		7	16	18,2
Elev/student		19,5	56,9	54,5

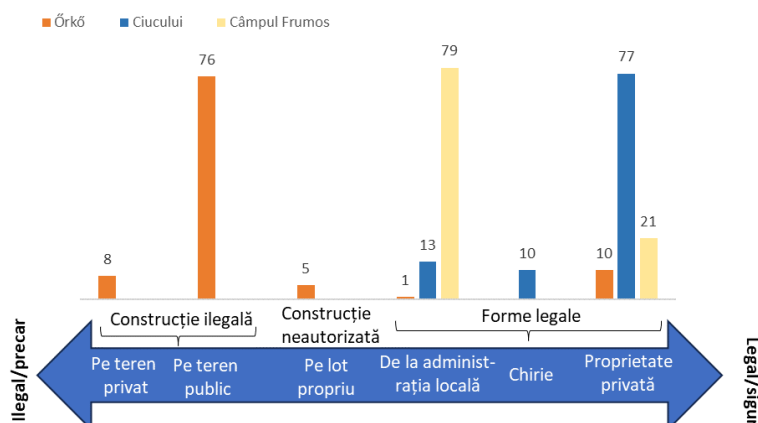
Ocupare, surse de venit și cheltuieli ale gospodăriei

Aprecierea veniturilor în familie

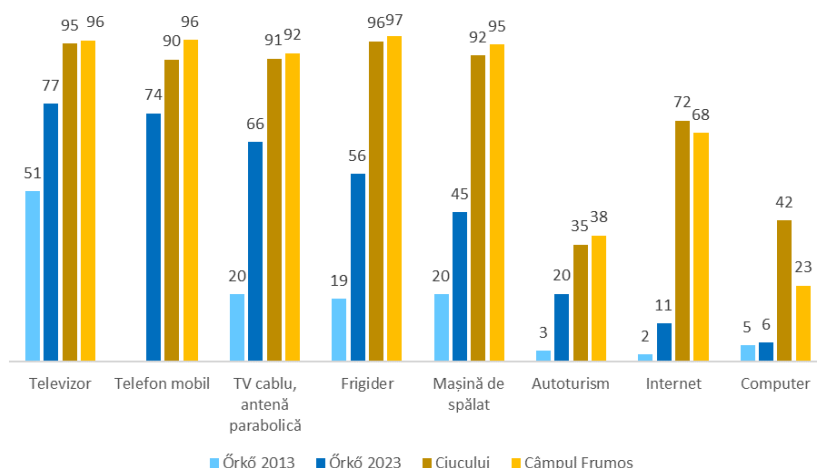

Locuire

Gospodăria fără forme legale asupra locuinței în zonele urbane marginalizate ale municipiului Sfântu Gheorghe (%)

Dotarea cu bunuri consumabile durabile a gospodăriilor din zonele urbane marginalizate ale municipiului Sfântu Gheorghe (%)

Tabelul 17: Suprafața locuită pe membru de familie în zonele urbane marginalizate (m² pe persoană)

	Örkő		Ciucului	Câmpul Frumos
	2013	2023		
Sub 3 m ²	15,5	6,9	1,1	
3-5 m ²	28,4	16,2	3,9	0,9
5-10 m ²	38	42,6	17,8	14,2
10-20 m ²	14,6	21,1	30,6	41,6
Peste 20 m ²	3,5	13,3	46,5	43,4
Medie	6,9 m²/p	10,7 m²/p	22,6 m²/p	22,9 m²/p

Așa cum se vede din datele mai sus prezentate, comunitatea din ZUM 1, Orko trăiește (A) în risc de sărăcie, (B) se confruntă cu o deprivare materială severă și (C) trăiește în gospodării cu o intensitate extrem de redusă a muncii, are un nivel scăzut de educație și nivel crescut de abandon școlar, respectiv reprezintă o minoritate discriminată, și anume minoritatea romă.

Comunitatea din ZUM 2, cartierul Ciucului trăiește (A) în risc de sărăcie și (C) în gospodării cu o intensitate extrem de redusă a muncii, are un nivel scăzut de educație și are o minoritate romă de 25%.

Comunitatea din ZUM 3, cartierul Câmpul Frumos trăiește (A) în risc de sărăcie și (C) în gospodării cu o intensitate extrem de redusă a muncii, respectiv are un nivel scăzut de educație.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MUNICIPIUL SFÂNTU GHEORGHE

2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor

În faza **cercetării cantitative**, în vederea elaborării strategiei bazate pe participare, am inventariat măsurile necesare pentru îmbunătățirea vieții locuitorilor din cele trei ZUM-uri așa cum percep grupurile țintă. Respondenților le-am oferit posibilitatea de a enumera trei măsuri cu ajutorul unei întrebări deschise. Se pot observa diferențe semnificative între ZUM-uri în ceea ce privește gravitatea problemelor.

În primul rând dezvoltările infrastructurale se solicită, dintre care în **Câmpul Frumos** cele legate de transport, navetă: drumurile, trotuarele, parcărilor, piste pentru bicicliști, autobuze, respectiv cele legate de canalizare, încălzire. În Câmpul Frumos lipsa instituțiilor comunitare, de educație și sanitare apare ca problemă cronică. O grădiniță cu program prelungit și o școală elementară ar ușura integrarea pe piața muncii a părinților copiilor mici. Un dispensar medical, o farmacie ar oferi posibilitate localnicilor de a accesa serviciile medicale de bază în interiorul comunității.

În cartierul **Örkő** pe lângă asphaltarea drumurilor, introducerea conductelor de apă, canalizare reprezintă o prioritate respectiv asigurarea curentului electric prin contract propriu cu prestatorul. Problema găsirii unui loc de muncă apare de asemenea ca o provocare semnificativă în cadrul comunității.

Locuitorii din cartierul **Ciucului** se confruntă cu necesitatea izolării și renovării blocurilor (schimbarea ferestrelor, ușilor, repararea acoperișurilor) respectiv cu probleme legate de ordinea publică, gălăgie, lipsă de siguranță. Pe lângă acestea sunt preocupați de amenajarea parcurilor și terenurilor de joacă respectiv de gestionarea deșeurilor și păstrarea curățeniei publice.

În **cercetarea calitativă** ne-am concentrat asupra problemelor comunitare din perspectiva tinerilor și adulților din cele trei ZUM-uri respectiv a reprezentanților instituțiilor competente.

Cele mai urgente probleme din comunitatea **Örkő** conform opiniilor tinerilor și adulților invitați la interviurile de focus grup sunt legate de infrastructură comunitară, locuințe (dimensiunea, dotarea și densitatea acestora, demolarea unor case și relocarea unor familii), venituri, discriminare respectiv conflicte interne și legate de instituții.

În cartierul **Ciucului** am întâlnit probleme legate de percepția localnicilor despre siguranța cartierului, cele legate de infrastructură, locuințe, servicii medicale respectiv imaginea cartierului.

În cartierul **Câmpul Frumos** s-au menționat mai ales probleme legate de dezvoltarea infrastructurii (asfaltare, canalizare, amenajarea spațiilor de depozitare, elementelor de bază al aspectului exterior al cartierului). Anumite probleme au fost enumerate de asemenea legat de locuințe, instituții (educație, ocuparea forței de muncă, servicii medicale) și conflicte dintre vecini.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Percepția **instituțiilor** despre problemele comunităților se suprapun în mare măsură cu problemele enumerate de membrii adulți și tineri ale acestora. Astfel în Őrkő au amintit condițiile precare de locuire, lipsa medicilor de familie, nivelul redus de educație, lipsa conductei de apă (un număr semnificativ de familii are acces la 3 robinete comune), discrepanța dintre situația cartierului Őrkő și restul orașului. În cartierul Ciucului au amintit lipsa medicilor de familie respectiv a locurilor de muncă, iar în cazul Câmpului Frumos distanța față de oraș respectiv lipsa serviciilor pe plan local.

Probleme comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor se regăsesc în **Anexa 30 (anexă proprie a solicitantului).**

2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL

În perioada 2018-2023, asociația GAL Sepsi a lansat 5 apeluri de proiecte la care s-au depus 6 proiecte. Lista proiectelor derulate în ZUM-uri finanțate din SDL 2017-2023 se regăsesc în **Anexa 9, Tabelul 3.**

Pe lângă derularea proiectelor prezentate în Anexa 9, o serie de alte proiecte se desfășoară în cele trei ZUM-uri, o parte dintre ele sunt incluse în SDL 2017-2023 (din fonduri proprii) și o parte dintre ele fac parte din politicile de dezvoltare ale municipiului. Printre aceste proiecte se numără: Centru Comunitar Integrat în ZUM 2, realizare rețea de apă și canalizare în ZUM 1 (în desfășurare, termen finalizare martie 2024), construire 800 m de drumuri și trotuare în ZUM 1 (în faza de proiectare), realizare parc în ZUM 2 (finalizat dar încă nu s-a predat), realizare complex sportiv ZUM 2 (finalizat dar încă nu s-a predat), realizare complex sportiv ZUM 3 (finalizat, în funcțiune). Grădinița din ZUM 3 este în faza de elaborare proiect, iar centrul comunitare din ZUM 3 va fi realizat în anul 2024.

Impactul implementării SDL 2017-2023 și a activității GAL Sepsi se resimt la nivelul politicilor publice:

- în data de 24 iunie 2021, Consiliul Local Sfântu Gheorghe a aprobat și a înșușit prin HCL 230/2021 Strategia de Dezvoltare Locală 2017-2023, revizia 1
- în data de 24 iunie 2021, Consiliului Local Sfântu Gheorghe a aprobat prin HCL 230/2021 Programul multianual de interes public de incluziune socială și Planul anual de acțiune al Programului implementat în municipiul Sfântu Gheorghe
- în data de 28 iulie 2022, Consiliului Local Sfântu Gheorghe a aprobat prin HCL 311/2022 încheierea unui contract de asociere între Municipiul Sfântu Gheorghe și Asociația Rromilor "AMENKHA" pentru realizarea în comun a unor acțiuni de interes public local dedicate incluziunii și îmbunătățirii calității vieții rromilor din cartierul Őrkő, municipiul Sfântu Gheorghe.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- în data de 10 ianuarie 2023, Consiliul Local Sfântu Gheorghe a aprobat prin HCL 5/2023 încheierea unui contract de asociere între Municipiul Sfântu Gheorghe și Asociația Rromilor "AMENKHA".
- în data de 29 decembrie 2022 Consiliul Local Sfântu Gheorghe a aprobat prin HCL 618/2022 încheierea unui Acord de parteneriat între Municipiul Sfântu Gheorghe și Asociația Serviciul de Ajutor Maltez în România Filiala Sfântu Gheorghe, în vederea asigurării sustenabilității și funcționării continue a serviciilor sociale oferite în cadrul proiectului cu titlul "Împreună pentru Comunitate", pe o perioadă de 3 ani, după finalizarea sprijinului financiar obținut prin apelul lansat de către Asociația Grup de Acțiune Locală "Sepsi".
- în data de 21 mai 2021 Consiliul Local Sfântu Gheorghe a aprobat prin HCL 191/2021 încheierea unui Acord de Parteneriat între municipiul Sfântu Gheorghe și Asociația Serviciul de Ajutor Maltez în România Filiala Sfântu Gheorghe și Asociația Caritas – Asistență Socială, filiala organizației Caritas Alba Iulia în vederea asigurării sustenabilității și funcționării continue a serviciilor sociale oferite în cadrul proiectului PROSPERA SEPSI – Servicii integrate pentru reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie pe raza teritorială a municipiului Sfântu Gheorghe, pe o perioadă de 3 ani după finalizarea sprijinului financiar al proiectului.
- în data de 11 ianuarie 2022, Consiliul local Sfântu Gheorghe a aprobat prin HCL 1/2022 identificarea ca așezare informală pe teritoriul municipiului Sfântu Gheorghe a "cartierului Örkő". Menționăm că teritoriul așezării informale este mai mică decât zona urbană marginalizată 1, zona Örkő, identificată și validată prin Studiul de referință.

Impactul proiectelor de infrastructură asupra ZUM 1 și a teritoriului SDL. Datorită construcțiilor efectuate în zonă, o parte dintre locuințele aflate pe terenul de construcție trebuie demolate. Procesul demolărilor a început în anul 2022 din cauza construcțiilor celor 50 de locuințe sociale individuale din zonă dar a afectat câteva familii și din zona de construcție a Centrului Comunitar Integrat. Procesul de facilitare comunitară și instituțională a fost (și este) desfășurată de echipa GAL Sepsi împreună cu echipa DAS și Primăria Mun. Sf. Gheorghe. În urma acestui proces un număr de 32 de familii și-a demolat casele în mod voluntar, fără intervenția forțelor de ordine, și fiecare familie a primit o locuință de necesitate din partea autorităților locale. Un impact major al acestei intervenții în ZUM 1 și în teritoriul SDL a fost că a început un proces de desegregare locativă a zonei respective. Procesul de relocare a acestor 32 de familii a ținut cca. 1,5 ani, perioadă care abia s-a dovedit a fi necesară, ceea ce reprezintă una dintre principalele greutăți cu care se confruntă implementarea tuturor proiectelor de intervenție în comunități traumatizate, marginalizate, segregate. Lipsa de încredere a acestor comunități față de orice entitate din afara

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

comunității este profund înrădăcinată în membrii comunității, iar crearea relației de încredere necesită timp. Cu toate acestea, programele de finanțare nerambursabilă se construiesc pe o perioadă scurtă de timp și se evaluează pe baza de indicatori, proces în care viețile omenești se transformă în numere de raportat pentru decont.

Un alt impact major al acestui proiect este crearea de parteneriate public-privat între Primărie, DAS și patru ONG-uri active în zonă care au în gestiune 4 centre de zi licențiate în zonă, 1 program pentru copii cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani, un program anual de animare a comunității desfășurat de Asociație Rromilor Amenkha. O dovadă importantă a beneficiilor acestui parteneriat public-privat este funcționarea CCI din ZUM 2, cart. Ciucului unde în februarie 2023 s-a deschis centrul comunitar în urma colaborării Primăriei Sf. Gheorghe, Direcția de Asistență Socială și Asociația Caritas Alba Iulia - filiala Sfântu Gheorghe.

Având în vedere faptul că construcția grădiniței se va finaliza în decembrie 2023, urmând ca în anul 2024 să se desfășoare procesul de pregătire pentru deschidere în toamna 2024 pentru anul școlar 2024/2025, impactul preconizat și cel mai important este că un număr de 120 de copii vor avea accesul la educație de calitate în condiții optime pentru procesul de învățare. Programul prelungit al grădiniței, precum și asigurarea mesei calde la un preț subvenționat copiilor asigură cel puțin o mâncare decentă fiecărui copil din zonă cu vârsta cuprinsă între 3-6 ani și asigură șansa femeilor să se angajeze cu normă întreagă și surorilor mai mari să rămâne în sistemul public de învățământ, nemaifiind nevoie să-și aibă grijă de frații mai mici.

Ceea ce privește impactul proiectelor soft, de resurse umane, cel mai important rezultat este că 600 de persoane au beneficiat sau beneficiază de servicii de ocupare, printre care consiliere, formare profesională, mediere pe piața muncii și angajarea până acum a 82 de persoane la diferite firme și instituții publice din Sfântu Gheorghe. Un alt impact major este înființarea a 2 noi servicii sociale cu licență în ZUM 1 și ZUM 2 în care se acordă consiliere pentru părinți și copiii din zonele respective, în total 132 de copii sunt înscriși în aceste două centre de zi, din care 96 frecventează în mod regulat programele oferite de prestatorii privați de servicii sociale.

2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL

2.5.1. Conexiunea proiectelor implementate în teritoriul SDL, cu precădere în ZUM-uri cu planurile de dezvoltare din SDL 2024-2029

Având în vedere faptul că construcția grădiniței se va finaliza în decembrie 2023, urmând ca în anul 2024 să se desfășoare procesul de pregătire pentru deschidere în toamna 2024 pentru anul școlar 2024/2025, o parte dintre influențele proiectului asupra comunității sunt preconizate, iar o altă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

parte sunt deja evaluate de către asociația GAL Sepsî. Impactul preconizat și cel mai important este descris în capitolul 2.4.

Un impact deja sesizabil la nivel instituțional și cel comunitar se datorează animării comunității și a actorilor locali în scopul asigurării condițiilor de funcționare a grădiniței pentru toamna anului 2024. În acest sens, s-a creat un grup de lucru grădiniță la nivel de municipiu cu reprezentanții Inspectoratului Județean Școlar, ai Creșei municipale, ai Asociației Sănătății Mintale "Esely" (program pentru familii cu copii 0-3 ani), ai UAT Sfântu Gheorghe, ai Școlii Gimnaziale "Neri Szent Fulop" (la care aparține grădinița), ai Direcției de Asistență Socială, ai colectivului de muncă al grădiniței actuale și ai echipei administrative GAL Sepsî. Grupul de lucru planifică activitățile următoare necesare ca grădinița să primească avizul de funcționare și să aibă personalul necesar pentru capacitatea crescută față de situația actuală. În urma acestei colaborări, Primăria Mun. Sf. Gheorghe a elaborat un program de subvenționare a mesei calde din grădinițe pe întreg teritoriu SDL destinat familiilor cu venituri reduse. Acest program este unul pilot în scopul pregătirii programului pentru familiile din grădinița din ZUM 1 din toamna 2024. Grupul de lucru a decis demararea unui program de instruire pentru femei cu studii medii, preferabil din zonă, ca să devine dădace în grădiniță. Un alt impact al grupului de lucru este definirea unui plan de asistență socială oferită familiilor beneficiari în scopul menținerii copiilor în grădiniță pentru întregul ciclu de învățământ (grupul mic, mijlociu și mare). Paralel cu aceste planuri, se demarează din ianuarie 2024 un program de facilitare comunitară în zonă cu scopul de a le pregăti pe familii să-și lase copii în grădiniță și să se pregătească pentru un nou mod de viață, rezultând din înscrierea copiilor mici la grădiniță cu program prelungit.

Impactul proiectului referitor la construire CCI ZUM 1, care va fi finalizată în perioada 2024-2029 prin intermediul SDL 2024-2029, poate fi evaluat din mai multe perspective. Datorită construcțiilor efectuate în zonă, o parte dintre locuințele aflate pe terenul de construcție trebuie demolate. Procesul demolărilor au început în anul 2022 din cauza construcțiilor celor 50 de locuințe sociale individuale din zonă dar a afectat câteva familii și din zona de construcție a Centrului Comunitar Integrat. Procesul de facilitare comunitară și instituțională a fost (și este) desfășurată de echipa GAL Sepsî împreună cu echipa DAS și Primăria Mun. Sf. Gheorghe. În urma acestui proces un număr de 32 de familii și-a demolat casele în mod voluntar, fără intervenția forțelor de ordine, și fiecare familie a primit o locuință de necesitate din partea autorităților locale. Facilitarea comunitară în cadrul procesului de demolare în cazul CCI va continua și în anul 2024.

Un alt impact major al acestui proiect este crearea de parteneriate public-privat între Primărie, DAS și patru ONG-uri active în zonă care au în gestiune 4 centre de zi licențiate în zonă, 1 program pentru copii cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani, un program anual de animare a comunității

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

desfășurat de Asociație Rromilor Amenkha. Aceste servicii se vor muta în CCI, eliberând astfel atât sala de sport al Școlii Gimnaziale "Neri Szent Fulop", cât și o parte din centrul comunitar actual, construit în 2001 și numit de către locuitori "Casa Albă". O dovadă importantă a beneficiilor acestui parteneriat public-privat este funcționarea CCI din ZUM 2, cart. Ciucului unde în februarie 2023 s-a deschis centrul comunitar în urma colaborării Primăriei Sf. Gheorghe (proprietarul clădirii, responsabil pentru modernizare și dotare), Direcția de Asistență Socială Sf. Gheorghe (administratorul clădirii și a centrului, prestator de servicii sociale) și Asociația Caritas Alba Iulia - filiala Sfântu Gheorghe (prestator privat de servicii sociale).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

3. Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
► Poziționarea geografică; Teritoriul SDL, municipiul Sf. Gheorghe, cu excepția satelor Chilieni și Coșeni se află în centrul țării, la 30 de km de Brașov cu care are proiecte regionale de dezvoltare comună și 220 km de la capitala țării.. ZUM 1 se află în zona cea mai împădurită a orașului, ce deservește modul de viață a oamenilor, cu distanță relativ mică față de centrul administrativ. ZUM 2 Ciucului se află în perimetrul centrului istoric. Mediu înconjurător este sănătos fără factori majori de poluare. ► Populația și caracteristicile demografice; Populație mixtă din punct de vedere etnic și lingvistic, multiculturalismul este în favoarea dezvoltării orașului. Reducerea populației este similară cu cea națională, puțin sub acel nivel, există o tendință de reînțoarcere în oraș în rândul tinerilor cu studii superioare. ZUM 1 arată o mobilitate crescută, experiența muncii în străinătate este investită în comunitate. ZUM 3 are o populație stabilă, oamenii nu vor să părăsească comunitatea lor în ciuda tuturor greutăților, mai mult de două treimi dintre cei din Câmpul Frumos consideră că situația cartierului va fi mai bună peste trei ani. ► Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială; Rata șomajului este destul de scăzută în municipiu, deși mare în cele trei ZUM-uri, mai ales în rândul populației cu studii inferioare. În ultimii ani a avut loc o creștere semnificativă a salariilor în regiune. Primăria investește mult în dezvoltarea economică, Parcul Industrial caută în mod permanent noi investitori. ► Educația; Sistemul de învățământ public din Sfântu Gheorghe este unul bine dezvoltat și extins la toate nivelurile de educație, inclusiv și două universități. Majoritatea instituțiilor de învățământ sunt modernizate, Primăria o consideră educația ca un pilon esențial al dezvoltării	► Poziționarea geografică; Teritoriul SDL se află la 25 de km de drumul european E60, este ușor de ocolit, proximitatea Brașovului crește gradul de migrație a forței de muncă. ► Populația și caracteristicile demografice; Populație în scădere, cu o tendință de îmbătrânire și cu o fertilitate scăzută cu excepția ZUM 1. Populația din ZUM 2 are o viziune negativă asupra cartierului, aproape 20% doresc să se mute din cartier. ► Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială; Creștere economică mai lentă în municipiu, lipsesc marile angajatori, există o discriminare subtilă față de persoanele de etnie romă. Rata sărăciei persoanelor încadrate în muncă este destul de ridicată, mai ales în rândul tinerilor. Migrația în scop de muncă este destul de ridicată, mai ales în rândul populației din ZUM 1. Deși numărul persoanelor cu VMG este mai scăzut, acest lucru înseamnă că a crescut numărul persoanelor ne-asigurați. ► Educația; Nivelul de educație a persoanelor din cele trei ZUM-uri este sub media nivelului de educație al municipiului, extremele fiind măsurate în ZUM 1. În ZUM 1 și ZUM 3 nu există creșă, grădiniță se află într-o stare precară, în ZUM 3 nu există școală gimnazială. Imaginea școlilor din cartiere este mai degrabă negativă, există o tendință generală la nivel de municipiu de a înscrie copii la școlile din centrul orașului. ► Locuirea și accesul la utilități; Fondul locativ al Municipiului este mic în comparație cu necesitățile de locuire ale oamenilor. Din cauza numărului restrâns de locuințe aflate în proprietate publică, locuitorii teritoriului SDL sunt expuși regulilor pieței imobiliare libere. ZUM 1 este o zonă de tip mahala cu construcții improvizate și ilegale, pe teritoriul al statului, ceea ce îi împiedică racordarea caselor la

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

comunității. Rata de promovare la ENVIII și la bacalaureat este similar cu media națională, sunt multe oferte extrașcolare în teritoriul SDL. ▶ Locuirea și accesul la utilități; În anul 2022, Primăria a demarat un program de cumpărare de locuințe de necesitate, programul "Hai acasă!" promovează reîntoarcerea tinerilor în oraș. În PUZ-urile ale diferitelor zone sunt incluse mai multe locuințe sociale și Municipiul Sfântu Gheorghe era printre primii din România care a folosit programul național de izolare termică a blocurilor cu apartamente. Municipiul dorește să demareze un program de legalizare a caselor din ZUM 1 și promovează vânzării apartamentelor din ZUM 3 chiriașilor. ▶ Accesul la instituții și servicii publice (în principal servicii sociale, medicale/ medico-sociale); Respondenții din cartierului Ciucului locuiesc într-un mediu privilegiat din punctul de vedere al accesului la majoritatea instituțiilor. Fiecare ZUM dispune de cel puțin o instituție de învățământ, în ZUM 1 sunt accesibile 5 diferite tipuri de servicii sociale, în ZUM 2 funcționează CCI cu min. 50 de copii și familii beneficiari. ▶ Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul; Relațiile din interiorul comunității ZUM 2 este caracteristic relațiilor din cartiere cu apartamente în blocuri, mai distanțată decât în celelalte două ZUM-uri. Acest cartier s-a caracterizat cu o conviețuire pașnică dintre maghiari, români și romi. În ZUM 3 relațiile din interiorul comunității sunt mai degrabă familiale. Locuitorii cartierului se comportă ca o comunitate cu ocazia evenimentelor semnificative ale anului. În ZUM 1 viceprimarul orașului organizează vizite de teren aproape săptămânal, se află în contact telefonic permanent cu liderii comunității, iar investițiile de infrastructură a ultimilor 5 ani, deși încă nu sunt finalizate, au o influență pozitivă asupra relațiilor cu autoritățile. Mai mulți lideri din comunitate sunt angajați la DAS. În ultimii șase ani situația s-a îmbunătățit,	energie electrică. Utilitățile publice sunt aproape inexistente în ZUM 1. Blocurile din ZUM 2 și ZUM 3 sunt vechi și în stare deteriorată, în ZUM 3 apartamentele sunt mici. ▶ Accesul la instituții și servicii publice (în principal servicii sociale, medicale/ medico-sociale); Câmpul Frumos se adevărește a fi izolat din perspectiva accesului la instituții de învățământ, cele medicale și comerciale. Gara este relativ departe atât de Örkő, cât și de Câmpul Frumos, conform percepției subiecților. ZUM 1 are cele mai slabe posibilități în ceea ce privește accesul la terenuri de joacă, spații verzi, drumuri și trotuare, locuri de muncă, servicii bancare. În ZUM 3 nu există nicio instituție sau serviciu social/medical accesibil, nici centru comunitar. ▶ Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul; În ZUM 1, există conflicte destul de numeroase și diverse din mai multe puncte de vedere între vecini datorită circumstanțelor precare de locuire, a densității caselor, familiilor, persoanelor, respectiv a lipsei infrastructurii de bază. Lipsa de încredere este o caracteristică generală a comunității care se datorează atât traumele transgeneraționale, cât și a discriminării și a ignoranței generală a autorităților. Procesul de demolare case și relocarea a câtorva familii și-a lăsat urme negative asupra percepției comunității despre utilitatea investițiilor. În ZUM 2, deși în ultimii ani cele mai multe dezvoltări infrastructurale la nivel de oraș s-au întâmplat în cartierul Ciucului, percepția locuitorilor este că cartierul lor este ignorat de autoritatea locală și că nimănui nu-i pasă de ei. În ZUM 3, lipsa de încredere în autorități și proiecte este constantă. ▶ Proiecte desfășurate anterior în zonă. În cadrul SDL 2017-2023 cele mai multe investiții de infrastructură s-au realizat în ZUM 1 dar niciunul nu este finalizat până la termenul preconizat. ZUM 1 s-a transformat în șantier unde condițiile de locuire precare au devenit și mai grele, oamenii nu mai au răbdare. În ZUM 2 s-a investit mult în infrastructură din fonduri
--	--

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

datorită parte a abilitării tinerilor romi care lucrează în străinătate și-au însușit alte stiluri de comunicare, parte a activității GAL Sepsi, împreună cu toți membri fondatori. În ZUM 2 membrii comunității în general au o percepție bună asupra și o relație bună cu școala și grădinița din cartier dar nu au încredere în autorități locale. ► Proiecte desfășurate anterior în zonă. Datorită SDL 2017-2023 multe proiecte de infrastructură și de dezvoltare a resurselor umane s-au desfășurat în zonă. În ZUM 2 s-au investit cel mai mult în infrastructură din fonduri proprii ale municipiului, aici s-a realizat un centru comunitar integrat care are o imagine foarte pozitivă în rândul locuitorilor. Impactul investițiilor se resimte cel mai mult în ZUM 1, unde oamenii au început să creadă în dezvoltare, deși cu multe dubii și întrebări.	proprii ale municipiului dar oamenii nu percep aceste schimbări, mai ales în contextul în care sunt încă câteva construcții care s-au oprit și vor fi continuate numai în primăvara anului 2024. În ZUM 3 nu s-a realizat aproape nimic din ce era propus, deși nu în cadrul SDL 2017-2023, dar era planificat construirea unei grădinițe care a eșuat din diverse motive, iar acest fapt a condus la eșecul construirii centrului comunitar. Mare parte a blocurilor cu apartamente au fost renovate dar locuitorii nu sunt satisfăcuți de calitatea muncii și se simt că nimic nu s-a întâmplat în beneficiul lor în ultimii 5 ani.
Posibilități	Amenințări
► Poziționarea geografică; Municipiul Sfântu Gheorghe și teritoriul SDL se află în centrul țării, înconjurat de un patrimoniu natural foarte bogat. Aceste resurse pot fi folosite în scopul dezvoltării turismului. ► Populația și caracteristicile demografice; Diversitatea etnică a orașului este constant, conviețuirea a două minorități etnice și a populației majoritare poate fi transformată un exemplu de bună practică a multiculturalismului. ► Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială; Există un număr ridicat de persoane cu vârste cuprinse între 16-65 ani, apti pentru muncă, fără angajare care înseamnă o forță de muncă neutilizată în teritoriul SDL. Cerința tot mai crescătoare față de muncitori cu studii medii înseamnă o posibilitate de dezvoltare a pieței forțelor de muncă din cele trei ZUM-uri. Existența Parcului Industrial în vecinătatea ZUM 3 este o	► Poziționarea geografică; Poziția geografică a municipiului poate fi și o amenințare în sensul în care nu se situează pe nici un drum european, este ușor de ocolit. ZUM 3 se află la 3 km distanța de la zona locuită a teritoriului SDL ce poate fi un obstacol al dezvoltării zonei. ► Populația și caracteristicile demografice; Segregarea etnică și discriminarea față de romi este un pericol al conviețuirii și al dezvoltării comunităților în scopul coeziunii sociale. ► Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială; Gradul ridicat de îndatorare în ZUM1 (amenzi, restanțe) reprezintă un risc în menținerea unui loc de muncă. Datorită scăderii din salariile și așa mici (minim pe economie) motivația angajaților este scăzută. Lipsa calificărilor necesare, respectiv reglementările legale care creează interdependență între cursurile de formare și nivelul studiilor îngreunează formarea forței de muncă adaptată la cerințele reale ale pieței.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

posibilitate de angajare pe termen lung al locuitorii ZUM-ului. ► Educația; Sistemul local de învățământ public acoperă toate nivelurile de studii în teritoriul SDL. În fiecare ZUM există cel puțin o instituție de învățământ. Conform legii, fiecare copil trebuie înscris automat la școala din circumscripție. Există programe de tip after school și A Doua Șansă. Există programe de finanțare dedicate dezvoltării în educație. ► Locuirea și accesul la utilități; Majoritatea locuințelor din teritoriu SDL sunt racordate la utilități publice. Există programe naționale și fonduri europene pentru reabilitarea blocurilor, respectiv pentru reglementarea situației așezărilor informale. ► Accesul la instituții și servicii publice (în principal servicii sociale, medicale/ medico-sociale); În teritoriu SDL există mai multe servicii social ca în majoritatea orașelor de această dimensiune. Există multe prestatori privați de servicii sociale. ► Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul; Există o comunitate solidară în ZUM 3 și ZUM 1, din care ZUM 1 este deschisă față de colaborare cu actori din exterior. ZUM 1 are o asociație care are colaborare cu Primărie și este membru fondator GAL Sepsî. ► Proiecte desfășurate anterior în zonă. Existența a mai multor fonduri naționale și europene pentru investiții în aceste zone. Existența fondurilor disponibile prin intermediul GAL Sepsî, dedicat în special acestor ZUM-uri.	► Educația; Nivel foarte scăzut de educație în cele trei ZUM-uri, cu precădere în ZUM 1. Deși legea interzice segregarea școlară, părinții își înscriu copii în școlile din centrul orașului. Înființarea de metode alternative în educație este greoi și există o deschidere restrânsă față de ele în teritoriu SDL. ZUM 3 se află la o distanță destul de mare față de orice școală din oraș. ► Locuirea și accesul la utilități; Locuințele sunt în stare precară, ilegale și construite pe teren public în ZUM 1. Blocurile de apartamente din ZUM 3 și ZUM 2 au o stare degradată, cu multe probleme cu acoperiș și subsol. ► Accesul la instituții și servicii publice (în principal servicii sociale, medicale/ medico-sociale); Există o lipsă semnificativă de medici de familie în teritoriu SDL. Mulți dintre populația celor trei ZUM-uri nu sunt înscriși la medic de familie sau nu sunt asigurați. Accesul vehiculelor de intervenție în situații de urgență este greoi sau imposibil în ZUM 1 și ZUM 3 din cauza lipsei drumurilor și a străduțelor înguste și aglomerate. ► Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul; Există tendința de autosegregare a populației ZUM 1. Existența prejudecăților din partea persoanelor din afara ZUM față de persoanele care trăiesc în cele trei ZUM-uri în special față de Örkő și Câmpul Frumos. Lipsa frecventă de solidaritate dintre locuitorii ZUM 2. ► Proiecte desfășurate anterior în zonă. Programele de finanțare sunt încărcate cu procese birocratice și cu numere de indicatori care îi descurajează pe potențialii beneficiari să se implice în aceste proiecte.
--	--

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

4. Procesul de implicare a comunității

4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)

Asociația GAL Sepsi a fost înființată în data de 5 octombrie 2017, pronunțată prin Încheierea nr. 5222/305/2017, data înscrierii în Registrul special fiind: 17.10.2017. Membri fondatori ai Asociației la momentul respectiv au fost:

- Municipiul Sfântu Gheorghe, prin Consiliul Local al municipiului Sfântu Gheorghe, reprezentat de viceprimar dl. Toth-Birtan Csaba
- Asociația Serviciul de Ajutor Maltez în România - filiala Sfântu Gheorghe, reprezentat prin dna. Farkas Eva
- Asociația de Promovare a Sănătății Mentale "Esely" Lelki Egeszsegvedo Egyesulet, reprezentată prin președinte dna Papp Agota
- Asociația Rromilor Amenka, reprezentată prin vicepreședinte dl. Ruzsa Pal
- Asociația Caritas - Asistență Social Filiala Organizației Caritas Alba Iulia, reprezentată prin dna Hubbes Kinga
- Femild Bauinvest SRL, reprezentat prin administrator dl. Fekete Mihaly.

În perioada noiembrie 2017 și noiembrie 2023 s-au adus numeroase modificări în componența A.G.A și C.D GAL Sepsi, aceste modificări sunt descrise în detalii în **Anexa 10, Anexa 11 și Anexa 13**. În prezent, pe baza Hotărârii Generale nr. 32 din 31.08.2023, aprobată prin Încheierea judecătorească din 07.09.2023 componența Consiliului Director este următoarea (**Anexa 12**):

- Președinte: dl. Toth-Birtan Csaba, UAT
- Vicepreședinte: dna. Hubbes Kinga, ONG
- Secretar: dl Székely Robert, ONG
- Membru: dna Albert Andrea, persoană fizică, ZUM 2
- Membru: dl. Fejér Imre, persoană fizică ZUM 3
- Membru: dl. Dima Mihály, ONG, ZUM 1
- Membru: dna Szép-Márk Linda Mária, instituție publică.

Membrii C.D respectă prevederile Procedurii de prevenire a riscului de apariție a unui conflict de interese (vezi **Anexa 14**).

Echipa administrativă a **GAL Sepsi** se compune din 5 membri, după cum urmează: manager proiect, asistent manager, expert monitorizare și doi facilitatori. În momentul de față 4 membri au CIM cu normă întreagă pentru activitățile aferente implementării SDL 2017-2023, finanțat din contract POCU 8215/13.09.2018. Facilitatorul nr. 2 are CIM pe același proiect cu normă parțială de 4 ore/zi. În scopul evitării suprapunerii activităților și a finanțării, cei 5 membri ai echipei au

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

semnat un alt contract de muncă cu 2 ore/zi, facilitatorul nr. 2 cu 4 ore/zi pe o perioadă de trei luni și exclusiv pentru activitățile aferente elaborării SDL 2.

Responsabilitățile membrilor:

MANAGER PROIECT, experiență în domeniu peste 12 ani, este responsabil pentru organizarea muncii echipei, pentru coordonarea activităților aferente elaborării și depunerii SDL, inclusiv managementul cererilor de finanțare, organizarea ședințelor Consiliului Director și organizarea parțială a consultărilor cu instituții și ONG-uri.

ASISTENT MANAGER, experiență în domeniu peste 5 ani, este responsabil pentru achiziția serviciilor și echipamentelor necesare implementării proiectului, organizarea locației consultărilor, organizarea activității de comunicare despre proiect, managementul financiar împreună cu contabilă și gestionarea contractelor.

FACILITATOR 1, experiență în domeniu între 5-10 ani, este responsabil pentru animarea comunităților din ZUM-uri, vizite de teren, întocmire fișelor familiilor, mobilizarea membrilor de a participa la consultările publice, vizite de teren după ședințe, analiza și managementul riscurilor în timpul consultărilor, ținerea de legătură cu membrii comunității, creând legătura între comunitate și autoritățile locale, ajutarea oamenilor să-și dezvolte capacitatea de a se implica în elaborarea SDL 2024-2029.

EXPERT PROIECTE, experiență în domeniu între 5-10 ani, este responsabil pentru managementul cercetării și al elaborării Studiului de referință, organizarea consultărilor instituționale, transmiterea informațiilor din teren autorităților publice în urma consultării cu cei doi facilitatori, gestionarea anexelor obligatorii ale SDL 2023-2029, culegerea de date și hărți de la autoritățile publice, completarea anumitor capitole din Model cadru SDL 2023-2029.

FACILITATOR 2, experiență în domeniu sub 5 ani, este responsabil pentru animarea comunității din cele trei ZUM-uri, vizite de teren, crearea legăturii cu familii, desfășurarea consultărilor publice, întocmirea rapoartelor de teren, prezentarea datelor primite în ZUM-uri Consiliului Director, devenind un intermediar între actorii locali. Ea reprezintă comunitatea în fața C.D.

Experiența membrilor echipei administrative sunt prezentate în **Anexa 13, punctul a) și b), Anexa 15 și Anexa 16**, împreună cu activitățile desfășurate de GAL ce au avut în vedere îmbunătățirea competențelor în domeniile vizate de SDL, în conformitate cu Documentul suport C aferent Modelului Cadru de SDL.

În Etapa III, asociația dorește să angajeze încă min. două persoane pentru activități de facilitare și de dezvoltare strategică și monitorizare.

Sediul asociației Grup de Acțiune Locală Sepsi se află în municipiul Sfântu Gheorghe, teritoriul SDL, ZUM 1, str. Varadi Jozsef nr. 92A, iar sediul secundar, biroul administrativ al echipei se află în

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

prezent în str. Presei, nr. 4, cam. 12, având un contract de închiriere până în data de 31 decembrie 2023. Sediul secundar al asociației are 40 de mp dotat cu mobilier și echipament IT necesar pentru derularea activităților. Mobilierul face parte din contractul de închiriere a biroului, echipamentul este în proprietatea asociației. Biroul actual se află la o distanță de 1,2 km de la perimetrul ZUM 1, de 2 km de la str. Romulus Cioflec, zona centrală a ZUM 2 și la o distanță de 5,3 km de la ZUM 3 Câmpul Frumos.

Asociația GAL Sepsi a semnat un contract de închiriere pe o perioadă de 48 luni pentru un nou sediu secundar mai mare din data de 1 noiembrie 2023, urmând ca echipa să se mute în noul sediu în luna decembrie 2023.

4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL

4.2.1 Animarea partenerilor locali

Conform CIM și a fișelor de post, responsabilitatea animării partenerilor locali le revine în primul rând managerului de proiect și expertului proiecte comunitare, sprijinite de asistentul manager. Animarea comunităților vizate de SDL este descrisă în detalii în capitolul următor, iar experiența și responsabilitățile managerului se regăsesc în [Anexa 16](#), iar documentul referitor la extinderea membrii Adunării Generale în urma animării actorilor locali se regăsește în [Anexa 21](#).

Paralel cu consultările publice în ZUM-uri și ședințele Consiliului Director, echipa GAL Sepsi a organizat ședințe de consultare cu diferiți actori locali, entități juridice, instituții publice și ONG-uri și persoane fizice.

Prima ședință în acest sens a fost ședința Adunării Generale nr. 30 din data de 25 iulie 2023 când s-a hotărât achiziționarea serviciului de cercetare și planul de activitate în scopul elaborării SDL. Această ședință este important de menționat deoarece membri A.G.A în acel moment erau reprezentanți ai autorității locale, DAS, 4 ONG-uri, 2 firme și 2 persoane fizice reprezentanți ai ZUM-urilor. În cadrul acestei ședințe s-a propus pentru prima dată în procesul de elaborare SDL 2023-2029 ca ZUM-urile să fie cele identificate în 2017, respectiv s-a vorbit despre rolurile fiecărui membru în procesul de animare și de elaborare SDL. A doua ședință A.G.A referitor la elaborarea SDL 2023-2029 s-a organizat în data de 31 august 2023, în cadrul căreia s-a vorbit despre activitățile asumate prin proiectul de Sprijin pregătitor și s-au început discuțiile referitoare la acele activități care sunt necesare în următoarea perioadă de 6 ani.

În perioada 31 august - 13 septembrie s-a desfășurat ancheta sociologică în cele trei ZUM-uri, iar în lunile septembrie și octombrie s-au desfășurat consultările de tip focus grup atât cu reprezentanții comunităților vizate de SDL, cât și cu reprezentanții actorilor instituționali din teritoriul SDL. Interviu focus grup cu actorii instituționali a avut loc în data de 13 octombrie, cu

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

participarea a 10 membri, reprezentanți ai unei firme de amenajarea spațiilor verzi și construcții mici, ai Primăriei Mun. Sfântu Gheorghe, ai DAS, ai asociațiilor Caritas, Maltez și ai Rromilor Amenkha și reprezentanții Școlii Gimnaziale Neri Szent Fulop din ZUM 1. Rezultatele ședinței și concluziile cele mai importante sunt descrise în capitolul 2.3.5.2.

În perioada 10-13 octombrie 2023 echipa administrativă GAL Sepsi a organizat 4 ședințe de consultare publică în jurul a 4 teme.

În domeniul educației am organizat ședința cu reprezentanții Inspectoratului Județean, al Școlii din ZUM 1 și ZUM 2, cu educatoarea din ZUM 3, directoarea Liceului Tehnologic Berde Aron, directorul școlii speciale, asociația Rromilor Amenkha cu programul său de colaborare cu Serviciul de probațiune, cu ONG-uri prestatori de servicii sociale (centre de zi cu servicii educaționale incluse), reprezentantul CJRAE și cu reprezentanții DAS. Scopul ședinței a fost să culegem necesitățile și ideile de dezvoltare ale celor prezenți ca aceste idei să se integreze în lista măsurilor propuse pentru SDL.

În domeniul locuirii am consultat reprezentanții primăriei, ai biroului Locativ și ai Direcției de Urbanism și reprezentanții ai Direcției de Asistență Socială. Scopul ședinței a fost să culegem idei referitoare la desființarea caracterului informal și ilegal al ZUM 1, respectiv să analizăm posibilitățile de dezvoltare din punct de vedere urbanistic al acestei zone.

În domeniul serviciilor sociale am consultat cu reprezentanții DAS, ai ONG-urilor prestatori de servicii sociale, printre care și altele decât membri A.G.A GAL Sepsi, cu un reprezentant al Consiliului Local, comisia pentru sănătate, protecție socială și culte. Scopul ședinței a fost să cartografiem experiențele prestatorilor de servicii sociale și să le adunăm acele idei de îmbunătățire care pot fi schimbate la nivel local, respectiv care pot fi transformate în soluții și proiecte de dezvoltare în SDL 2023-2029.

În domeniul sănătății am avut consultări cu DAS, DJSP, cu mediatori sanitari și cu directorul Spitalului Județean Covasna. Această întâlnire a avut scopul de a evalua și înțelege sistemul sanitar cu accent pe accesul redus al persoanelor vulnerabile, mai ales din zonele urbane marginalizate, la servicii medicale. În urma ședinței am identificat acele măsuri care au fost propuse de cei prezenți din domeniul sănătății care pot fi soluții bune atât în cadrul SDL 2023-2029, cât și independent de acesta.

Cele 5 ședințele Consiliului Director (**Anexa 17**) au fost organizate de către manager GAL Sepsi, împreună cu președintele asociației, în perioada 31 august - 22 noiembrie. Fiecare ședință a fost precedată de o serie de consultări publice în teritoriul SDL cu un accent pus pe cele trei ZUM-uri. După a treia serie de consultări și ședință a C.D., referitor de lista măsurilor propuse pentru SDL 2023-2029, și înaintea celei de a patra serie de consultări și ședință C.D. am organizat o consultare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

instituțională cu viceprimarul municipiului și cu șeful Direcției de Proiecte și Programe din cadrul primăriei. Scopul acestei întâlniri a fost să discutăm măsurile infrastructurale propuse în scopul evaluării eligibilității lor în SDL sau din alte fonduri nerambursabile sau din fonduri proprii ale municipiului. În urma ședinței, am inclus în lista măsurilor propuse trei categorii de investiții infrastructurale, după cum urmează: investiții care sunt eligibile în SDL, bugetul alocat acoperă cheltuielile necesare și există voința depunerii proiectului aferent / investiții care sunt eligibile în SDL dar sunt prea mari pentru bugetul FEDR alocat, dar pentru care vor fi alte surse de finanțare / investiții care nu sunt eligibile în SDL dar sunt necesare și trebuie găsite surse de finanțare pentru ele.

Metode de comunicare ale consultărilor publice în teritoriul SDL cu accent pus pe comunitățile marginalizate din ZUM-uri: invitație trimisă la partenerii locali și la membri A.G.A GAL Sepsi, invitație trimisă la AM și OIR PoIDS, afișare a 200 de afișe și distribuie de 350 de flyere, publicarea a 4 articole pe pagina de web a asociației, crearea de 4 evenimente Facebook pe pagina asociației, trimiterea 4 comunicate de presă în limba maghiară către 27 de reprezentanți media, trimiterea de 4 comunicate de presă în limba română către 8 reprezentanți media, 1 apariție în televiziune, 12 apariții în presă.

4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Cele trei zone distincte din teritoriul SDL diferă atât din punct de vedere al datelor demografice, al extinderii teritoriului ZUM, cât și din perspectiva relațiilor cu autorități și alte entități din afara comunității. Problemele cu care se confruntă comunitățile sunt similare și interconectate.

(a) Relațiile din interiorul comunității

ZUM 1, Orko: comunitate romă segregată care locuiește într-un teritoriu coerent și bine definit, la marginea orașului. În cadrul comunității destul de numeroase și diverse din mai multe puncte de vedere există conflicte între vecini datorită circumstanțelor precare de locuire, a densității caselor, familiilor, persoanelor, respectiv a lipsei infrastructurii de bază.

ZUM 2, cart. Ciucului: este cel mare ZUM atât din punct de vedere al numărului populației, cât și al teritoriului, cu mai multe puncte de reper în cadrul zonei. Relațiile din interiorul comunității sunt caracteristice relațiilor din cartiere cu apartamente în blocuri, mai distanțat decât în celelalte două ZUM-uri. În Cartierul Ciucului problemele cele mai frecvent menționate sunt legate de conviețuirea cu grupurile proaspăt mutate din ZUM Őrkő. Locuitorii percep ca fiind o problemă recentă conviețuirea mai multor etnii, mai demult acest cartier s-a caracterizat de o conviețuire pașnică dintre maghiari, români și romi.

ZUM 3, Câmpul Frumos: cartier izolat la o distanță relativ mare de restul orașului cu 300 de locuitori, relațiile din interiorul comunității sunt mai degrabă familiale. Locuitorii cartierului se

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

comportă ca o comunitate cu ocazia evenimentelor semnificative ale anului, în caz de criză se manifestă unitate, solidaritate, datorită condițiilor specifice (cartier bine delimitat cu gard, fără riscuri interne de trafic rapid) se simt în siguranță atât adulții cât și copii.

(b) Relația comunității cu autoritățile locale (tipul și calitatea comunicării, impactul intervențiilor anterioare, satisfacția cetățenilor cu activitatea autorităților, accesul la și calitatea serviciilor existente, încredere în autoritățile locale etc.);

ZUM 1, Orko: lipsa de încredere este o caracteristică generală a comunității care se datorează atât traumelor transgeneraționale, cât și a discriminării și a ignoranței generale a autorităților. Conducerea Primăriei îi oferă o atenție sporadică comunității, un val de dezvoltări s-au întâmplat la începutul anilor 2000. În ultimii șase ani situația s-a îmbunătățit, datorită în parte a abilitării tinerilor romi care lucrează în străinătate și și-au însușit alte stiluri de comunicare, parte a activității GAL Sepsi, împreună cu toți membri fondatori. Investițiile de infrastructură ale ultimilor 5 ani, deși încă nu sunt finalizate, au o influență pozitivă asupra relațiilor cu autoritățile. Mai mulți lideri din comunitate sunt angajați ai DAS. Totuși, procesul de demolare case și relocarea a câtorva familii și-a lăsat urme negative în percepția comunității despre utilitatea investițiilor.

ZUM 2, cart. Ciucului: membrii comunității în general au o percepție bună asupra și o relație bună cu școala și grădinița din cartier dar nu au încredere în autorități locale. Deși în ultimii ani cele mai multe dezvoltări infrastructurale la nivel de oraș s-au întâmplat în cartierul Ciucului, percepția locuitorilor este că cartierul lor este ignorat de autoritatea locală și că nimănui nu-i pasă de ei.

ZUM 3, Câmpul Frumos: relația comunității cu autoritatea locală este cea mai interesantă în această zonă, deoarece majoritatea apartamentelor de blocuri sunt în proprietatea Primăriei și locuitorii sunt chiriași, astfel au o relație permanentă cu Primăria. Din cauza distanței și a faptului că majoritatea locuitorilor lucrează în oraș sau își dau copiii în grădinițele și școlile din oraș, instituțiile locale nu percep locuitorii Câmpului Frumos ca o comunitate ai căror probleme sunt generale, ci le percep ca cetățeni ai orașului cu probleme individuale. Lipsa de încredere este constantă. Prezența facilitatorilor GAL Sepsi în teren și organizarea consultărilor publice și a evenimentelor comunitare împreună cu locuitori estompează puțin această lipsă de încredere.

(c) Relația comunității cu societatea civilă (cu precădere din prisma intervențiilor anterioare);

ZUM 1, Orko: Se vede o deschidere în ultimii ani în cadrul celei mai mari comunități de romi, o ușurință în ceea ce privește întemeierea relațiilor cu ei, dar și o sensibilitate sporită a membrilor comunității datorită traumelor trăite, astfel e necesară o monitorizare, asistență de specialitate pe termen lung în munca instituțiilor cu membrii comunității.

ZUM 2, cart. Ciucului: Cartierul Ciucului este percepută ca o populație mai închisă, eterogenă, prudentă, se manifestă suspiciune, îndoială față de inițiativele instituțiilor, întărirea încrederii pare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

mai greoaie, necesită multe contactări și muncă intensivă. Cartierul, în perioada în care blocul social Singing a funcționat, a fost asemănător cartierului Őrkő și a fost considerat periculos.

ZUM 3, Câmpul Frumos: Câmpul Frumos apare ca o comunitate închisă în percepția societății civile, iar acesta se datorează mai ales izolării geografice ale acesteia.

(d) Relația comunității cu presa locală (cu accent pe imaginea comunității în presa locală).

ZUM 1, Orko: Datorită activității de comunicare a proiectelor GAL Sepsi și a campaniilor de antidiscriminare în cadrul proiectelor POCU implementate prin intermediul GAL Sepsi, imaginea comunității s-a îmbunătățit în presă, articolele relatează povești de succes mai des decât în anii anteriori SDL 2017-2023. Cu toate acestea, percepția generală a locuitorii teritoriului SDL, reflectată prin comentarii la articole și pe Facebook arată o respingere și rasism înrădăcinat care necesită cel puțin atâta facilitare cât și comunitatea romă din ZUM 1.

ZUM 2, cart. Ciucului: percepția cartierului nu a fost niciodată foarte bună, reflectată și prin micile anunțuri în ziare locale acum 20 de ani și astăzi, conform căruia cumpărătorul caută apartament de vânzare oriunde în oraș, cu excepția cartierului Ciucului. Populația mai în vârstă a cartierului își amintește ca fiind un cartier frumos și respectat al orașului dar cu mutarea forțată a blocurilor sociale acum 20 ani în cartier a dăunat imaginea cartierului. Blocul social în cauză, numit și SingSing a fost desființat în 2012, iar în clădire veche funcționează acum adăpostul de noapte dar imaginea cartierului a rămas neschimbată în percepția majorității: un cartier subdezvoltat cu multe probleme de siguranță.

ZUM 3, Câmpul Frumos: cartierul abia că nu are o imagine aparte, sunt mulți locuitori ai orașului care nu știu că o întreaga comunitate locuiește la Câmpul Frumos. Zona a devenit cunoscută din cauza Parcului Industrial înființat în 2018, respectiv din cauza adăpostului de câine, dar existența comunității din zonă est un fapt necunoscut pentru mulți. În ultimii 5 ani, datorită implementării SDL 2017-2023, au apărut mai multe articole despre comunitate.

Activitățile de mobilizare, organizare, facilitare de dezvoltare comunitară:

Facilitarea comunitară în cele trei ZUM-uri a început la sfârșitul anului 2018 cu angajarea cu normă întreagă a unui facilitator (**Anexa 18**) la GAL Sepsi. Această activitate și animare se refera în primul rând la implementarea SDL 2017-2023 dar impactul activității s-a resimțit și în perioada elaborării SDL 2023-2029. În anul 2021 asociația GAL Sepsi a angajat încă un facilitator (**Anexa 18**), astfel putea să intensifice prezența la teren și activitățile comunitare organizate pentru și împreună cu comunitățile din ZUM-uri. Printre activitățile comunitare regulate menționăm acțiuni de curățenie în ZUM 1 în perioada 2019-2021 și antrenamente de fotbal pentru adolescenții din toate ZUM-urile în fiecare marți de la ora 14 în sala de sport municipală. Printre activități comunitare unice amintim Ziua Deschisă la CCI în ZUM 2: la 28 februarie 2023 echipa GAL a organizat

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

deschiderea oficială a Centrului Comunitar Integrat din Cartierul Ciucului, care oferă servicii sociale și de sănătate diversificate locuitorilor zonei. După deschiderea oficială, participanții au putut explora în mod ludic activitățile spațiului prin intermediul unei expoziții interactive, în timp ce cei mai tineri vizitatori au fost invitați la un joc muzical și povești. Un alt program organizat împreună cu membrii comunității a fost deschiderea oficială a terenului de sport din ZUM 3: inaugurarea noului teren de sport a fost sărbătorită de comunitatea din Câmpul Frumos printr-un eveniment comunitar pentru familii în ultima duminică a lunii iulie. Evenimentul a fost organizat de echipa GAL Sepsi, voluntarii din Câmpul Frumos, "bucătarii" voluntari ai comunității, magazinului din cartier, trupa independentă "Kőszínház" și echipa de baschet de la școala sportivă din Sfântu Gheorghe.

Activitatea de facilitare comunitară cea mai importantă din istoria asociației, și un fel de program pilot la nivel național, a fost programul de relocare familii afectate de construirea locuințelor sociale. În acest program au fost afectați 32 de familii și scopul a fost să derulăm o intervenție de tip "trauma sensitive", să gestionăm o demolare "pașnică" și "voluntară" a caselor. Metoda folosită era facilitarea comunitară și facilitarea instituțională, perioada de derulare a fost iunie 2021 - octombrie 2022. Familiile sunt monitorizate de atunci de echipa GAL Sepsi și DAS. În perioada mai-iunie 2023 echipa GAL au organizat o campanie de promovare a siguranței rutiere pentru copiii din trei zone urbane marginalizate, în parteneriat cu Asociația Serviciul de Ajutor Maltez și Poliția Locală.

Facilitarea în procesul de elaborare SDL este descris în detaliu la cap. 6.2.1., vezi Anexa 19, Anexa 20 și Anexa 21.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

5. Obiectivele SDL

Obiectivul general al SDL este reducerea până în anul 2029 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în cele trei zone urbane marginalizate (ZUM1 Orko, ZUM 2 Cartierul Ciucului, ZUM 3 Câmpul Frumos), alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.

Atingerea obiectivului general al SDL va fi realizată prin **obiectivele specifice și orizontale** organizate pe următoarele sectoare: infrastructură, spații publice urbane, locuire, ocupare, educație, acces la servicii, comunitate și imagine publică.

Obiectivele specifice din cadrul SDL definesc principalele domenii de activitate specifice

Obiectiv specific 1 – LOUIRE Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Obiectiv specific 2 – EDUCAȚIE Îmbunătățirea procesului educațional pentru copii vulnerabili, aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială și prevenirea abandonului școlar în zonele urbane marginalizate

Obiectiv specific 3 – OCUPARE Dezvoltarea resurselor umane, creșterea ocupabilității în comunitățile de minorități, cu accent pe femei și tineri

Obiectiv specific 4 – ACCES LA SERVICII Creșterea accesului copiilor și vârstnicilor în risc de sărăcie la servicii sociale de calitate

Obiectiv specific 5 – EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE Îmbunătățirea accesului la servicii medicale și promovarea unui stil de viață sănătos în rândul populației din comunitățile marginalizate

În implementarea SDL se vor ține cont de următoarele **obiective orizontale** care se vor regăsi la nivelul fiecărei măsuri asumate și de care se va ține cont în realizarea intervențiilor propuse în SDL pentru a asigura atingerea în mod sustenabil al obiectivului general.

Obiectiv orizontal 1 - INFRASTRUCTURĂ ȘI SPAȚII PUBLICE URBANE Asigurarea infrastructurii și a spațiilor adecvate pentru realizarea la o calitate ridicată a serviciilor oferite prin intermediul SDL

Obiectiv orizontal 2 - COMUNITATE Creșterea coeziunii sociale în zonele urbane marginalizate și SDL prin stimularea participării civice, a voluntariatului, a incluziunii sociale și evitarea segregării.

Obiectiv orizontal 3 - IMAGINE PUBLICĂ Îmbunătățirea imaginii zonelor urbane marginalizate și a persoanelor rezidente în rândul populației/organizațiilor de pe teritoriul SDL și combaterea discriminării

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Strategii relevante la nivel național

Relevanța pentru SDL 2024-2029	Strategia națională aferentă	Obiective strategia relevantă
Obiectiv specific 1 – LOCUIRE. Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Măsura 1.1: Modernizarea de locuințe sociale în vederea asigurării accesului la o locuire adecvată pentru persoanele care în prezent trăiesc în imobile cu infrastructură deteriorată în ZUM 1, ZUM2.	Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pe perioada 2022-2027.	OS. 3.2 acțiune 3.2.1. Creșterea accesului la locuințe adecvate pentru toate categoriile de persoane, în special pentru tineri și alte grupuri vulnerabile, precum și pentru persoanele care locuiesc în așezări informale
	Program Operațional de Incluziune și Demnitate Socială	ESO4.11. Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri accesibile, inclusiv servicii care promovează accesul la locuințe și îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală. Modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurilor defavorizate. Îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung.
		RSO4.3. Promovarea incluziunii socioeconomice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate, inclusiv locuințe și servicii sociale
Obiectiv specific 2 – EDUCAȚIE. Îmbunătățirea procesului educațional pentru copii vulnerabili, aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială și prevenirea abandonului școlar în zonele urbane marginalizate, Măsura 2.1: Modernizarea a min. 3 săli de clasă din Școala Gimnazială Gödri Ferenc, ZUM 2, în scopul transformării lor în spațiu pentru afterschool. Măsura 2.2: Amenajare teren de sport în aer liber în curtea Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc din ZUM 2. Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/after school și	Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pe perioada 2022-2027.	OS. 2 acțiune 2.1.3. Stimularea participării la îngrijirea și educația timpurie a copiilor, îndeosebi a celor din grupuri defavorizate
	Program Operațional de Incluziune și Demnitate Socială	2.2.7. Creșterea eficacității dialogului social
		RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL.		ESO4.6. Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea timpurie, continuând cu educația și formarea generală și profesională până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scopul învățării pentru toți și a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.
	Strategia “Copii protejați, România sigură” 2022-2027	O.S. 2.2 Reducerea inechităților care afectează copiii din grupuri vulnerabile
		O.S. 4.1 Îmbunătățirea accesului la educația incluzivă a copiilor din grupuri vulnerabile: mediul rural, CES/dizabilități, romi și altele
Obiectiv specific 3 – OCUPAȚIE. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea ocupabilității în comunitățile de minorități, cu accent pe femei și tineri. Măsura 3.1: Asigurarea unui program de mentorat și de acompaniere persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-65 de ani în scopul facilitării accesului lor la un loc de muncă decent, inclusiv și cursuri de formare, mediere pe piața muncii. ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3. Măsura 3.2: Program și campanie pentru copii din ciclul gimnazial și părinți în vederea reducerii abandonului școlar și a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional, în parteneriat cu licee tehnologice ZUM 1, ZUM 2 și, ZUM 3.	Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pe perioada 2022-2027.	OS. 4.3, acțiunile 4.3.3. Eficientizarea procesului de participare a copiilor, adolescenților și tinerilor în adoptarea deciziilor care îi privesc
	Program Operațional de Incluziune și Demnitate Socială	ESO4.1. Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanței pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale
Obiectiv specific 4 – ACCES LA SERVICII. Creșterea accesului copiilor și vârstnicilor în risc de sărăcie la servicii sociale de calitate, Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM	Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pe perioada 2022-2027.	OS1, direcția de acțiune 1.1.1. Asigurarea dreptului la asistență socială pentru cetățenii din fiecare localitate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

1, ZUM2, Măsura 4.2: Organizare programe de îngrijire și programe comunitare, de petrecerea timpului liber pentru persoane vârstnice ZUM 1, ZUM2, ZUM 3 și SDL în scopul îmbunătățirii calității vieții, Măsura 4.3: Prevenirea separării copilului de familie prin oferirea unor servicii sociale și educaționale integrate copilului și a familiei în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL.		OS 3.3. acțiunea 3.3.3. Dezvoltarea și/sau consolidarea abordării integrate a intervenției și a modului de furnizare a serviciilor publice la nivel comunitar
		3.3.5. Promovarea incluziunii sociale în zonele rurale și urbane marginalizate
	Program Operațional de Incluziune și Demnitate Socială	ESO4.12. Promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a celor mai defavorizate persoane și a copiilor.
		ESO4.10. Promovarea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, cum ar fi romii.
	Strategia “Copii protejați, România sigură” 2022-2027	O.S. 2.1 Reducerea sărăciei în rândul copiilor prin creșterea accesului la servicii de calitate
Obiectiv specific 5 – EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE. Îmbunătățirea accesului la servicii medicale și promovarea unui stil de viață sănătos în rândul populației din comunitățile marginalizate. Măsura 5.1: Derulare campanie de informare și promovare cu privire la modalități de acces la servicii medicale, dreptul privind pachetul minimal, cu privire la sănătatea reproducerii, comportament la spital și dispensar, asigurarea de asistenți sanitari comunitari în ZUM 1	Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pe perioada 2022-2027.	OS 3.3. acțiunea 3.3.3. Dezvoltarea și/sau consolidarea abordării integrate a intervenției și a modului de furnizare a serviciilor publice la nivel comunitar
	Strategia “Copii protejați, România sigură” 2022-2027	O.S. 3.1 Creșterea accesului la servicii de asistență medicală primară și de specialitate de calitate pentru toți copiii, cu accent pe serviciile preventive și pe copiii vulnerabili
Obiectivul general al SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în ZUM, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.	Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pe perioada 2022-2027.	1.2.3. Dezvoltarea parteneriatelor public-public și public-privat în combaterea sărăciei și excluziunii sociale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Obiectiv orizontal 2 - COMUNITATE Creșterea coeziunii sociale în zonele urbane marginalizate și SDL prin stimularea participării civice, a voluntariatului, a incluziunii sociale și evitarea segregării. Obiectiv orizontal 3 - IMAGINE PUBLICĂ Îmbunătățirea imaginii zonelor urbane marginalizate și a persoanelor rezidente în rândul populației/organizațiilor de pe teritoriul SDL și combaterea discriminării	Strategia Națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pe perioada 2022-2027.	OS 1.2, acțiunea 1.2.1. Includerea prevederilor referitoare la prevenirea polarizării sociale, a segregării economice și etnice, a segregării spațiale [...]
--	---	---

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MUNICIPIUL SFÂNTU GHEORGHE

6. Planul de acțiune SDL

În acest capitol sunt stabilite și operaționalizate măsurile necesare atingerii obiectivelor SDL, printr-un proces "de jos în sus". **Planul de acțiune SDL nu înseamnă preselecția proiectelor.**

6.1 Ce măsuri sunt necesare

6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă

Problema #1: Infrastructură

Pe mare parte a teritoriului ZUM 1 este o așezare informală identificată. Este o zonă de tip mahala cu case de locuit preponderent improvizate, fără autorizații de construcție. În ZUM reprezintă o problemă severă lipsa drumurilor asfaltate, a conductei de apă și a rețelei de curent electric. Extinderea rețelei de apă și canalizare este în curs de realizare și proiectarea rețelei de drumuri este în curs de a desfășurare, investiția realizându-se din fonduri proprii ale Primăriei ZUM 2. Cartierul Ciucului este un cartier mare de blocuri cu probleme cu sistemul de canalizare care nu funcționează corespunzător în cartier. ZUM 3: Câmpul Frumos problemele sunt cele legate de transport, navetă: drumurile, trotuarele, parcurile, piste pentru bicicliști, autobuze, respectiv cele legate de canalizare, încălzire. La o parte din aceste probleme există soluții la nivelul planului de mobilitate a municipiului (ex. piste de biciclete, îmbunătățirea transportului în comun).

Problema #2: Mobilitate urbană și locuire

ZUM 1: Locuințele din ZUM au o dimensiune redusă, sunt slab dotate și se caracterizează cu o densitate mare, terenul nu constituie proprietatea legală a locuitorilor, nu dispun de carte funciară, majoritatea caselor nu corespund elementelor de bază a unui trai decent. ZUM 2 Ciucului se confruntă cu necesitatea izolării și renovării blocurilor și a locuințelor sociale (schimbarea ferestrelor, ușilor, repararea acoperișurilor). Cea mai gravă situație se poate găsi în cazul blocului nr. 27, unde ușa de intrare, ferestrele scării lipsesc, sunt sparte, deteriorate. ZUM 3: Pentru a îmbunătăți circulația respectiv naveta școlarilor și celor care lucrează în oraș amenajarea unei piste pentru bicicliști ar favoriza scăderea riscurilor de accidente, iar transportului public s-ar putea adăuga folosirea sistematică a autobuzelor firmei Multitrans. Unele blocuri sunt vechi și unele apartamente nu conțin băi. Unele locuințe au o suprafață mică și sunt supraaglomerate. Acestea ar trebui renovate, dezvoltate infrastructural.

Problema #3: Spații publice urbane

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ZUM 2: Persoanele intervievate percep circulația din cartier ca fiind periculoasă datorită faptului că mașinile se parchează pe trotuar, iar trecerile de pietoni sunt puține în cartier și ar trebui instalate limitator de viteză pentru reducerea vitezei. Terenurile de joacă au devenit mai restrânse (din cauza amenajării parcurilor), s-au instalat garduri. ZUM 3: Pentru un aspect exterior mai îngrijit al cartierului ar fi nevoie de garduri noi în unele locuri, de amenajarea unui parc, de locuri de parcare. **ZUM 1**: lipsă spații verzi și terenuri de joacă amenajată.

Problema #4: Ocupare

ZUM 1: Populația țintă se confruntă cu dificultăți severe în ceea ce privește integrarea pe piața muncii formale, pe de o parte datorită gradului scăzut de educație, pe de altă parte condițiilor slabe de locuire, infrastructură, iar în al treilea rând atitudinii angajatorilor de a primi persoane provenite din mediu/grup defavorizat/vulnerabil. ZUM 3: Gama locurilor de muncă accesibile pare a fi destul de restrânsă conform părerii localnicilor, în pofida faptului că parcul industrial se află în vecinătatea cartierului. Populația activă din Câmpul Frumos lucrează ca zilieri în agricultură și în mai multe ture în fabricile din oraș. Pentru locuitorii din ZUM 2 Cartierul Ciucului posibilitățile de distracție, liniștea și ordinea publică, respectiv posibilitățile de muncă, mai ales în rândul tinerilor de etnie romă, se enumeră între ariile cele mai slabe.

Problema #5: Educație

ZUM 1: Accesul la serviciile de educație se caracterizează de segregare. Chiar dacă părinții au posibilitatea de a-și înrola copii în 3 grădinițe și 3 școli generale din vecinătatea cartierului, ei aleg să-și încrie copii din zonă sunt primiți în grădinița și școala din ZUM pentru că este mai convenabil (este mai aproape copii se pot duce și singuri fără a fi nevoie de implicarea părinților, nu întâlnesc atitudini de discriminare, cerințele sunt mai mici, mai simple), prin urmare în școală sunt înscriși doar elevi romi din ZUM1. Totodată părinții nu sunt mulțumiți nici de dotarea, nici de serviciile oferite de instituțiile segregate. În ceea ce privește continuarea studiilor, foarte puțini elevi din Őrkő încearcă acest lucru, iar dintre aceștia unii se confruntă cu dificultăți de integrare într-o școală din oraș. ZUM 2: Procentul tinerilor cuprinși între 15-24 ani fără un loc de muncă și nefiind în sistemul de învățământ este 26,1%. ZUM 3: Școala s-a desființat, grădinița s-a mutat în clădirea școlii care ar necesita o renovare (ușile și ferestrele trebuie schimbate), dar funcționează cu program prescurtat, astfel unii copii sunt nevoiți să facă navetă.

Problema #6: Acces la servicii

ZUM 1: Locuitorii zonei întâmpină acte de discriminare din partea mai multor instituții datorită originii lor etnice, mediului de proveniență, stării de igienă, respectiv situației materiale. Accesul la

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

serviciile medicale, reprezintă o dificultate/provocare pentru un strat destul de numeros din comunitate. Cei care nu dispun de ajutor social sau venit de pe piața de muncă formală nu au asigurare medicală, iar veniturile slabe și nesigure nu permit plata serviciilor. ZUM 2: tinerii intervievați au semnalat necesitatea mai multor farmacii, cu orar prelungit pe timpul sfârșitului de săptămână. ZUM 3: lipsei dispensarului medical și al serviciilor sociale în zonă. Lipsa medicilor de familie este o problemă comună în tustrei ZUM.

Problema#7 Comunitate și imagine publică

ZUM 1, Orko: Percepția generală a locuitorii teritoriului SDL, reflectată prin comentarii la articole și pe Facebook arată o respingere și rasism înrădăcinat care necesită cel puțin atâta facilitare cât și comunitatea romă din ZUM 1. ZUM 2, Cart. Ciucului: percepția cartierului nu a fost niciodată foarte bună, reflectată și prin micile anunțuri în ziare locale acum 20 de ani și astăzi, conform căruia cumpărătorul caută apartament de vânzare oriunde în oraș, cu excepția cartierului Ciucului. Imaginea cartierului a rămas neschimbată în percepția majorității: un cartier subdezvoltat cu multe probleme de siguranță. ZUM 3, Câmpul Frumos: cartierul abia că nu are o imagine aparte, sunt mulți locuitori ai orașului care nu știu că o întreaga comunitate locuiește la Câmpul Frumos. Locuitorii consideră că includerea cartierului între zonele urbane marginalizate nu favorizează aprecierea, imaginea publică, percepția generală despre comunitate. Totodată în cadrul consultărilor publice s-a formulat problema că persoanele din cartier se simt discriminați la un interviu de angajare.

În ZUM 1 și 2 participarea civică este scăzută și nu există evenimente comunitare unde locuitorii cartierului să se socializeze într-un cadru organizat, iar cele spontane nu sunt primite cu deschidere de către comunitate. În ZUM 3 sentimentul comunitar este mai dezvoltat, motiv pentru care ei doresc să participe în derularea diferitor acțiuni comunitare, însă nu pot obține finanțare pentru aceste demersuri neavând o formă legală. Nu există și nici nu se dorește înființarea asociației de proprietari/chiriași, iar pentru funcționarea unei asociații nu există cunoștințele necesare în comunitate.

Pentru măsurile asociate fiecărei domeniu, vezi **Anexa 22** Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu.

6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană

În SDL 2024-2029 nu există măsuri întreprinse care să fie legate de mobilitate urbană, deși în cazul ZUM 3 s-a formulat atât în interviurile de focus grup, cât și în consultările publice necesitatea dezvoltării transportului public între ZUM și restul orașului și necesitatea pentru drumuri asfaltate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

și parcări, în ZUM 1 s-a formulat necesitatea pentru drumuri asfaltate și trotuar, iar în ZUM 2 s-a exprimat necesitate pentru mai multe treceri de pietoni și limitatori de viteză.

În ZUM 3 vor fi două autobuze în plus începând din ianuarie 2024, în ZUM 1 planul pentru drumuri și trotuare este comandat, iar trecerile de pietoni și limitatoare de viteză vor fi amenajate de către Primărie în urma consultărilor publice.

6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE

Tema	Măsura	Intervenție	Explicație
Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor;	Măsura 1.1: Modernizarea de locuințe sociale în vederea asigurării accesului la o locuire adecvată pentru persoanele care în prezent trăiesc în imobile cu infrastructură deteriorată în ZUM 1, ZUM2	I1. Intervenție FEDR Reabilitare și modernizare infrastructură de locuințe sociale	Centru de zi ZUM 2 cu panouri solare; Locuințe sociale ZUM 2 contoare individuale; Apare ca criteriu în Ghidul solicitantului - condiții specifice.
	Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM 1, ZUM2	I8 Intervenție FEDR: Creare centru de zi pentru locatarii blocurilor sociale ZUM 2 prin conversie arhitecturală	
Inovare socială	Măsura 2.1: Modernizarea a min. 3 săli de clasă din Școala Gimnazială Gödri Ferenc, ZUM 2, în scopul transformării lor în spațiu pentru afterschool.	I13. Intervenție FEDR Modernizarea infrastructurii Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc prin amenajarea unui spațiu adecvat pentru activități de afterschool, format din săli de clase de interior și exterior și un teren de sport în aer liber în ZUM 2.	Scopul este ca copiii din familii vulnerabile care nu pot oferi sprijinul necesar performanței în sistemul actual de învățământ, să petreacă cât mai mult timp în spații și condiții sigure. Bazat pe parteneriat public-privat, necesitățile de dezvoltare a abilităților și competențelor sociale ale copiilor sunt satisfăcute prin ajutor în învățare, activități de educație și de recreere în aer liber, servicii sociale complementare (discuții, jocuri, exerciții). Toate aceste demersuri sunt sprijinite de
	Măsura 2.2: Amenajare teren de sport în aer liber în curtea Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc din ZUM 2.	I15. Intervenție FSE+: Programe extracurriculare de sport, educație artistică/vocațională și programe recreative pentru copii vulnerabili (inclusiv masă caldă)	

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/after school și activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL.	I4. Intervenție FSE+: Servicii/programe de tip before și after school, complementar cu masă caldă ca suport educațional pentru copiii cu risc de abandon școlar cu transport de la/la școală	programul de masă caldă.
	Măsura 3.2: Program și campanie pentru copii din ciclul gimnazial și părinți în vederea reducerii abandonului școlar și a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional, în parteneriat cu licee tehnologice ZUM 1, ZUM 2 și, ZUM 3.	I7. Intervenție FSE+: Campanii de informare și programe de orientare profesională pentru încurajarea participării tinerilor aparținând minorităților (inclusiv romi) în sistemul de învățământ profesional/dual, respectiv campanii de promovare a avantajelor angajării tinerilor în rândul angajatorilor destinate încurajării participării părinților la procesul educațional	Programul este propus pe o perioadă de 4 ani în care prestatorii de servicii urmăresc viața tinerilor timp de un ciclu școlar sau pe perioada de tranziție de la un ciclu la alta. Ex: clasa VIII-IX ca să termine învățământul profesional și să primească diplomă, clasa VI/VII-IX/X ca să se asigure trecerea din ciclul gimnazial în cel liceal. Completat cu servicii oferite părinților pentru a asigura suportul familiei tinerilor grup țintă.
	Măsura 4.2: Organizare programe de îngrijire și programe comunitare, de petrecerea timpului liber pentru persoane vârstnice ZUM 1, ZUM2, ZUM 3 și SDL în scopul îmbunătățirii calității vieții	I10 Intervenție FSE+: Servicii și programe sociale oferite persoanelor vârstnice vulnerabile, de tip servicii de îngrijire la domiciliu, centre de zi, cluburi etc	Acest program depășește limitele serviciului de îngrijire la domiciliu și se adresează vârstnicilor vulnerabili și singuratici prin oferirea de un mediu suportiv și sigur în care primesc ajutor pentru soluționarea treburilor zilnice, aparțin unei comunități, se încurajează implicarea lor în activități comunitare și se promovează îmbătrânirea activă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	Măsura 4.3: Prevenirea separării copilului de familie prin oferirea unor servicii sociale și educaționale integrate copilului și a familiei în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL	I11 Intervenție FSE+: Servicii sociale diversificate oferite copiilor sub 18 ani adaptate nevoilor și situațiilor de dificultate identificate, inclusiv consiliere pentru părinți în creșterea copilului, monitorizare permanentă, mentoring și îmbunătățirea condițiilor de locuit al copilului.	Acest program oferă sprijin întregului familiei ca mediul primordial responsabil pentru siguranța copilului. Deși copilul este grupul țintă, serviciile vizează întreaga familie, promovând implicarea lor activă în organizarea vieții familiei, oferindu-i suportul necesar pentru această schimbare.
Nediscriminare	Măsura 5.1: Derulare campanie de informare și promovare cu privire la modalități de acces la servicii medicale, dreptul privind pachetul minimal, cu privire la sănătatea reproducerii, comportament la spital și dispensar, asigurarea de asistenți sanitari comunitari în ZUM 1	I12. Intervenție FSE+: Campanii de informare și de prevenție constând în: acțiuni de informare a persoanelor vulnerabile, dintre care romi, asupra dreptului la pachetul minimal de servicii de sănătate pentru persoanele care nu sunt incluse în sistemul asigurărilor sociale și de sănătate; campanii de informare și consiliere privind sănătatea reproducerii, prevenirea și combaterea violenței domestice și a traficului de persoane; promovarea măsurilor privind combaterea discriminării în accesarea serviciilor de sănătate publică, la nivel comunitar, la nivelul instituțiilor și a altor factori implicați;	Acest program propune - printre altele - combaterea discriminării din două direcții: pe de o parte campanii, discuții de sensibilizare la nivelul instituțiilor (de sănătate), pe de altă parte vizează oferirea de suport, sprijin și informații comunităților marginalizate pentru a preveni situațiile de urgență, conflicte în cadrul instituțiilor și cu personalul medical izvorând (deseori) dintr-o cultură comportamentală diferită.

6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale

În cadrul *Etapei a III-a a mecanismului DLRC*, proiectele depuse la GAL Sepsî vor detalia în mod obligatoriu contribuția lor la aceste teme orizontale:

Dezvoltare durabilă

Măsurile și intervențiile propuse în cadrul acestei Strategii contribuie la obiectivele Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, în special la obiectivele 1: Fără sărăcie, 2: Foamete zero, 3: Sănătate și bunăstare, 4: Educație de calitate, 5: Egalitate de gen, 8: Muncă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

decentă și creștere economică, 10: Inegalități reduse, 11: Orașe și comunități durabile, 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor.

Egalitate de gen

Următoarele măsuri propuse contribuie la tema egalității de gen: Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/after school și activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL. // Măsura 3.1: Asigurarea unui program de mentorat și de acompaniere persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-65 de ani în scopul facilitării accesului lor la un loc de muncă decent, inclusiv și cursuri de formare, mediere pe piața muncii. ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 // Măsura 3.2: Program și campanie pentru copii din ciclul gimnazial și părinți în vederea reducerii abandonului școlar și a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional, în parteneriat cu licee tehnologice ZUM 1, ZUM 2 și, ZUM 3. // Măsura 4.2: Organizare programe de îngrijire și programe comunitare, de petrecerea timpului liber pentru persoane vârstnice ZUM 1, ZUM2, ZUM 3 și SDL în scopul îmbunătățirii calității vieții // Măsura 4.3: Prevenirea separării copilului de familie prin oferirea unor servicii sociale și educaționale integrate copilului și a familiei în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL // Măsura 5.1: Derulare campanie de informare și promovare cu privire la modalități de acces la servicii medicale, dreptul privind pachetul minimal, cu privire la sănătatea reproducerii, comportament la spital și dispensar, asigurarea de asistenți sanitari comunitari în ZUM 1.

Nediscriminare

Nediscriminarea este o temă specific relevantă următoarelor măsuri propuse: Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/after school și activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL. // Măsura 3.1: Asigurarea unui program de mentorat și de acompaniere persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-65 de ani în scopul facilitării accesului lor la un loc de muncă decent, inclusiv și cursuri de formare, mediere pe piața muncii. ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 // Măsura 3.2: Program și campanie pentru copii din ciclul gimnazial și părinți în vederea reducerii abandonului școlar și a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional, în parteneriat cu licee tehnologice ZUM 1, ZUM 2 și, ZUM 3. // Măsura 5.1: Derulare campanie de informare și promovare cu privire la modalități de acces la servicii medicale, dreptul privind pachetul minimal, cu privire la sănătatea reproducerii, comportament la spital și dispensar, asigurarea de asistenți sanitari comunitari în ZUM 1.

Accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități este îndeosebi de relevant pentru Măsura 1.1: Modernizarea de locuințe sociale în vederea asigurării accesului la o locuire adecvată pentru

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

persoanele care în prezent trăiesc în imobile cu infrastructură deteriorată în ZUM 1, ZUM2 // Măsura 2.1: Modernizarea a min. 3 săli de clasă din Școala Gimnazială Gödri Ferenc, ZUM 2, în scopul transformării lor în spațiu pentru afterschool. // Măsura 2.2: Amenajare teren de sport în aer liber în curtea Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc din ZUM 2. // Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM 1, ZUM 2 // Măsura 4.2: Organizare programe de îngrijire și programe comunitare, de petrecerea timpului liber pentru persoane vârstnice ZUM 1, ZUM2, ZUM 3 și SDL în scopul îmbunătățirii calității vieții.

6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale

Strategia de Dezvoltare Locală propune atât măsuri de locuire cât și de educație, ceea ce reprezintă un risc cu privire la segregarea locativă și din școli. Dintre cele trei ZUM-uri comunitatea de romi din ZUM 1 Örkő are cel mai ridicat grad de (auto)segregare.

Având în vedere faptul că SDL propune modernizarea unor locuințe sociale existente, amplasarea acestora nu se poate modifica. Măsura 1.1 va renova și prin Măsura 1.2 se vor viza servicii de acompaniere care vor asigura intergarea persoanelor relocalate din ZUM-uri în noul mediu locativ prin asigurarea facilității în vecinătăți pentru a crește gradul de acceptare în rândul populației de pe teritoriul SDL.

În cazul ZUM 1 serviciile de educație pentru îmbunătățirea nivelului de cunoștințe (Măsura 2.3) și serviciile de suport (Măsura 4.3) vor fi concepute în așa fel ca să contribuie la diminuarea segregării în educație și a crește accesul elevilor romi la serviciile de educație de pe teritoriul SDL. Activitățile care vor asigura desegregarea în Școala Gimnazială Néri Szent Fülöp cuprind sprijin pentru integrarea copiilor transferați din școlile segregate la alte școli, oferirea de servicii de transport/acompaniere pentru elevii înrolați în școli din afara ZUM, asigurarea unui mediator școlar în ZUM 1, organizarea de sesiuni de instruire pentru profesorii, asigurarea mentoratului elevilor transferați. La desegregarea școlară contribuie și Măsura 3.2 prin promovarea a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional.

În cazul în care activitățile de tip școală după școală se realizează pe teritoriul ZUM-ului se va asigura participarea copiilor din comunitatea segregată și din comunitatea neselegată. Se va ține cont de faptul ca activitățile extracurriculare de care beneficiază elevii din ZUM să asigure mixitatea cu copii de pe teritoriul SDL prin desfășurarea acestor activități în afara ZUMului (antrenamente de sport, ateliere, cluburi, excursii, tabere mixte pentru copii din ZUMuri și de pe teritoriul SD) și ocazional să organizeze activități comune între copii, tineri, părinți din comunitatea segregată și din comunitatea majoritară. În cazul activităților extrașcolare acestea pot fi organizat

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

de către organizațiile beneficiare de finanțări FSE+ sau se pot accesa programe existente la nivel de teritoriu SDL, în funcție de nevoile tinerilor implicați.

În ZUM 2 prin amenajarea unui spațiu modern pentru after school în Școala Gimnazială Gödri Ferenc se urmărește creșterea atractivității școlii în rândul părinților din cartier care și-au transferat copii în alte școli din oraș.

6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC

Criterii	Măsură	Implementare SDL
Planul de acțiune SDL să includă un set de activități de construire și întărire a comunității marginalizate, bazate pe participarea voluntară a rezidenților, inclusiv lucrări de infrastructură, atunci când este posibil.	Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM 1, ZUM2	Atât centrul comunitar, cât și locuințele sociale din ZUM 2 vor fi modernizate cu implicarea comunității atât în etapa de planificare, cât și în etapa de implementare. Centrul comunitar este propus în vecinătatea unui cartier de blocuri sociale cu cca. 300 de locuitori care vor fi implicați într-un proces de facilitare comunitară care are scopul de a pregăti investiția în infrastructură, așa cum propun și studiile de specialitate. Responsabilul propuși: Primăria Mun. Sfântu Gheorghe, Direcția de Asistență socială, echipa GAL Seps și Asociația Serviciului de Ajutor Maltez.
	Măsura 1.1: Modernizarea de locuințe sociale în vederea asigurării accesului la o locuire adecvată pentru persoanele care în prezent trăiesc în imobile cu infrastructură deteriorată în ZUM 1, ZUM2	
Implicarea comunității marginalizate să fie asigurată pe tot parcursul proiectului. În acest scop, activitățile cu caracter intangibil (soft), în special cele de dezvoltare comunitară, să fie programate de-a lungul întregii perioade de implementare.	Măsura 3.2: Program și campanie pentru copii din ciclul gimnazial și părinți în vederea reducerii abandonului școlar și a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional, în parteneriat cu licee tehnologice ZUM 1, ZUM 2 și, ZUM 3.	Programul este propus pe o perioadă de 4 ani (calculat de la prima dată estimată de semnare a contractelor de finanțare în Etapa III DLRC până în decembrie 2029) în care prestatorii de servicii urmăresc viața tinerilor timp de un ciclu școlar sau pe perioada de tranziție de la un ciclu la alta. Responsabili propuși: Asociația Caritas - filiala Sf. Gheorghe, Liceul Tehnologic Berde Aron și Liceul tehnologic Puskas Tivadar, școlile gimnaziale din ZUM 1 și ZUM 2, DAS, firma de salubritate S.C. Tega S.A și AJOFM.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	Măsura 4.2: Organizare programe de îngrijire și programe comunitare, de petrecerea timpului liber pentru persoane vârstnice ZUM 1, ZUM2, ZUM 3 și SDL în scopul îmbunătățirii calității vieții	Acest program depășește limitele serviciului de îngrijire la domiciliu și se adresează vârstnicilor vulnerabili și singuratici prin oferirea de un mediu suportiv și sigur în care primesc ajutor pentru soluționarea treburilor zilnice, aparțin unei comunități, se încurajează implicarea lor în activități comunitare și se promovează îmbătrânirea activă. Responsabili propuși: Asociația Serviciul de Ajutor Maltez, Fundația Diakonia, DAS.
În cadrul strategiei și planului de acțiune SDL să fie clar definit un sistem de sancțiuni și condiționări care să ajute la motivarea și responsabilizarea comunității marginalizate.	Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/after school și activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL.	Participarea în programul after school va fi legat de numărul de absențe la program, fiind posibilă și excluderea participantului. Va fi elaborat un program de stimulare a participării, iar elevii participanți la after school vor avea avantaj la programele extracurriculare. Participarea părinților la programe voluntare în jurul programului de after school poate fi un alt instrument de condiționare a participării.
	Măsura 3.1: Asigurarea unui program de mentorat și de acompaniere persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-65 de ani în scopul facilitării accesului lor la un loc de muncă decent, inclusiv și cursuri de formare, mediere pe piața muncii. ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3	În cazul beneficiarilor serviciilor de acompaniere și mediere pe piața muncii se va elabora un program de recompensă pentru cei care rămân angajați cel puțin trei luni, respectiv un sistem de sancționare în caz în care nu participă la evenimentele și activitățile organizate de prestator în scopul plasării beneficiarilor pe piața muncii.
În relație cu comunitatea marginalizată, să fie angajat un facilitator (instructor, mediator) capabil(ă) să înțeleagă, să comunice eficient, să mobilizeze și să ajute comunitatea să se organizeze.	Fără măsură specifică, Asociația GAL Sepsi fiind responsabilă pentru implementarea SDL.	În prezent, GAL Sepsi are 2 facilitatori angajați și urmează ca în Etapa III DLRC să angajeze min. doi facilitatori dintre care unul va îndeplini sarcini similare ai unui mediator școlar. Facilitatorii existenți efectuează zilnic muncă în teren și mediază între comunitățile marginalizate și actorii locali, cu privire speciale la instituții publice. Facilitatorul nr. 1 organizează antrenamente de fotbal băieților din ZUM-uri.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Modul cel mai eficient de a îmbunătăți accesul populației din zona marginalizată la servicii este crearea unei baze multifuncționale (centru comunitar integrat) în zona respectivă	Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM 1, ZUM2	În ZUM 1, finalizarea CCI este etapizat pe perioada 2024-2029. În procesul de planificare a centrului au fost implicate DAS și 4 ONG-uri, prestatori de servicii sociale. În prezent funcționează în ZUM 1 filiala DAS, două centre de zi, As. Rromilor Amenkha și un serviciu pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani. Toate aceste servicii se vor muta în CCI și ofertele lor vor fi extinse la un grup țintă mai mare cu min. 30%. Responsabili propuși: DAS, Primărie, Asociația Caritas, Asociația Serviciul de Ajutor Maltez, Asociația Rromilor Amenkha, Asociația Sănătății Mintale "Esely".
O echipă dedicată de specialiști să fie angajată ca să furnizeze diferitele servicii necesare în zonă, într-o manieră constantă și sistematică. Deși această echipă va îndeplini sarcini incluse deja în fișa postului a mai multor funcționari din diferite instituții publice, în lipsa unor eforturi concentrate în zonă, obiectivul integrării are puține șanse de realizare. Politicile publice aplicate uniform în condiții de discrepanță majoră nu reușesc nici să reducă inegalitățile, nici să favorizeze integrarea.	Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/after school și activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL.	Bazat pe parteneriat public-privat, necesitățile de dezvoltare a abilităților și competențelor sociale ale copiilor sunt satisfăcute prin ajutor în învățare, activități de educație și de recreere în aer liber, servicii sociale complementare (discuții, jocuri, exerciții). Toate aceste demersuri sunt sprijinite de programul de masă caldă. În scopul oferirii serviciilor diverse care depășesc limita programului after school, acest program va fi implementat în parteneriat între școli și organizații civile. Responsabili propuși: Școala Gimnazială Godri Ferenc, Școala Gimnazială Neri Szent Fulop, Asociația Serviciul de Ajutor Maltez, Asociația Caritas, Fundația Diakonia.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	Măsura 4.3: Prevenirea separării copilului de familie prin oferirea unor servicii sociale și educaționale integrate copilului și a familiei în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL	Acest program oferă sprijin întregului familie ca mediul primordial responsabil pentru siguranța copilului. Deși copilul este grupul țintă, serviciile vizează întreaga familie, promovând implicarea lor activă în organizarea vieții familiei, oferindu-i suportul necesar pentru această schimbare. Acest lucru este posibil numai printr-o abordare integrată și inovativă în acel sens încât intervențiile trebuie personalizate de la copil la copil și prin implicarea a mai multor actori locali. Responsabili propuși: DAS, DGSPAC, Asociația Caritas, Asociația Sănătății Mintale "Esely", Asociația Serviciul de Ajutor Maltez, Primăria Mun. Sfântu Gheorghe.
Pentru a crește nivelul de asumare și valoarea acestui centru multifuncțional ca un reper al identității comunitare, să fie încurajate și finanțate proiecte de personalizare a interiorului și exteriorului clădirii, dezvoltate cu participarea comunității, sub îndrumarea unor ONG-uri sau a unor echipe de urbaniști și/sau arhitecți.	Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM 1, ZUM 2	Amenajarea spațiului în jurul centrului în ZUM 2 se va realiza din fonduri proprii și prin munca voluntară a locuitorii zonei, precedată de o muncă intensivă de facilitare și abilitare comunitară în scopul creșterii angajamentului față de centru. Responsabili propuși: Primăria Mun. Sfântu Gheorghe, Direcția de Asistență socială, echipa GAL Sepsi și Asociația Serviciului de Ajutor Maltez.

6.2 Măsurile prioritare

În acest capitol sunt identificate măsurile prioritare ale SDL.

6.2.1 Prioritizarea măsurilor

Procesul de implicare a comunității în stabilirea măsurilor prioritare și rezultatele acestui proces.

Procesul de consultare publică a început în august 2023, fiind organizate câte 5 ședințe în cele trei ZUM-uri. Acestea urmează o procedură bine definită:

Organizare și planificare: Datele și temele ședințelor sunt stabilite intern în echipa GAL Sepsi.

Locațiile sunt rezervate strategic în funcție de specificul fiecărui ZUM.

Comunicare și promovare: Comunicatele de presă sunt redactate de managerul de proiect.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Facilitatorii comandă materiale vizuale (afișe, flyere, grafică pentru social media). Invitațiile sunt transmise la instituții cheie (OIR/AM, membrii GAL, alte instituții locale relevante), iar promovarea se face prin diverse canale: invitații oficiale, comunicate de presă, canale proprii GAL Sepsi (pagină web, Facebook) și distribuirea de materiale tipărite, marketing ATL (distribuie fluturași, afișe)

Interacțiune directă cu comunitatea:

Facilitatorii vizitează zilnic comunitățile ZUM pentru a-i informa despre ședințe, sprijinind participanții în formularea opiniilor și soluțiilor, echipa analizează feedback-ul pentru a orienta discuțiile ulterioare.

Ședințe deschise: Scaunele din sală este aranjată în cerc, eliminând barierele fizice. Facilitatorul nr. 2 conduce ședința conform desfasuratorului stabilit, moderează discuția intervenind când e necesar, iar managerul redactează minuta întâlnirii. La discuții accesul este liber.

Raportare: Facilitatorul nr. 2 întocmește un raport sintetic și îl prezintă în fața Consiliului Director. Prin aceste acțiuni, procesul de consultare comunitară garantează o interacțiune eficientă și continuă, asigurând o participare activă și reprezentativă a comunității în elaborarea deciziilor și soluțiilor.

În cazul ședinței pe tema 4, referitoare la prioritizarea măsurilor am introdus o etapă specifică pentru a obține feedback direct de la câți mai mulți participanți. Facilitatorul moderator a prezentat pe scurt procesul de elaborare a SDL, abordarea Dezvoltării Plasate sub Responsabilitatea Comunității și următorii pași. A fost prezentat rezultatul consultării anterioare cu tema propunerea soluții pentru probleme identificate. Acestea au fost împărțite în două categorii: eligibile și neeligibile în cadrul SDL. Metoda de lucru: participanții au fost rugați să-și exprime părerea, să formuleze observații și să prioritizeze propunerile. Participanții au lucrat în grupe mici formate din 3-7 de persoane, au ales 5 propuneri cele mai importante din lista propunerilor prezentată de facilitator. Grupurile de lucru au fost ghidate de câte un membru al echipei GAL, iar discuțiile în grup participanții au prezentat măsurile agreeate în ordinea importanței acestora. Acestea au fost centralizate de către moderator și a urmat o discuție în grupul mare în urma căreia s-a identificat lista de priorități pentru ZUM. În fiecare ZUM am repetat acest exercițiu de abilitare, iar în urma seriei de consultări am avut 3 liste prioritare din 3 ZUM, care inițial conținea și acele măsuri care are propuse în cadrul consultărilor cu actorii locali. Înaintea prezentării listei prioritare în fața C.D., echipa GAL a organizat încă o consultare cu reprezentanți ai instituțiilor locale, potențialii solicitanți ai proiectelor de infrastructură. După toate consultările publice expertul de proiecte comunitare a centralizat într-un tabel toate voturile exprimate de la reprezentanții ZUM, respectiv de la reprezentanții Primăriei și ai organizațiilor, astfel am ajuns la lista finală. În această listă apar măsuri complexe, compuse din mai multe măsuri propuse inițial, unele fiind comasate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

sau modificate în urma discuțiilor și a feedback-ului primit în cadrul ședințelor. În lista finală nu au fost incluse măsurile care au prioritate mare în opinia tuturor părților însă nu sunt eligibile spre finanțare prin SDL sau acele investiții care se realizează prin alte surse asigurate de către Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe. Sinteza procesului de prioritizare a măsurilor este prezentată în **Anexa 23**.

Lista finală de măsuri prioritare pentru dezvoltarea teritoriului SDL și integrarea ZUM decisă prin vot de Comitetul Director al GAL prin decizia 31/20.10.2023 este următoarea:

Obiectiv specific 1 – LOCUIRE.

Măsura 1.1: Modernizarea de locuințe sociale în vederea asigurării accesului la o locuire adecvată pentru persoanele care în prezent trăiesc în imobile cu infrastructură deteriorată în ZUM 1, ZUM 2

Obiectiv specific 2 – EDUCAȚIE.

Măsura 2.1: Modernizarea a min. 3 săli de clasă din Școala Gimnazială Gödri Ferenc, ZUM 2, în scopul transformării lor în spațiu pentru afterschool.

Măsura 2.2: Amenajare teren de sport în aer liber în curtea Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc din ZUM 2.

Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/after school și activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL.

Obiectiv specific 3 – OCUPAȚIE.

Măsura 3.1: Asigurarea unui program de mentorat și de acompaniere persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-65 de ani în scopul facilitării accesul lor la un loc de muncă decent, inclusiv și cursuri de formare, mediere pe piața muncii. ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3

Măsura 3.2: Program și campanie pentru copii din ciclul gimnazial și părinți în vederea reducerii abandonului școlar și a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional, în parteneriat cu licee tehnologice ZUM 1, ZUM 2 și, ZUM 3.

Obiectiv specific 4 – ACCES LA SERVICII SOCIALE.

Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM 1, ZUM 2

Măsura 4.2: Organizare programe de îngrijire și programe comunitare, de petrecerea timpului liber pentru persoane vârstnice ZUM 1, ZUM2, ZUM 3 și SDL în scopul îmbunătățirii calității vieții

Măsura 4.3: Prevenirea separării copilului de familie prin oferirea unor servicii sociale și educaționale integrate copilului și a familiei în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL

Obiectiv specific 5 – EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE.

Măsura 5.1: Derulare campanie de informare și promovare cu privire la modalități de acces la

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

ROMÂNIA
MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI
INFRASTRUCTURII

servicii medicale, dreptul privind pachetul minimal, cu privire la sănătatea reproducerii, comportament la spital și dispensar, asigurarea de asistenți sanitari comunitari în ZUM 1

Următoarele măsuri orizontale sunt asociate intervențiilor propuse la măsurile corelate obiectivelor specifice SDL

Obiectiv orizontal 1 - INFRASTRUCTURĂ ȘI SPAȚII PUBLICE URBANE Asigurarea infrastructurii și a spațiilor adecvate pentru realizarea la o calitate ridicată a serviciilor oferite prin intermediul SDL (asociat cu Măsura 1.1, 2.1, 2.2, 4.1)

Obiectiv orizontal 2 - COMUNITATE Creșterea coeziunii sociale în zonele urbane marginalizate și SDL prin stimularea participării civice, a voluntariatului, a incluziunii sociale și evitarea segregării.

(asociat cu Măsura 2.3, 3.1, 3.2, 4.2, 4.3, 5.1 prin activități de implicare a părinților în activități de voluntariat în programe educaționale și de timp liber al copiilor, organizarea unor evenimente comunitare care să reprezinte un prilej de întâlnire dintre locuitorii ZUM și populația SDL, Promovarea voluntariatului în teritoriul SDL în vederea participării în realizarea intervențiilor organizate prin intermediul SDL)

Obiectiv orizontal 3 - IMAGINE PUBLICĂ Îmbunătățirea imaginii zonelor urbane marginalizate și a persoanelor rezidente în rândul populației/organizațiilor de pe teritoriul SDL și combaterea discriminării

(asociat cu Măsura 2.3, 3.1, 3.2, 4.2, 4.3, 5.1 prin training de antidiscriminare pentru tineri aparținând minorităților, campanii de promovare de modele pozitive din comunitatea roma, campanii de sensibilizare în rândul populației majoritare din teritoriul SDL)

Toate măsurile vor fi realizate în perioada 2024-2029 de către membri GAL în colaborare cu Școala Gimnazială Gödri Ferenc, Școala Gimnazială Néri Szent Fülöp, Fundația Diakonia, organizații furnizori de activități extrașcolare de pe teritoriul SDL, mediatorii sanitari, Direcția de Sănătate Publică Covasna și alte organizații cooptate în etapa lansării apelurilor pentru realizarea intervențiilor cuprinse în SDL. Lista detaliată a responsabililor este detaliată la capitolul 6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC.

În afara măsurilor 2.4, 2.5 toate măsurile vor fi finanțate din fonduri FEDR/FSE+ prin respectarea distribuției fondurilor în proporție de 24,63% (FEDR)/ 75,37% (FSE+).

6.2.2 Abordarea integrată

Planul de acțiune cuprinde un set de măsuri prioritare pentru dezvoltare teritoriului SDL, respectiv pentru atingerea obiectivului general de reducere până în anul 2029 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în zonele urbane marginalizate ale municipiului

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Sfântu Gheorghe, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.

Planul de acțiune are un **caracter integrat** la nivelul teritoriului SDL, astfel:

- măsurile propuse pentru rezolvarea unor probleme comune ale populației marginalizate vizează soluționarea nevoilor la nivelul teritoriului SDL, în funcție de gravitatea acestora. Ex. măsurile propuse pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire vizează populația din zonele în care această problemă este considerată vitală: ZUM 1 Őrkő și ZUM 2 cartierul Ciucului, sau măsurile privind educația de sănătate vizează locuitorii ZUM 1 unde condițiile de igienă și accesul la servicii este redus.
- măsurile propuse pentru îmbunătățirea nivelului de educație al copiilor, creșterea ratei de ocupare, creșterea accesului persoanelor defavorizate la servicii, reducerea discriminării și a fenomenului de segregare vizează populația de pe întreg teritoriul SDL care se află în stare de sărăcie și risc de excluziune socială, dar se focusează cu precădere pe cele trei zone urbane marginalizate declarate.
- măsurile pentru educație, pentru orientarea profesională a tinerilor și cele pentru accesul la servicii a copiilor (și indirect a familiilor) sunt în sinergie totală prin suprapunerea grupului țintă în ZUM-uri în vederea asigurării sustenabilității intervențiilor și a maximizării impactului lor în viața grupului țintă
- măsurile asociate obiectivelor orizontale asigură caracterul integrat al proiectului pentru că acestea sunt corelate cu fiecare măsură specifică și cuprind întregul teritoriul SDL.

Distribuția detaliată a măsurilor pe zonele din teritoriul SDL se regăsește în **Anexa 24**.

Măsurile incluse în Planul de acțiune au un caracter **multisectorial**, contribuind concomitent la soluționarea mai multor nevoi cu care se confruntă grupul țintă:

- măsurile privind programele de after school și cele extracurriculare - Domeniul Educație - contribuie pe termen lung la creșterea accesului pe piața muncii a tinerilor, contribuie la creșterea ocupabilității femeilor prin eliberarea timpului alocat creșterii copilului, ceea ce contribuie la creșterea nivelului de trai a familiei
- măsurile privind informarea, consilierea și plasarea pe piața muncii a persoanelor adulte – Domeniul Ocupare, vor permite creșterea nivelului de trai și implicit a condițiilor de locuire – Domeniul Locuire, scăderea abandonului școlar, având în vedere că sărăcia este una din principalele cauze ale abandonului școlar – Domeniul Educație.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- măsurile privind Locuirea cuprind și intervenții de tip Servicii sociale de acompaniere care asigură accesul persoanelor care beneficiază de servicii de locuire la celelalte domenii ale SRL-ului: Domeniul Educație, Domeniul Acces la servicii, Domeniul Ocupare
- Prin măsurile de servicii sociale pentru copii (indirect familie) și educație pentru sănătate se asigură o mai bună îngrijire a copiilor în familie ceea ce duce la îmbunătățirea rezultatelor școlare - Domeniul Educație
- La atingerea obiectivelor orizontale de creșterea coeziunii sociale și combaterea discriminării - Domeniul Comunitate și Imagine Publică, vor contribui măsurile specifice prin rezolvarea unor probleme ale comunității printr-o abordare participativă în toate cele trei zone urbane marginalizate și pe teritoriul SDL.

Distribuția detaliată a măsurilor pe sectoare și tipuri de investiții se regăsește în **Anexa 25**.

Pentru soluționarea problemelor comunității vulnerabile, Planul de acțiune include intervenții **complementare** în infrastructură de tip FEDR și măsuri soft de tip FSE:

- Îmbunătățirea condițiilor de locuit se realizează prin investiții de tip FEADR (Măsura 1.1: Modernizarea de locuințe sociale și va fi susținută de intervenții FSE+: Servicii de acompaniere în vederea integrării persoanelor beneficiare de servicii de locuire.
- În scopul îmbunătățirii procesului educațional al populației defavorizate au fost incluse intervenții de îmbunătățire a infrastructurii educaționale de tip FEDR în școli: Modernizarea a min. 3 săli de clasă din ZUM 2, în scopul transformării lor în spațiu pentru after school, Amenajare teren de sport în aer liber în curtea Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc din ZUM 2 (Măsura 2.1,2.2), și măsuri soft de tip FSE+ - acțiuni integrate în domeniul educației și oferirea unor programe de before-/after school și activități extracurriculare conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL (Măsura 2.3-ZUM2);
- Creșterea accesului persoanelor din comunitățile defavorizate la servicii se va face prin intervenții de îmbunătățire a infrastructurii de tip FEDR (construirea de noi centre de zi sau modernizarea celor mai vechi: Măsura 4.1), concomitent cu intervenții soft de tip FSE (servicii sociale pentru copii, educație pentru sănătate, Măsura 4.2, 5.1-ZUM 1 etc.) În cazul intervenției etapizate (Construire CCI în ZUM 1 se păstrează serviciile complementare din SDL 2018-2023 și se completează cu măsura 4.2 din prezentul SDL);

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

6.3 Lista indicativă de intervenții

Numărul de persoane din zonele marginalizate pentru care se intenționează ieșirea din sărăcie sau excluziune socială prin implementarea intervențiilor este de min. 800 de persoane.

- I1. Intervenție FEDR (acțiunea 1.2 PIDS): Reabilitare și modernizare infrastructură de locuințe sociale
- I2. Intervenție FSE+ (acțiunea 1.5 PIDS): Servicii de acompaniere în vederea integrării persoanelor beneficiare de servicii de locuire în a se integra în comunitatea locatarilor, reglementări acte, acces la servicii medicale, educaționale și sociale.
- I3. Intervenție FEDR (acțiunea 1.1 PIDS): Modernizarea infrastructurii Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc prin amenajarea unui spațiu adecvat pentru activități de afterschool, format din săli de clase de interior și exterior și un teren de sport în aer liber în ZUM 2.
- I4. Intervenție FSE+: (acțiunea 1.3 PIDS): Servicii/programe de tip before și after school, complementar cu masă caldă ca suport educațional pentru copiii cu risc de abandon școlar cu transport de la/la școală
- I5. Intervenție FSE+: (acțiunea 1.3 PIDS): Programe extracurriculare de sport, educație artistică/vocațională și programe recreative pentru copii vulnerabili (inclusiv masă caldă)
- I6. Intervenție FSE+ (acțiunea 1.4 PIDS): Servicii de informare și consiliere profesională; mediere și facilitarea angajării, formare tineri romi și femei pentru încadrarea în meserii de bază, inclusiv măsuri de acompaniament (masă caldă, transport etc.)
- I7. Intervenție FSE+ (acțiunea 1.4 PIDS): Campanii de informare și programe de orientare profesională pentru încurajarea participării tinerilor aparținând minorităților (inclusiv romi) în sistemul de învățământ profesional/dual, respectiv campanii de promovare a avantajelor angajării tinerilor în rândul angajatorilor destinate încurajării participării părinților la procesul educațional
- I8 Intervenție FEDR (acțiunea 1.2 PIDS): Creare centru de zi pentru locatarii blocurilor sociale ZUM 2 prin conversie arhitecturală
- I9 Intervenție FEDR+ alte surse (etapizare POR 9.1 - SDL 2018-2023 prin acțiunea 1.2 PIDS): Finalizare Construire Centru Comunitar Integrat în Cartierul Órkő
- I10 Intervenție FSE+ (acțiunea 1.5 PIDS): Servicii și programe sociale oferite persoanelor vârstnice vulnerabile, de tip servicii de îngrijire la domiciliu, centre de zi, cluburi etc
- I11 Intervenție FSE+ (acțiunea 1.5 PIDS): Servicii sociale diversificate oferite copiilor sub 18 ani adaptate nevoilor și situațiilor de dificultate identificate, inclusiv consiliere pentru părinți în creșterea copilului, monitorizare permanentă, mentoring și îmbunătățirea condițiilor de locuit al copilului.
- I12. Intervenție FSE+ (acțiunea 1.4 PIDS): Campanii de informare și de prevenție constând în:

- acțiuni de informare a persoanelor vulnerabile, dintre care romi, asupra dreptului la pachetul minimal de servicii de sănătate pentru persoanele care nu sunt incluse în sistemul asigurărilor sociale și de sănătate;
- campanii de informare și consiliere privind sănătatea reproducerii, prevenirea și combaterea violenței domestice și a traficului de persoane;
- promovarea măsurilor privind combaterea discriminării în accesarea serviciilor de sănătate publică, la nivel comunitar, la nivelul instituțiilor și a altor factori implicați;

Corelarea grafică a complementarității intervențiilor de mai sus se regăsește în **Anexa 26** și descrierea detaliată a intervențiilor se regăsește în **Anexa 27**.

În Etapa III a mecanismului de implementare programului DLRC, toate proiectele depuse la GAL Sepsi vor primi puncte suplimentare în cazul asumării o perioadă mai lungă de sustenabilitate decât cel minim obligatoriu de 6 / 12 luni, în funcție de Ghidul specific aferent. De asemenea se acordă punctaj suplimentar organizațiilor care au nu doar experiență în domeniu, ci și în lucrul cu grupurile țintă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

7. Monitorizare și evaluare

7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă

Monitorizarea și evaluarea sunt instrumente de management importante pentru implementarea strategiei. Monitorizarea și evaluarea oferă informații pentru a planifica eficient activitățile, pentru alocarea rațională a resurselor, estimarea eficienței fondurilor alocate, impactul activităților finanțate și asigurarea durabilității. Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiza a informației cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către cei abilitați, asigurând transparența în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare.

Monitorizarea proiectului se întâmplă pe două paliere: monitorizare internă și monitorizare externă. Monitorizarea internă se referă la munca echipei GAL Sepsi și este făcută de către managerul de proiect și asistentul manager. Echipa administrativă a GAL Sepsi se compune de 5 persoane. Organizarea muncii echipei se întâmplă la fiecare început de săptămână printr-o ședință de organizare și monitorizare în care se dezbate principalele activități și sarcini a săptămânii aferente, cu denumirea responsabilului pentru activitate din cadrul echipei. Cei doi facilitatori sunt responsabili pentru animarea, mobilizarea și implicarea comunităților marginalizate în procesul de implementare și monitorizare SDL, inclusiv și organizarea și desfășurarea consultărilor publice periodice. Expertul monitorizare este responsabil pentru organizarea și desfășurarea consultărilor publice cu actorii locali, entități juridice și persoane fizice nemarginalizate dar în strânsă legătură cu ZUM-uri și cu implementarea SDL. Managerul de proiect este responsabil pentru organizarea și monitorizarea muncii echipei și pentru elaborare SDL cu anexele aferente. Monitorizarea internă se referă, deci la progresul activităților efectuate de către membrii echipei în scopul implementării SDL.

Monitorizarea externă se referă la progresul implementării prezentei Strategii, adică toate acele demersuri care se întâmplă în scopul reducerii sărăciei și a excluziunii sociale ale persoanelor vulnerabile din teritoriul SDL, cu accent deosebit pe cele din ZUM-uri. Aceste activități se bazează pe animarea și mobilizarea comunităților marginalizate și a partenerilor locali, respectiv pe elaborarea, depunerea și implementarea proiectelor de dezvoltare în cadrul Etapei a III-a. Monitorizarea progresului acestor activități se face pe baza rapoartelor experților din GAL Sepsi, pe baza corespondențelor, materialelor de comunicare (email, Facebook, site web, Instagram), pe baza aparițiilor în media (ziare și radio), pe baza listelor de prezență, minute și procese verbale ședințe, rapoarte de teren, fișa familiilor / imobilelor, decizii ale Consiliului Director și hotărâri ale Adunării Generale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Comunitatea marginalizată trebuie să ia parte activ la activitatea de monitorizare a implementării SDL. Monitorizarea cu ajutorul comunității reprezintă atât o formă de supraveghere publică a modului în care SDL este implementată, cât și un mod eficient de a mobiliza comunitatea. Membrii comunității pot identifica erori, face sugestii de îmbunătățire, pot solicita date și pot oferi feedback coordonatorilor proiectului, fapt ce va duce și la o creștere a eficienței în procesul de luare a deciziilor, oamenii vor fi mai bine informați, mai conștienți de drepturile lor în calitate de clienți/beneficiari, cetățeni și ființe umane. Facilitatorii comunitari vor colecta feedback-urile primite de la rezidenții comunității marginalizate. Acestea vor fi analizate împreună cu personalul GAL, iar rezultatele vor fi prezentate atât în ședințele publice pentru comunitate, cât și în ședințele lunare ale Consiliului Director, pentru a se lua măsurile necesare de soluționare. Pentru a implica copiii și tinerii în procesul de monitorizare vor fi atrase în proiect școlile frecventate de copiii din comunitate. În cadrul orelor de dirigenție, copiii vor primi chestionare pe care le vor completa acasă împreună cu părinții. Datele culese vor releva gradul de cunoaștere despre intervențiile realizate în comunitate, precum și satisfacția referitoare la aceste intervenții. Rezultatele vor fi prezentate atât în ședințele publice pentru comunitate, cât și în ședințele lunare ale Comitetului Director, pentru a se lua măsurile corespunzătoare.

Facilitatorii GAL Sepsi își vor asigura prezența min. o dată pe săptămână în fiecare ZUM pentru a discuta problemele locuitorilor punctual și pentru a putea intermedia soluționarea acestora la diferite foruri decizionale, respectiv de a putea monitoriza și implementarea și impactul SDL cu ajutorul comunității. În cadrul GAL Sepsi va fi desemnat un expert monitorizare care va coordona întregul proces de monitorizare. Expertul, împreună cu facilitatorii va întocmi regulamentul detaliat privind procesul de monitorizare și va pregăti formularele care vor fi utilizate pe parcursul monitorizării (ex. chestionare, formulare pentru rapoarte, fișă familie, procese verbale, liste de verificare).

Procesul de monitorizare implica următoarele resurse/documente/instrumente:

- Procedura de monitorizare și evaluare – reprezintă descrierea detaliată a procesului de monitorizare, este liantul care agregă celelalte instrumente de monitorizare.
- Inventar al indicatorilor – lista cu indicatorii care se folosesc la monitorizarea implementării strategiei conform **Anexei 28**
- Tablou de bord – este un format tabelar derivat din Planul de Acțiune al SDL. În funcție de nivel de analiză, va conține următoarele rubrici: Obiectivul, Stadiul realizare sau valoarea curentă a indicatorului, Indicatori pentru măsurarea obiectiv, Responsabilul pentru realizarea obiectivului, Termenul de realizare a obiectivului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- Reuniunile transversale – sunt reuniuni între managementul GAL (Consiliul Director) și personalul GAL implicat în implementarea strategiei, responsabili cu realizarea obiectivelor și a acțiunilor.
- Calendar monitorizare – se stabilesc datele când urmează să fie înregistrate valorile indicatorilor și elaborarea rapoartelor de monitorizare și/sau reuniunile transversale.
- Vizite de teren/monitorizare: expertul monitorizare efectuează vizite de teren la locul desfășurării proiectelor aferente obiectivelor SDL
- Rapoartele periodice – sunt descrieri sintetice ale stadiului în care se afla procesul de implementare a strategiei.

Pentru realizarea monitorizării implementării proiectelor finanțate prin intermediul GAL Sepsî în Etapa a III-a, echipa GAL va desfășura o activitate separată de monitorizare a beneficiarilor acestor proiecte. Beneficiarii vor transmite expertului de monitorizare rapoarte tehnico-financiare. De asemenea se vor urmări evoluția în timp a indicatorilor stabiliți prin proiect, precum și progresul implementării financiare. Echipa GAL poate interveni cu propuneri de îmbunătățire a implementării dacă sesizează întârzieri majore sau la cererea beneficiarilor. Activitatea de monitorizare este prezentată în detaliu în cadrul **Anexei 28**.

7.2. Evaluarea de impact

Indicatorii de rezultat (outcome) folosiți pentru măsurarea atingerii obiectivelor SDL sunt prezentați în tabelul următor. Măsurarea acestor indicatori se va realiza prin verificarea rezultatelor proiectelor implementate de beneficiarii selectați în urma apelurilor de propuneri de proiecte și prin reluarea studiului de referință la nivelul teritoriului SDL la finalizarea perioadei de implementare.

Indicatori de rezultat (outcome) proprii SDL				
	UM	Nivel de bază	An de bază	Țintă 2027
Reducerea ratei sărăciei (AROP) în rândul rezidenților din zonele urbane marginalizate marginalizată	%	>75	2023	<65
Creșterea capitalului uman al comunității			2023	
Creșterea ratei de participare la învățământ a copiilor din zone urbane marginalizate	%	80	2023	90
Scăderea ratei abandonului școlar și a ratei de părăsire timpurie a școlii în rândul copiilor și tinerilor din ZUM 1	%	60	2023	40

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Creșterea nivelului de calificare, al deprinderilor și abilităților relevante pentru intrarea pe piața muncii ale adulților din ZUM	pers	300	2023	350
Creșterea numărului de copii care beneficiază de servicii specializate și de beneficii sociale	pers	230	2023	300
Creșterea numărului de copii care ocupă locuri speciale pentru romi în liceu	pers	5	2023	15
Creșterea numărului de copii CES care beneficiază de servicii after school	pers	0	2023	30
Creșterea numărului de copii din școlile segregate care se transferă în afara ZUM	pers	0	2023	10
Creșterea capitalului material/economic al comunității			2023	
Creșterea ocupării în sectorul formal în rândul persoanelor din ZUM, din care femei, tineri, romi	%	25	2023	30
Creșterea participării la scheme speciale de servicii active de ocupare individualizate, din care femei, tineri, romi	pers	100	2023	160
Creșterea satisfacției rezidenților cu accesul la infrastructură și curățenia zonei	%	65	2023	75
Îmbunătățirea condițiilor de locuire	%	0	2023	2
Creșterea capitalului social al comunității			2023	
Creșterea satisfacției cu nivelul de securitate din zonă	%	65	2023	80
Atragerea de voluntari de pe teritoriul SDL	pers	0	2023	25
Creșterea participării rezidenților la activități pentru atingerea unor obiective comune prin stimularea voluntariatului în ZUM-uri	nr voluntari	10	2023	50
Numărul de evenimente comunitare organizate în ZUM deschise pentru locuitorii SDL	eveniment	1	2023	10
Creșterea capitalului simbolic al comunității			2023	
Recunoașterea hărții zonei și includerea zonei în procesul de planificare urbană	nr	0	2023	1

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Creșterea participării a locuitorilor municipiului la activități mixte cu populația ZUM	pers	0	2023	400
Îmbunătățirea imaginii comunității prin campanii de informare/sensibilizare	nr campan ii	1	2023	10

Evaluarea este aprecierea activităților și rezultatelor implementării SDL, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării, pentru determinarea nivelului de atingere a obiectivelor. Evaluarea face o analiza a modului de implementare a SDL și eficienței acesteia.

Tipurile de evaluare ce vor fi utilizate:

- Evaluare anuală: pe baza rapoartelor anuale de monitorizare
- Evaluare intermediară: pentru a introduce schimbările necesare și acțiuni corective atunci când este necesar.
- Organizarea de întâlniri anuale: cu participarea personalului GAL Seps, a partenerilor locali, reprezentanți ai beneficiarilor și ai comunității, în care vor fi comunicate și evaluate rezultatele implementării SDL. De asemenea, se vor prezenta măsurile luate pentru soluționarea mesajelor primite din partea comunității implicate în activitatea de monitorizare a strategiei.
- Evaluarea finală (la finalizarea implementării SDL în 2029): cu participarea tuturor factorilor interesați în strategie, pentru a urmări măsura în care au fost realizate obiectivele.
- Evaluare ex-post: o activitate menită să identifice efectele pe termen lung și sustenabilitatea efectelor pozitive ale intervenției DLRC. O parte a evaluării intermediare și finale va consta în evaluarea echipei de implementare GAL. În cadrul acestor procese se va evalua orele lucrate ale membrilor echipei, rapoartele lunare de activități, feedbackuri primite din partea comunităților marginalizate, respectiv din partea beneficiarilor, raportul managerului de proiect referitor la munca echipa, feedback-ul primit din partea Consiliului Director al Asociației. Managerul de proiect / expertul monitorizare va organiza ședințe interioare de evaluare în fiecare trimestru, în scopul a dezbată munca în echipa, de a dezvălui eventualele conflicte și de a lua măsuri de soluționare, de a evalua metodele de comunicare interioare și externă, condițiile de lucru etc. Scopul este de a monitoriza activitățile, spiritul de lucru și eficiența echipei GAL, deoarece acești 5 persoane își asuma o responsabilitate enormă, iar scopul nostru este ca nici unul dintre ei să nu regrete că a început această muncă, deoarece dacă membrii echipei se simt bine la locul de muncă, eficiența lor va crește semnificativ.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

8. Planul financiar

Obiectiv specific / Măsură	Tipuri de intervenții	Dura ă (ani)	FEDR (EUR)	FSE+ (EUR)	Alte fonduri (EUR)	Cost total estimat (EUR)
Obiectiv specific 1 – LOCUIRE Îmbunătățirea condițiilor de locuire pentru persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială			388814.46	210000	0	598814.46
Măsura 1.1: Modernizarea de locuințe sociale în vederea asigurării accesului la o locuire adecvată pentru persoanele care în prezent trăiesc în imobile cu infrastructură deteriorată în ZUM 1, ZUM2	I1. Intervenție FEDR Reabilitare și modernizare infrastructură de locuințe sociale	4 ani	388814.46	0	0	388814.46
	I2. Intervenție FSE+ Servicii de acompaniere în vederea integrării persoanelor beneficiare de servicii de locuire în a se integra în comunitatea locatarilor, reglementări acte, acces la servicii medicale, educaționale și sociale.	4 ani	-	210000	0	210000
Obiectiv specific 2 – EDUCAȚIE Îmbunătățirea procesului educațional pentru copii vulnerabili, aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială și prevenirea abandonului școlar în zonele urbane marginalizate			350000	1050000	0	1400000
Măsura 2.1: Modernizarea a min. 3 săli de clasă din Școala Gimnazială Gödri Ferenc, ZUM 2, în scopul transformării lor în spațiu pentru afterschool.	I3. Intervenție FEDR Modernizarea infrastructurii Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc prin amenajarea unui spațiu adecvat pentru activități de afterschool, format din săli de clase de interior și exterior și un teren de sport în aer liber în ZUM 2.					
Măsura 2.2: Amenajare teren de sport în aer liber în curtea Școlii Gimnaziale Gödri Ferenc din ZUM 2.		2 ani	350000	0	0	350000
Măsura 2.3: Oferirea unor programe de before-/afterschool și activități extracurriculare	I4. Intervenție FSE+: Servicii/programe de tip before și after school, complementar cu masă caldă ca suport educațional pentru	4 ani	-	650000	0	650000

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

conexe (sport, educație artistică/vocațională) pentru copii vulnerabili și copii cu CES în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL.	copiii cu risc de abandon școlar cu transport de la/la școală					
	I5. Intervenție FSE+: Programe extracurriculare de sport, educație artistică/vocațională și programe recreative pentru copii vulnerabili	4 ani		400000	0	400000
Obiectiv specific 3 – OCUPARE Dezvoltarea resurselor umane, creșterea ocupabilității în comunitățile de minorități, cu accent pe femei și tineri			0	900000	0	900000
Măsura 3.1: Asigurarea unui program de mentorat și de acompaniere persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16-65 de ani în scopul facilitării accesului lor la un loc de muncă decent, inclusiv și cursuri de formare, mediere pe piața muncii. ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3	I6. Intervenție FSE+: Servicii de informare și consiliere profesională; mediere și facilitare a angajării, formare tineri romi și femei pentru încadrarea în meserii de bază, inclusiv măsuri de acompaniament (masă caldă, transport etc.)	4 ani		575000	0	575000
Măsura 3.2: Program și campanie pentru copii din ciclul gimnazial și părinți în vederea reducerii abandonului școlar și a participării tinerilor romi (și nu numai) în sistemul de învățământ profesional, în parteneriat cu licee tehnologice ZUM 1, ZUM 2 și ZUM 3.	I7. Intervenție FSE+: Campanii de informare și programe de orientare profesională pentru încurajarea participării tinerilor aparținând minorităților (inclusiv romi) în sistemul de învățământ profesional/dual, respectiv campanii de promovare a avantajelor angajării tinerilor în rândul angajatorilor destinate încurajării participării părinților la procesul educațional	4 ani		325000	0	325000
Obiectiv specific 4 – ACCES LA SERVICII Creșterea accesului copiilor și vârstnicilor în risc de sărăcie la servicii sociale de calitate			640465.54	1000000	803698.60	2444164.14
Măsura 4.1: Construire/modernizare centru comunitar integrat/centru de zi în ZUM 1, ZUM 2	I8 Intervenție FEDR: Creare centru de zi pentru locatarii blocurilor sociale ZUM 2 prin conversie arhitecturală	3 ani	88110	0	0	88110

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	I9 Intervenție FEDR+ alte surse (etapizare POR 9.1 - SDL 2018-2023): Finalizare Construire Centru Comunitar Integrat în Cartierul Örkö	1,5 ani	552355.54	0	803698.60	1356054.14
Măsura 4.2: Organizare programe de îngrijire și programe comunitare, de pertecerea timpului liber pentru persoane vârstnice ZUM 1, ZUM2, ZUM 3 și SDL în scopul îmbunătățirii calității vieții	I10 Intervenție FSE+: Servicii și programe sociale oferite persoanelor vârstnice vulnerabile, de tip servicii de îngrijire la domiciliu, centre de zi, cluburi etc	4 ani		550000	0	550000
Măsura 4.3: Prevenirea separării copilului de familie prin oferirea unor servicii sociale și educaționale integrate copilului și a familiei în ZUM 1, ZUM 2, ZUM 3 și SDL	I11 Intervenție FSE+: Servicii sociale diversificate oferite copiilor sub 18 ani adaptate nevoilor și situațiilor de dificultate identificate, inclusiv consiliere pentru părinți în creșterea copilului, monitorizare permanentă, mentoring și îmbunătățirea condițiilor de locuit al copilului.	4 ani		450000	0	450000
Obiectiv specific 5 – EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE Îmbunătățirea accesului la servicii medicale și promovarea unui stil de viață sănătos în rândul populației din comunitățile marginalizate				250000	0	250000
Măsura 5.1: Derulare campanie de informare și promovare cu privire la modalități de acces la servicii medicale, dreptul privind pachetul minimal, cu privire la sănătatea reproducerii, comportament la spital și dispensar, asigurarea de asistenți sanitari comunitari în ZUM 1	I12. Intervenție FSE+: Campanii de informare și de prevenție constând în: - acțiuni de informare a persoanelor vulnerabile, dintre care romi, asupra dreptului la pachetul minimal de servicii de sănătate pentru persoanele care nu sunt incluse în sistemul asigurărilor sociale și de sănătate; - campanii de informare și consiliere privind sănătatea reproducerii, prevenirea și combaterea violenței domestice și a traficului de persoane; - promovarea măsurilor privind	3 ani		250000	0	250000

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

	combaterea discriminării în accesarea serviciilor de sănătate publică, la nivel comunitar, la nivelul instituțiilor și a altor factori implicați;					
Costuri de funcționare legate de gestionarea implementării SDL și animarea comunității Activități de monitorizare, evaluare și promovare SDL (Ex. Studiu de evaluare a SDL; monitorizarea implementării SDL cu participarea comunității etc.) Costuri de administrare GAL (costuri curente, costuri de personal și de formare etc.)	6 ani	NA (Finanțar e exclusiv din PIDS)	810720	0	810720	
TOTAL SDL FEDR+FSE+ +alte fonduri (dacă este cazul)		1379280	4220720	803698. 60	6403698.6 0	
TOTAL FEDR+FSE+		5600000				
	% din total	24.63	75.37			

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL LOCALITĂȚILOR ȘI INFRASTRUCTURII

9. Lista de anexe ale SDL

- ANEXA 1: Extras din Planului Urbanistic General (PUG) – planul de încadrare/planșa de reglementări urbanistice
- ANEXA 2: Planul cu delimitarea teritoriului vizat de SDL, pe modelul PUG, și fotografii relevante din zonele/comunitățile marginalizate vizate
- ANEXA 3: Declarație pe propria răspundere privind datele utilizate în cadrul Studiului de referință
- ANEXA 4: Metodologia cercetării și eșantionarea folosită în studiul de referință
- ANEXA 5: Instrumentele de cercetare (chestionar și ghidurile de focus grup) folosite în studiul de referință
- ANEXA 6: Baza de microdate primare rezultată din Studiul de referință, în format .XLSX (Excel)
- ANEXA 7: Decizia CD GAL Sepsî nr. 30/20.10.2023 privind declararea zonelor urbane marginalizate vizate din teritoriul SDL
- ANEXA 8: Minimul de date privind accesul populației din teritoriul GAL la servicii publice și infrastructură socială, în conformitate cu Tabelul 2
- ANEXA 9: Listă a proiectelor desfășurate în ultimii 5 ani în teritoriul SDL
- ANEXA 10: Dovada referitoare la organizarea juridică a GAL în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005 cu modificările și completările ulterioare
- ANEXA 11: Procesul-verbal al ședinței Adunării Generale pentru alegerea Consiliului Director și lista participanților (cu semnături)
- ANEXA 12: Componența Comitetului Director
- ANEXA 13: Documente suport care să dovedească organizarea funcțională a GAL-ului: (a) - (k)
- ANEXA 14: Procedura GAL de prevenire a riscului de apariție a unui conflict de interese
- ANEXA 15: Lista activităților desfășurate de GAL ce au avut în vedere îmbunătățirea competențelor în domeniile vizate de SDL/DLRC
- ANEXA 16: Fișa postului și curriculum vitae al managerului GAL
- ANEXA 17: Documente suport privind conținutul și participarea la cele cinci ședințe obligatorii ale Comitetului Director GAL
- ANEXA 18: Fișa postului și curriculum vitae al facilitatorului comunitar, însoțit de acte doveditoare ale experienței relevante
- ANEXA 19: Documente suport privind participarea la consultarea publică organizate în zona/ele marginalizate adresate cu privire la cele cinci teme de interes

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

- ANEXA 20: Dovada invitațiilor trimise de GAL către reprezentanții AM PoIDS/OI PoIDS de a participa, în calitate de observatori, la ședințele C.D.
- ANEXA 21: Impactul activităților de animare/mobilizare asupra numărului de membri ai Adunării Generale
- ANEXA 22: Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu
- ANEXA 23: Prioritizarea măsurilor de intervenție conform partenerilor din GAL
- ANEXA 24: Distribuția măsurilor de intervenție pe zonele din teritoriul SDL
- ANEXA 25: Distribuția măsurilor pe sectoare și tipuri de investiții
- ANEXA 26: Matrice de corespondență privind complementaritatea proiectelor subsumate listei indicative de intervenții pentru care se intenționează solicitarea finanțării din FSE și FEDR
- ANEXA 27: Fișele intervențiilor din lista indicativă
- ANEXA 28: Procedura de monitorizare și evaluare, inclusiv indicatorii de rezultat și realizare PIDS
- ANEXA 29: Hotărârea GAL de asumare a SDL
- ANEXA 30: Probleme comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor